

BTA Insurance Company SE

**31. detsembril 2013. aastal
lõppenud aasta
finantsaruanne**

Sisukord

	Lk
Teave äriühingu kohta	3
Juhtkonna aruanne	4
Juhtkonna vastutuse deklaratsioon	7
Finantsaruandlus:	
Tulude aruanne	8
Finantsseisundi aruanne	10
Rahaliste vahendite liikumise aruanne	12
Omakapitali muutuste aruanne	13
Finantsaruandluse lisad	14
Audiitori järeldusotsus	79

Teave äriühingu kohta

Emaettevõtte nimetus	BTA Insurance Company SE
Organisatsioonilis-õiguslik vorm / omandivorm	Kindlustusaktsiaselts
Registrinumber, registreerimise koht ja aeg	Nr 40003159840, registreeritud kindlustusaktsiaseltsina 1993. a Riias, Lätis.
Aadress	Kr. Valdemāra 63, Riia, Lāti
Juhatuse liikmed ja nende ametikohad	Janis Lucaus – juhatuse esimees Dita Daukste – juhatuse liige Oskars Hartmanis – juhatuse liige Andrejs Skroderis – juhatuse liige kuni 28.03.2013
Nõukogu liikmed ja nende ametikohad	Gints Dandzbergs - <i>nõukogu esimees</i> Pauls Dandzbergs – <i>nõukogu aseesimees</i> Marts Dandzbergs – <i>nõukogu aseesimees</i> Andrejs Galanders – <i>nõukogu liige</i> Agris Dambenieks - <i>nõukogu liige</i>
Rahandusaasta	01.01.2013 – 31.12.2013
Audiitorid	KPMG Baltics SIA Vesetas 7 Riia, Lāti LV-1013 Litsents nr 55

2013. aastal jätkas BTA („Äriühing“) uus juhatuse koosseis esimees Janis Lucaus ja juhatuse liikmed Dita Daukste, Oskars Hartmanis ja Andrejs Skroderis (kuni 28. märts 2013) äriühingu

Juhtkonna aruanne

juhtimist seatud eesmärkide täitmisel. Uue juhatuse peamiseks väljakutseks oli äriühingu tegevuse edasiarendamine Lätis ja välismaal ning kindlustustegevuse ja ettevõttesiseste äriprotsesside täiustamine eelkõige haldustoimingute lihtsustamise teel, et muuta teenuste ostmine ja nõuete esitamine klientidele lihtsamaks ja kiiremaks.

Kavakohaselt laiendas äriühing 2013. aastal oma tegevust, arvestades olukorda turul, ning kasvatas klientide arvu, brutopreemiate ja lepingute kogumahu arvestuses Baltimaade suuruselt kolmandaks kindlustusettevõtteks, kusjuures äriühingu GWP (Gross Written Premiums, sõlmitud kindlustuslepingutega ettenähtud maksete kogusumma, nn brutopreemiad) kasv oli 12%, jätkus äriühingu laienemine ja areng Euroopa turul GWP ja keskmisest kõrgema lepingute kogumahu arvestuses.

Äriühing keskendus kasumlikkusele ja eesmärgiks oli seatud kombineeritud suhtarv 96% ja positiivsete tehniliste tulemuste saavutamine kõigis kindlustusvaldkondades. 2013. aastal oli kombineeritud suhtarv 95,4% ja tehniline tulemus, välja arvatud investeringud, paranes 149%, ja seda olulisel määral mitmel kindlustustegevuse põhisuunal.

2013. aastal paranes äriühingu klienditeeninduse tase: lihtsustati teenusele juurdepääsu ja toimingute kiirust, rakendades projekte, mis märgatavalt parandasid 24/7 kaugteenust. Kõige olulisemaks klienditeeninduse projektiks oli nõudekäsitlemise projekt, mille rakendamine tagab kliendile võimaluse nõude esitamiseks mistahes sidekanali kaudu ning saada otsuse nõude kohta samal päeval või isegi telefonivestluse ajal. Tulemused ületasid meie ootusi: 2013. aastal registreeriti kaug-klienditeeninduskeskuses 52% kõigist esitatud nõuetest: 67% kõigist sõidukikindlustuse nõuetest, 42% kõigist liikluskindlustuse nõuetest ja 64 % kõigist varakindlustusnõuetest.

Lisaks kaugmüügikanalite kiirele kasvule Baltimaades hoidis äriühing liidripositsiooni ka tavapärasel klienditeeninduses, omades suurimat kontorivõrku Lätis ja üht suurimat Leedus. Klientide segmenteerimise mudel võimaldas äriühingul hoida liidripositsiooni Lätis, suurendada müüki äriklientidele (GWP kasv +5,6 %), suurendada vahenduskanalite brutopreemiaid (+ 15,7%) ja säilitada stabiilsed müüginäitajad Läti piirkondades (GWP kasv + 8,3 %).

Äriühing alustas oma sisemiste protsesside optimeerimist, rakendades uut infotehnoloogiat ka haldusjuhtimises ja võimalikult suures ulatuses, lõpetades füüsilise töö ja asendas selle elektroonilise töövooga, mille tulemuseks oli brutopreemia kasv ühe töötaja kohta 15%, võrreldes 2012. aastaga.

Mitmete IT-lahenduste asendamine ja täiustamine minimeeris äriühingu euroalaga liitumisest tulenevaid kulusid. Üleminek latilt eurole toimus ranges vastavuses seaduste ja määrustega, tähtaegade ja eelarvega. See üleminek on põhjanev samm kontserni ettevõtete integratsiooniks ja oluliseks panuseks BTA muu tegevuse arendamiseks Euroopas.

2013.a. ja varasematel aastatel keskendus äriühing suuresti oma töötajate ja partnerite väljaõppele erinevate koolitusprogrammide ja e-koolituse kaudu. 2013. aastal osales mitmesugustes koolitusprogrammides 85% personalist, täiendades oma teadmisi. Äriühingu kvaliteedistandardi säilitamiseks rakendatakse müüjate süsteemset eksamineerimist, et vähendada tööalaseid eksimusi.

Meie inimressursside poliitika edu tunnistab asjaolu, et Läti tööbüroo CV-Online korraldatud TOP 50 parima tööandja uuringu kohaselt kuulus äriühing top-50 tööandja sekka, samuti pälvis äriühing Läti tööbüroo Tööpäev korraldatud uuringu kohaselt 2012. aasta kindlustussektori parima tööandja tiitli. Äriühing hinnati finantssektori üksuste arvestuses seitsmenda koha vääriliseks.

2013. aastal oli äriühingu lepingulise brutopreemia kogumaht 112,2 miljonit latti, mis on 12,1 miljoni lati ehk 12,1% võrra suurem kui 2012. aastal. 2013. aastal rahuldatud nõuete kogusumma oli 54,3 miljonit latti, mis on 4,9 miljonit latti ehk 10% rohkem kui 2012. aastal.

Vaatamata üsna keerulistele turutingimustele ja tugevale konkurentsile Baltimaade ja Euroopa kindlustusturul 2013. aastal, saavutas äriühing ka 2013. aastal püsivalt kõrge majandustulemuse ja säilitas oma koha kasumlikemate Läti kindlustusettevõtete seas. 2013. aastal oli BTA Grupi kasum enne tulumaksu mahaarvamist 4,5 miljonit latti.

Juhtkonna aruanne

2013. aastal saavutas äriühing kasvu Baltimaades (GWP +13%) ja teistel Euroopa Liidu turgudel (GWP +10%), registreeris filiaali Prantsusmaal ja sai loa filiaali tegevuse alustamiseks Poolas alates 2014. aasta jaanuarist. 2013. aasta lõpuks oli äriühingul kokku viis filiaali: Leedus, Eestis, Saksamaal, Suurbritannias ja Prantsusmaal. Rahvusvahelise audiitorfirma Deloitte hinnangul kuulub äriühing Kesk-Euroopa suurimate kindlustusettevõtete TOP 50-sse (2012. aasta brutopreemiate alusel), tunnustades äriühingu kasvu ja arengut.

Võrreldes eelmise aastaga olid 2013. aasta suurimad kasvuprotsendid kindlustusmaksete alal: õnnetusjuhtumikindlustus (+ 23,9%), sõidukikindlustus (+ 21,5 %) ja varakindlustus (+ 18,8 %). 2013. aastal saavutati märkimisväärne kindlustusmaksete kasv üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustuses (+ 12,7%), liikluskindlustuses (+ 12,5%) ja reisi-õnnetusjuhtumikindlustuses (+ 11,5%).

2013. aastal välja makstud nõuete kogusumma suurimad kasvuprotsendid olid tervisekindlustuse valdkonnas, kus kindlustatutele maksti välja 5,7 miljonit latti, mis on 36,7% rohkem kui 2012. aastal. Tervisekindlustuse väljamaksete suurenemine on seotud riikliku ravikindlustuse teenuste puudumisega, mistõttu peavad inimestel sagedamini kasutama tasulisi teenuseid.

Kasvas ka sõidukikindlustuses (+ 15,6%) ja maismaasõidukite omanike üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustuses (+11,3%) väljamakstud nõuete kogusumma. Eelmisel aastal püsis liiklusõnnetuste kasvutrend kogu aasta jooksul ning kasvas raskete liiklusõnnetuste arv, mistõttu kasvasid transpordivahendite kindlustuses väljamakstud nõuete summad.

Kindlustustehniliste eraldiste kogusumma oli 2013. aasta lõpuks 99,3 miljonit latti. Kindlustustehniliste eraldiste netosumma oli 94,5 miljonit latti. Võrreldes eelmise aastaga kasvas omakapital 4,0 % ja seisuga 31. detsember 2013.a. oli omakapital kokku 33,3 miljonit latti.

Äriühingu omakapital, reservid ning kohustused kokku olid 144,3 miljonit latti, mis on 9,5% rohkem kui eelmisel aastal.

Äriühing täitis järjekindlalt kohustusliku maksevõime nõudeid. 2013. aasta lõpus ületasid vastavad suhtarvud seaduses nõutud väärtusi 30%.

Äriühingu edasikindlustusstrateegia 2013. aastal oluliselt ei muutunud ning edasikindlustuskokkulepete struktuur ja peamised partnerid on jäänud samaks. Arvestades bilansi suhtarvude arengut, omavahendeid ja edasikindlustusturu domineerivaid trende, on jaotamata riski osakaal äriühingus kasvanud. Sarnaselt eelmiste aastatega kindlustati riskid edasi peamiselt hinnatud edasikindlustusandjate juures.

2013 oli investeringute tasuvuse poolest edukas aasta. Aruandeaastal järgis äriühing konservatiivset investeerimispoliitikat, keskendudes peamiselt investeringutele madala riskiga varadesse. Võrreldes eelmise aastaga on investeringud vähenenud, põhjuseks madalad intressimäärad ja krediidiriski preemiate vähendamise trend.

Tulevikus on äriühingul kavas jätkuvalt parandada riskijuhtimist, keskendudes eelkõige Baltimaadele ja muudele Euroopa riikidele. Samuti jätkatakse tööd oma kapitalimudeli väljaarendamiseks ja kapitali juhtimise süsteemi parandamiseks, mis on äriühingu tegevuse stabiilsuse ja läbipaistvuse eelduseks.

Arvestades eeldatavat arengut, soovib juhatus tugevdada kapitalibaasi ja jätta aruandeaastal äriühingu käsutusse kuni 50% kasumist (jaotamata kasum).

Tulenevalt oma äritegevuse valdkonnast on äriühing avatud erinevatele finantsriskidele. Äriühingu igapäevases tegevuses rakendatakse aktiivselt ja süstemaatiliselt riskijuhtimise poliitikat, mis hõlmab nii kindlustusriske kui ka äriühingu investeerimistegevusest tulenevaid riske. Kindlustusriskide juhtimise ja kontrollimise aluseks on lepingutest tulenevate kindlustusriskide meetodika, lepingutele seatud piirangud ja edasikindlustuspoliitika.

Äriühingu investeerimistegevusega seotud riske kontrollitakse kooskõlas äriühingu kinnitatud investeerimispoliitikaga. Äriühingu investeerimispoliitika seab piirangud ühe partneriga tehtavatele tehingutele, samuti äriühingu omandatavate väärtpaberite krediitdireitingutel.

Likviidsusrisiki vähendatakse suure likviidsusega finantsinstrumentidesse investeerimise teel.

Juhtkonna aruanne

Tururiskid sisaldavad intressiriski, hinnariski ja valuutariski. Intressiriski juhtimiseks viiakse läbi investeerimisportfelli kestuse ja tundlikkuse arvestus intressimäärade muutumise suhtes.

Aruandeaasta jooksul tegutses äriühing kooskõlas kõigi äriõiguses sätestatud nõuete ja muude siduvate õigusaktidega. Äriühing jätkab koostööd Läti kindlustus- ja finantsturu kontrollasutusega, Läti Finants-ja Kapitalituru Komisjoniga ("FCMC") nii igapäevaselt kui ka seoses direktiiviga Solventsus II nõutava kapitalimudeli heakskiitmisega, samuti muudes küsimustes, mis on seotud direktiivi Solventsus II rakendamisega nagu äriühingu juhtimissüsteem, sisemudeli kinnitamine, andmete kvaliteet jne.

Pärast aruandeaasta lõppu ei ole toimunud ühtegi sündmust, mis äriühingu juhatuse arvates võinuks esitatud finantsaruandlust oluliselt mõjutada.

Soovime avaldada juhatuse nimel tänu meie klientidele, äripartneritele ja töötajatele nende lojaalsuse ja toetuse eest. Teie toetus võimaldab äriühingul areneda ja osutada klientidele paremaid teenuseid.

Soovime kõigile edu edasiseks tegevuseks.

Nõukogu ja juhatuse nimel

/allkiri/
Jānis Lucaus
Juhatuse esimees

/allkiri/
Gints Dandzbergs
Nõukogu esimees

17. aprill 2014

Juhtkonna vastutuse deklaratsioon

2013. aastal vastutas BTA Insurance Company SE juhtimise eest kolmest liikmest koosnev direktorite nõukogu. Juhtkond teavitas nõukogu regulaarselt äriühingus toimuvatest protsessidest ja andis vajalikke selgitusi.

Juhtkond vastutab arvestuslike kirjete ettevalmistamise ja tehingute kajastamise eest raamatupidamises kooskõlas raamatupidamist reguleerivate normidega, samuti äriühingu vara säilitamise eest ning pettuse ja muude pahatahtlike tegude ennetamise eest.

Äriühingu juhtkond vastutab äriühingu 2013. aasta finantsaruannete koostamise eest. Finantsaruanded on ette valmistatud kooskõlas Euroopa Liidus kehtivate rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega ning kajastavad BTA Insurance Company SE tegevust ja rahavooge ajavahemikul 1. jaanuar 2013 kuni 31. detsember 2013 ja äriühingu finantsseisundit alates 31. detsembrist 2013.

Äriühingu juhtkond kinnitab, et äriühingu 2013. aasta finantsaruanded on koostatud vastavalt õigusaktide kehtivatele nõuetele, Läti Finants- ja Kapitalituru Komisjoni nõuetele ning rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele.

Äriühingu 2013. aasta finantsaruandluse koostamisel tugineti juhtkonna läbimõeldud otsustele ja eeldustele.

Juhtkond kinnitab, et on kinni pidanud Läti Vabariigi ja teiste Euroopa Liidu liikmesriikide õigusaktide nõuetest ning valmistanud äriühingu finantsaruandluse ette katkematu tegevuse põhimõttel.

Juhtkonnale ei ole teada mingisuguseid pärast aruandeperioodi lõppu toimunud olulisi sündmusi, mida ei oleks käesolevas finantsaruandes kajastatud ning mis võinuksid oluliselt mõjutada kindlustusfirma edasist tegevust ja hinnangut aruandeaastale.

/allkiri/

Jānis Lucaus
Juhatuse esimees

/allkiri/

Gints Dandzbergs
Nõukogu esimees

17. aprill 2014

Tulude koondaruanne**31. detsembril 2013. aastal lõppenud aasta kohta**

		2013	2012
	Märkus	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Väljateenitud kindlustusmaksed			
Arvestatud kindlustusmaksed			
Arvestatud kindlustusmaksed, bruto	5	112 239	100 093
Edasikindlustajate osa arvestatud kindlustusmaksetes	5,24	(5 379)	(6 209)
Arvestatud kindlustusmaksed, neto	5	106 860	93 884
Muutused väljateenimata kindlustusmaksete ja ettenägematute riskide tehnilistes reservides			
Muutused kokku	7	(5 130)	(5 448)
Edasikindlustajate osa	7,24	(87)	92
Muutused väljateenimata kindlustusmaksete ja ettenägematute riskide tehnilistes reservides, neto	7	(5 217)	(5 356)
Väljateenitud kindlustusmaksed, neto	6	101 643	88 528
Muud tehnilised tulud, neto	8	121	256
Võetud hüvitamiskohustused, neto			
Väljamakstud hüvitised, neto			
Väljamakstud hüvitised, bruto	9	(54 344)	(49 375)
Kindlustushüvitisnõuete väljamaksed	9	(53 187)	(49 601)
Kulutused kahjude korrigeerimisele	9	(4 106)	(3 415)
Kahjude hüvitamine	9	2 949	3 641
Edasikindlustaja osa väljamakstud kindlustushüvitistes	9, 24	982	2 019
Väljamakstud kindlustushüvitised, neto	9	(53 362)	(47 356)
Kindlustushüvitiste edasilükatud nõuete tehniliste reservide muudatused			
Kindlustushüvitiste edasilükatud nõuetekogumi tehniliste reservide muudatused	10	(5 844)	(3 134)
Edasikindlustajate osa	10, 24	(2 697)	(2 748)
Kindlustushüvitiste edasilükatud nõuete tehniliste reservide muudatused, neto	10	(8 541)	(5 882)
Võetud hüvitamiskohustused, neto	11	(61 903)	(53 238)
Tegevuskulud/-tulud			
Kulutused klientide kaasamisele	12	(20 056)	(19 167)
Muudatused edasilükatud kulutustes klientide kaasamisele	13	708	755
Halduskulud	14	(14 619)	(14 122)
Kulum ja amortisatsioon	25, 26, 27	(982)	(793)
Komisjonitulu edasikindlustuselt, neto	15, 24	615	965
Edasikindlustuse väljateenimata komisjonitasude muutumine	16, 24	43	(21)
Tegutsemiskulud, neto		(34 291)	(32 383)
Muud tehnilised kulud, neto	17	(2 161)	(1 546)

Finantsaruande lehekülgedel 14–78 tehtud märkused on aruande lahutamatuks osaks.

Tulude koondaruanne

		2013	2012
	Märkus	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kulutused investeeringute haldamisele	18	(67)	(89)
Intressitulu ja dividenditulu, neto	19	2 335	2 447
Tulud/kulud finantsvaralt ja kohustustelt, mis on hinnatud nende õiglase väärtuse alusel vastavalt kasumi- või kahjumiaruandele, neto	20	86	1 820
Tulud/kulud valuutakursi kõikumistelt		(301)	560
Investeeringisvara, kruntide ja hoonete väärtuse vähenemine	26	-	(223)
Kulud väärtuse vähenemiselt	21	(715)	(503)
Muud tulud/kulud, neto	22	(210)	(86)
Kasum enne maksude tasumist		4 537	5 543
Kulud tulumaksule	23	(326)	(889)
Perioodi kasum, neto		4 211	4 654
Muud tulud kokku			
Kruntide ja hoonete ümberhindamine	23, 26	-	231
Edasilükatud maksude mõju kruntide ja hoonete ümberhindamisele	23, 26	-	(35)
Tasandusfondi reservi muutumine	17	39	-
Perioodi muu kogutulu		39	196
Perioodi kogutulu kokku		4 250	4 850

Finantsaruande lehekülgedel 14–78 tehtud märkused on aruande lahutamatuks osaks.

/allkiri/
Jānis Lucaus
Juhatuse esimees

/allkiri/
Gints Dandzbergs
Nõukogu esimees

17. aprill 2014

Finantsseisundi aruanne

Varad	Märkus	31.12.2013 Tuhat LVL	31.12.2012 Tuhat LVL
<u>Krundid ja hooned</u>	26	2 955	3 128
<u>Põhivahendid</u>	25	1471	1 682
<u>Immateriaalne vara</u>	27	694	571
<u>Investeeringimisvara</u>	26	2 327	2 307
<u>Muud pikaajalised varad</u>		10	-
<u>Finantsinvesteeringud</u>			
Investeeringud hinnatuna õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi			
Aktsiad ja muud fikseerimata tulususega väärtpaberid	28	3 570	5 140
Võlakirjad ja muud fikseeritud tulususega väärtpaberid	28	79 408	61 867
<i>Investeeringud hinnatuna õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi, kokku</i>		82 978	67 007
Olemaolev finantsvara müügiks	29	1 149	1 149
Pangahoiused	30	5 403	17 356
<u>Finantsinvesteeringud kokku</u>		89 530	85 512
Laenud ja debitoorne võlgnevus			
Laenud			
Hüpoteegilaenud		4 120	4 061
Muud laenud		3 518	3 448
<i>Väljaantud laenud kokku</i>	31	7 638	7 509
Võlgnikud			
Otsekindlustustehingute võlgnikud			
Kindlustusvõtjate võlg		12 645	8 893
Vahendajate võlg		3 352	3 058
<i>Otsekindlustustehingute võlgnikud kokku</i>	32	15 997	11 951
Edasikindlustustehingute võlgnikud		166	170
Muud võlgnikud	33	1 505	840
Tulumaksu avanss	38	292	248
<i>Debitoorne võlgnevus kokku</i>		17 960	13 209
<u>Antud laenud ja debitoorne võlgnevus kokku</u>		25 598	20 718
Tulevaste perioodide arvestatud tulud ja kulud			
Edasilükatud kulutused klientide kaasamisele	13	7 749	6 517
Muud tulevaste perioodide arvestatud tulud ja kulud		549	666
<u>Muud tulevaste perioodide kogutud tulud ja kulud</u>		8 298	6 823
Edasikindlustuslepingute varad			
Edasikindlustajate osa väljateenimata kindlustusmaksete tehnilistes reservides	7	1 348	1 435
Edasikindlustajate osa täitmata nõuete tehnilises reservis	10	3 479	6 176
<u>Edasikindlustuslepingute varad kokku</u>	47	4 827	7 611
<u>Edasilükatud maksuvara</u>	37	94	94
<u>Rahalised vahendid</u>	34	8 454	3 354
Varad kokku		144 258	131 800

Finantsaruande lehekülgedel 14–78 tehtud märkused on aruande lahutamatuks osaks.

Finantsseisundi aruanne

		31.12.2013	31.12.2012
	Märkus	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kapital ja kohustused			
Kapital			
Aktiivkapital	36	10 000	10 000
Ülekurss		7 219	7 219
Ümberhindamise reserv	36	1 882	1 882
Ennetusmeetmete reserv	36	75	36
Reservkapital ja muud varud	36	5 993	5 993
Jaotamata kasum:			
Möödunud aastate jaotamata kasum		3 870	2 216
Jooksva perioodi kasum		4 211	4 654
	<u>Kapital kokku</u>	33 250	32 000
Kohustused			
Tehnilised reservid			
Saamata jäänud kindlustusmaksete ja ettenägematu riski tehnilised reservid	7	44 008	38 878
Kindlustushüvitiste edasilükkunud nõuete tehnilised reservid	10	55 295	49 451
	<u>Tehnilised reservid kokku</u>	99 303	88 329
Võlausaldajad			
Otsekindlustustehingute võlausaldajad			
Poliisiomanikud		2 098	2 953
Vahendajad		1 261	2 202
	<i>Otsekindlustustehingute võlausaldajad kokku</i>	3 359	5 155
Edasikindlustustehingute võlausaldajad	39	1 310	1 742
Sotsiaalkindlustusmaksud ja -maksed	38	933	617
Muud võlausaldajad	40	1 643	1 192
	<u>Võlausaldajad kokku</u>	7 245	8 706
<u>Edasilükatud maksukohustused</u>	37	475	746
<u>Reservid</u>	42	711	833
<u>Tulevaste perioodide arvestatud kulud ja tulud</u>	43	2 962	831
<u>Edasikindlustuse komisjonitasudelt väljateenimata tulud</u>	16	312	355
		111 008	99 800
<u>Kohustused kokku</u>		144 258	131 800
Kapital ja kohustused kokku			

Finantsaruande lehekülgedel 14–78 tehtud märkused on aruande lahutamatuks osaks.

/allkiri/
Jānis Lucaus
Juhatuse esimees

/allkiri/
Gints Dandzbergs
Nõukogu esimees

17. aprill 2014

Rahavoogude aruanne

		2013	2012
	Märkus	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Rahalised vahendid kindlustustegevusest			
Otekindlustamisest saadud kindlustusmaksed		115 205	100 005
Otekindlustuses väljamakstud kindlustushüvitised		(57 583)	(48 350)
Edasikindlustuselt saadud vahendid		1 597	2 984
Edasikindlustajate tasu		(5 379)	(6 209)
Tasutud tulumaks		(308)	(476)
Kohustuslikud maksed	35	(2 414)	(1 744)
Väljamaksed töötajatele		(9 778)	(7 829)
Väljamaksed vahendajatele		(20 996)	(18 026)
Muud väljamakstud vahendid		(11 446)	(13 619)
Muud saadud vahendid		962	3 900
Rahavoog kindlustustegevuselt kokku		9 860	10 636
Rahalised vahendid investeerimistegevusest			
Omandatud investeeringud		(378 438)	(381 133)
Investeeringute müük		365 560	378 845
Investeeringutelt saadud tulud		2 308	2 466
Saadud dividendid		61	14
Rahalised vahendid investeerimistegevusest kokku		(10 509)	192
Rahalised vahendid finantstegevusest			
Väljamakstud dividendid		(3 000)	(2 000)
Rahalised vahendid finantstegevusest kokku		(3 000)	(2 000)
Rahaliste vahendite ja nende ekvivalentide vähenemine		(3 649)	8 828
Valuutakursside kõikumise mõju rahalistele vahenditele ja nende ekvivalentidele		(188)	(25)
Rahalised vahendid ja rahaekvivalendid aruandeperioodi alguseks		13 072	4 269
Reorganiseerimisest saadud vahendid			–
Rahalised vahendid ja rahaekvivalendid aruandeperioodi lõpuks	34	9 235	13 072

Finantsaruande lehekülgedel 14–78 tehtud märkused on aruande lahutamatuks osaks.

/allkiri/
Jānis Lucaus
Juhatuse esimees

/allkiri/
Gints Dandzbergs
Nõukogu esimees

17. aprill 2014

Omakapitali muutuste aruanne

	Aksiakapital	Ülekurss	Ümberhindamisreserv	Ennetusmeetmete reserv	Reservkapital ja muud varud	Jaotamata kasum	Kapital kokku
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
31.12.2011	10 000	7 219	1 686	36	5 993	4 216	29 150
Kogutulu kokku							
Aruandeaasta kasum	–	–	–	–	–	4 654	4 654
Muud tulud kokku							
Kruntide ja ehitiste ümberhindluse tulemus			231				231
Edasilükatud maksude mõju kruntide ja hoonete ümberhindamisele			(35)				(35)
Tehingud aktsionäridega, kajastatud omakapitalis							
Dividendid	–	–	–	–	–	(2 000)	(2 000)
31.12.2012	10 000	7 219	1 882	36	5 993	6 870	32 000
Kogutulu kokku							
Aruandeaasta kasum	–	–	–	–	–	4 221	4 221
Muud tulud kokku							
Tasanduseraldise muutused	-	-	-	39	-	-	39
Tehingud aktsionäridega, kajastatud omakapitalis							
Dividendid	–	–	–	–	–	(3 000)	(3 000)
31.12.2013	10 000	7 219	1 882	75	5 993	8 081	33 250

Finantsaruande lehekülgedel 14–78 tehtud märkused on aruande lahutamatuks osaks.

/allkiri/
Jānis Lucaus
Juhatuse esimees

/allkiri/
Gints Dandzbergs
Nõukogu esimees

17. aprill 2014

Finantsaruandluse lisad

(1) Üldine teave

a) Põhitegevus

BTA Insurance Company SE (edaspidi „äriühing”) alaline asukoht on Läti Vabariigis (edaspidi „Läti”). Äriühing registreeriti 1993. aastal Riias Lätis kindlustusaktsiaseltsina. 2011. aastal vahetas äriühing oma organisatsioonilis-õiguslikku vormi, muutudes AS-ist SE-ks (Society Europe). Äriühingu peakontor asub aadressil Kr. Valdemara 63, Riia, Läti.

Äriühing pakub juriidilistele ja füüsilistele isikutele laias valikus mitte-elukindlustustooteid, mis kuuluvad järgmistesse kindlustusliikidesse:

- sõidukikahjude kindlustamine (KASKO);
- maismaasõidukite omanike kohustusliku tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine (kohustuslik liikluskindlustus);
- tervisekindlustus;
- tulekahju kindlustus;
- vara muu kahjukindlustus;
- reisikindlustus;
- üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine;
- kindlustamine mitmesuguste finantskahjude vastu;
- veosekindlustus;
- õnnetusjuhtumikindlustus;
- raudteetranspordi kindlustus;
- laevade kindlustamine;
- käenduste kindlustamine;
- krediidikindlustus;
- maismaasõidukite omanike vabatahtliku tsiviilõigusliku vastutuse kindlustus;
- õigusabi kindlustus.

Kindlustusteenuseid osutatakse Lätis, Leedus, Eestis, Saksamaal ja teistes ELi riikides paiknevate filiaalide, agentuuride ja müügipunktide võrgustiku kaudu.

Äriühingul on filiaalid välismaal. Filiaalide juriidilised aadressid on järgmised: Eestis – Lõdtsa 2B, Tallinn 11415, Leedus – Verkių 29–18, Vilnius, Saksamaal – Robert-Bosch-Strasse 6, 64807, Dieburg, Suurbritannias – 3B Westwood House, Greenwood Business Centre, Regent Road, Salford, Manchester, M5 4QH, ning Prantsusmaal – 1 rue Deves, 92200 Neuilly sur Seine, Paris, France.

Muudel turgudel (Poola, Hispaania ja Itaalia) toimub äritegevus kohaliku vahendaja kaudu Euroopa Liidu vaba teenuste turu raames. 2014. aastal asutas äriühing Poolas oma filiaali, et äritegevust selles piirkonnas laiendada.

b) Aktsionärid

Äriühingu aktsionärideks on neli valdusettevõtet, üks aktsiaselts, neli juriidilist isikut ja üks eraisik. Ühelegi neist ei kuulu üle 33% aktsiatest. Teave aktsionäride kohta:

Finantsaruandluse lisad

	31.12.2013		31.12.2012	
	Aktsiate		Aktsiate arv	
Äriühingu aktsionärid:	arv	osalus		osalus
B5 Holding Limited	31 358	31,36%	-	-
HTT Holding Company Limited	28 604	28,60 %	-	-
MDA Holding Limited	9 797	9,80 %	-	-
Transporta informācijas aģentūra AS	9 578	9,58 %	9 580	9,58%
B6 Holding Limited	9 051	9,05 %	-	-
Muud juriidilised isikud	10 579	10,58 %	-	-
Eraisikud - Lāti elanikud	1 033	1,03%	90 420	90,42%
	100 000	100 %	100 000	100%

(2) Finantsaruandluse koostamise põhimõtted**(a) Olulised raamatupidamispõhimõtted**

Lisatud finantsaruanne on koostatud vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS).

Finantsaruanne vastab ka aruandepäeval kehtivatele Lāti raha- ja kapitalituru komisjoni normidele.

Direktorite nõukogu kinnitas käesoleva finantsaruande (edaspidi „finantsaruanne”) 17. aprillil 2014. aastal. Aktsionäridel on õigus käesolevat finantsaruannet mitte kinnitada ja nõuda uue aruande ettevalmistamist ja koostamist.

(b) Funktsionaalne valuuta ja esitusvaluuta

Käesoleva finantsaruande arvud on esitatud Lāti lāttides (LVL), mis on äriühingu funktsionaalne valuuta. Lāti lātt oli seotud euroga alates 1. jaanuarist 2005 kuni 31. detsembrini 2013. Alates 1. jaanuarist 2014 sai euro Lāti Vabariigi ametlikuks vāringuks. Üksikasjalikuma teabe saamiseks vt finantsaruande peatūki mārkest 51.

Leedu filiaali funktsionaalne valuuta on Leedu lātt. Saksa, Eesti ja Prantsusmaa filiaalide funktsionaalne valuuta on euro. Suurbritannia filiaali funktsionaalne valuuta on Suurbritannia naelsterling.

(c) Aruandeperiood

Aruandeperiood koosneb 12 kuust ning kestab 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2013. aastal.

(d) Finantsnāitajate hindamispõhimõtted

Finantsaruanne on koostatud ajaloolise (esialgse) vārtuse alusel, vālja arvatud jārgmised artiklid, mida on kajastatud nende õiglase vārtuse alusel:

- tuletatud finantsinstrumendid,
- finantsvara ja -kohustused, mida on kajastatud kasumi- või kahjumiaruandes nende õiglase vārtuse alusel,
- olemasolevad mūūgiks mōeldud varad,
- õiglase vārtuse alusel kajastatav investeerimisvara ning
- perioodiliselt ūmberhinnatavad krundid ja hooned, kohaldades vastavalt õiglase vārtuse ja ūmberhindluse meetodeid.

Kāesolevas finantsaruandes kajastatud finantsperioodide suhtes rakendati jārjepidevalt arvestuspōhimōtteid.

(e) Uued standardid ja tōlgendused

Mitmeid uusi standardeid, standardite muudatusi ja tōlgendusi kohaldatakse pārast 1. jaanuari 2013.a. algavale majandusaastale, ning neid ei kohaldata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal. Allpool on esitatud standardid, mille rakendamine vōib olla nōutav āriūhingu tegevuse kajastamisel. Āriūhingul ei ole kavas neid standardeid kohaldada ennetāhtaegselt.

(i) IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded”, IFRS 11 „Ūhised ettevōtmised”, IFRS 12 „Muudes (majandus) ūksustes olevate osaluste avalikustamine” (2011).

IFRS 10 ūhtse kontrollimudeli raames kontrollib investor, kas investeerimisobjekti tuleks konsolideerida. Selle tulemusena tuleb āriūhingul vōib-olla muuta oma investeringute konsolideerimise jārēldust, mis vōib pōhjustada

Finantsaruandluse lisad

muudatusi käesoleva aruandeperioodi investeeringute arvestuses. Äriühing usub, et standardi muudatustel ei ole finantsaruandele materiaalselt mõju, kuna praeguste investeeringute hindamine uue standardi järgi ei tohiks muuta varasemaid järeldusi selle kohta, kuidas äriühing kontrollib oma investeeringuid.

Vastavalt standardile IFRS 11 ei ole ühiste ettevõtmiste struktuur, kuigi see on endiselt oluline aspekt, enam ühise ettevõtmise tüübi määramisel ja sellest tuleneva arvestuse peamine tegur.

Äriühingu huviks on ühine äriüksus, milles osapooltel on õigused ettevõtmisega seotud varade suhtes ja kohustused ettevõtmisega seotud kohustuste suhtes, mille arvestus lähtub ettevõtte huvidest nende varade ja kohustuste suhtes.

Äriühingu huviks on ühisettevõtte, milles osapooltel on õigused ettevõtte netovara suhtes, mida kajastatakse kapitaliosaluse meetodil.

Äriühing on seisukohal, et standardil IFRS 11 ei ole finantsaruandele materiaalselt mõju, kuna see ei ole ühegi ühise ettevõtmise osapoolteks.

Standard IFRS 12 koondab ühte standardisse äriühingu huvide avalikustamismõõde oma tütarettevõtete, ühiste ettevõtmiste, sidusühingute ja konsolideerimata struktureeritud (majandus) üksuste lõikes. Võimalik, et selle uue standardi kohaldamisel on oluline mõju andmete avalikustamise tasemele finantsaruannetes. Seetõttu ei ole äriühingul võimalik ette valmistada standardite mõju analüüsi finantsaruannetele enne kohaldamise kuupäeva. Neid standardeid kohaldatakse aruandeperioodidele alates 1. jaanuarist 2014, ent neid võib kohaldada ka juba varem.

(ii) *Standard IAS 27 (2011) „Konsolideerimata finantsaruanded” (kehtib aastaaruannete suhtes, mille aruandlusperiood algab 1. jaanuaril 2014 või hiljem).*

Standard IAS 27 (2011) on konsolideerimata finantsaruannete arvestus- ja avalikustamise nõuete standardi IAS 27 (2008) järg, milles on tehtud väikesi täpsustusi. Standardites IAS 28 (2011) ja IAS 31 kehtestatud konsolideerimata finantsaruannete nõuded on inkorporeeritud ka standardisse IAS 27 (2011). Standardis ei käsitleta enam kontrolli põhimõtet ega konsolideeritud finantsaruannete esitamise seotud nõudeid, mis on viidud standardisse IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded”. Äriühing usub, et standardil IAS 27 (2011) ei ole finantsaruandele materiaalselt mõju, sest see ei too kaasa muudatusi äriühingu arvestuspoliitikas.

(iii) *IAS 28 (2011) „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse” (kehtib aastaaruannete suhtes, mille aruandlusperiood algab 1. jaanuaril 2014 või hiljem).*

Standardis IAS 28 (2008) on tehtud väikesed muudatused, mis puudutavad müügiootel sidusettevõtteid ja ühisettevõtteid ning sidus-ja ühisettevõtetega seotud huvide muutumist. Äriühing usub, et standardi muudatustel ei ole finantsaruandele materiaalselt mõju, sest äriühingul ei ole sidus- või ühisettevõtetes investeeringuid, mida muudatused mõjutaksid.

(iv) *Standard IAS 32 finantsvarade ja finantskohustiste tasaarvestamise kohta (kohaldatakse aastaaruannetele, mille aruandlusperiood algab 1. jaanuaril 2014 või hiljem).*

Muudatused standardis IAS 32 (kehtib tagasiulatuvalt aastaaruannete suhtes, mille aruandlusperiood algab 1. jaanuaril 2014 või hiljem) täpsustavad, et ettevõtetel on praegu juriidiline õigus teha tasaarvestust, kui see õigus ei ole tingimuslik tulevases juhtumist ning on jõustatud nii tavapärasel äritegevuses kui ka ettevõtte ja selle kõigi lepingupoolte lepinguliste kohustuste täitmatajätmise, maksejõuetuse või pankroti korral. Äriühing usub, et muudatustel ei ole mingit mõju finantsaruandele, sest äriühing ei kohalda tasaarvestust oma finantsvarade ja finantskohustiste suhtes ega ole sõlminud põhitasaarvelduskokkuleppeid.

(v) *Investeeringute üksusi käsitlevate standardite IFRS 10, IFRS 12 ja IAS 27 muudatused (kohaldatakse aastaaruannetele, mille aruandlusperiood algab 1. jaanuaril 2014 või hiljem).*

Standardi IFRS 10 muudatustega kehtestatakse konsolideerimisnõuete erand ning kvalifitseeritud investeeringute üksuste kohustus mõõta oma investeeringuid kontrollitavates üksustes, samuti investeeringuid sidus- ja ühisettevõtetes, kajastades investeeringuid õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi, mitte neid konsolideerides. Konsolideerimise erand on kohustuslik (st ei ole vabatahtlik), ning ainsaks erandiks on tütarettevõtted, mida saab pidada investeeringute üksuse investeerimistegevuse laienduseks – neid tuleb jätkuvalt konsolideerida. Üksus on investeeringute üksus, kui see vastab kõigile investeeringute üksuse mõistes nimetatud olulistele osadele. Äriühingu hinnangul ei ole uuel standardil finantsaruandele mingit mõju.

(vi) *Mittefinantsvara hüvitatavat väärtust käsitleva standardi IAS 36 muudatused (kohaldatakse aastaaruannetele, mille aruandlusperiood algab 1. jaanuaril 2014 või hiljem).*

Muudatus selgitab, et hüvitatav väärtus tuleb avalikustada ainult üksikute varade kohta (sh firmaväärtuse kohta) või rahavooge genereeriva ühiku kohta, mille väärtuse vähenemist aruandeperioodil kajastatakse või tühistatakse.

Finantsaruandluse lisad

Muudatustes nõutakse ka õiglase väärtuse hierarhiaga seotud täiendavat avalikustamist, kui üksikute varade (sh firmaväärtuse) või rahavooge genereeriva ühiku kahjustamine on aruandeperioodil kajastatud või tühistatud ning hüvitatav väärtus põhineb õiglasel väärtusel, millest on maha arvatud realiseerimine. Muudatusel ei ole mingit mõju finantsaruannetele, kuna äriühingul ei ole mittefinantsvara, mille väärtuse vähenemist oleks aruandeperioodil kajastatud või tühistatud.

(vii) Tuletisinstrumentide uuenduslepinguid ja riskimaandamise edasist kajastamist käsitleva standard IAS 39 muudatused (kohaldatakse aastaaruannetele, mille aruandlusperiood algab 1. jaanuaril 2014 või hiljem).

Muudatused võimaldavad jätkata riski maandamisarvestust olukorras, kus tuletisinstrumenti, mis on määratud riski maandusinstrumendiks, on uuendatud, et arveldamine keskse vastaspoolega vastaks õigusnormidele, kui teatavad kriteeriumid on täidetud. Äriühingu hinnangul ei ole uuel standardil finantsaruandele mingit mõju, kuna äriühingus riski maandamisarvestust ei toimu.

(3) Olulisemad arvestuspõhimõtted

3.1 Arvestuspõhimõtete muudatused

Välja arvatud allpool esitatud muudatused, on äriühingus järjepidevalt kohaldatud märkuses 3 sätestatud arvestuspõhimõtteid kõigi käesolevas finantsaruandes esitatud perioodide kohta.

Äriühing on kasutusele võtnud järgmised uued standardid ja standardite muudatused, kaasa arvatud neist tulenevad muudatused teistele standarditele; kohaldamise alguskuupäevaks on 1. jaanuar 2013. aastal.

(i) Õiglase väärtuse määramine

Standardiga IFRS 13 luuakse ühtne raamistik õiglase väärtuse määramiseks ja õiglase väärtuse määramise tulemuste avalikustamiseks, kui selline määramine on muude IFRS-ga nõutud või lubatud. Selles ühtlustatakse õiglase väärtuse mõiste, milleks on hind, mis oleks saadud vara müügist või mis oleks tulnud maksta kohustuse üleminekul turuosaliste vahelises tavapärase tehingus määramise kuupäeval. See asendab ja laiendab õiglase väärtuse määramise avalikustamise nõudeid muudes IFRS-s, sealhulgas IFRS 7. Selle tulemusel on äriühing lisanud täiendavalt avalikustatava asjakohase teabe (vt Märkus nr 26 (krundid, hooned ja investeerimisvara) ja 49 (finantsinstrumentide õiglase väärtus)).

Vastavalt standardi IFRS 13 üleminekusätetele on äriühing kohaldanud uue õiglase väärtuse määramise juhised edasiulatuvalt ja ei ole esitanud uue avalikustatava teabe võrdlusandmeid, vaatamata eespool kirjeldatule ei olnud muudatusel märkimisväärset mõju äriühingu varade ja kohustuste määramisele.

(ii) Muu koondkasumi kirjete esitamine

Standardi IAS 1 muudatuste tulemusena on äriühing muutnud muu tulude koondaruande kirjete esituslaadi, esitades eraldi neid kirjeid, mis oleks tulude koondaruandes ümber liigitatud ja need kirjed, mida kunagi ümber ei liigitata. Võrdlusandmed on vastavalt uuesti esitatud.

(iii) Muud standardite muudatused

Järgmistel standardite muudatustel, mis jõustusid 1. jaanuarist 2013.a., ei ole mingit mõju käesolevaga esitatud finantsaruannetele:

Muudatused standardis IFRS 7 finantsvarade ja finantskohustiste tasaarvestamise kohta.

Muudatused standardis IAS 19 (2011) personalikulude kohta.

Muudatused standardis IAS 12 – Edasilükkunud tulumaks: alusvara katmine.

3.2 Välisvaluuta ja tehingud välisvaluutas

Välisvaluutas tehtud tehingud on ümber arvestatud vastava ettevõtte funktsionaalsesse valuutasse selle riigi keskpanga kehtestatud kursi alusel, kus ettevõtte tegevus toimub, vastava tehingu tegemise päeva seisuga. Monetaarne vara ja kohustused, sealhulgas välisvaluutas väljendatud kohustused ja tinglikud kohustused on ümber arvestatud funktsionaalsesse valuutasse vastava keskpanga kehtestatud valuutakursi alusel aruandeperioodi viimase päeva seisuga. Välisvaluutas denomineeritud mittemonetaarne vara ja kohustused, mis on hinnatud õiglase väärtuse või omaväärtuse põhimõttel, arvutatakse ümber välisvaluuta kursi alusel õiglase väärtuse või omaväärtuse määramise hetke seisuga.

Alljärgnevalt on esitatud valuutakursid aruandeperioodi lõpu seisuga:

Finantsaruandluse lisad

	31.12.2013	31.12.2012
EUR	0,702804	0,702804
USD	0,515	0,531
LTL	0,204	0,204
PLN	0,169	0,171
RUB	0,0156	0,0174
GBP	0,843	0,857
NOK	0,0837	0,0951

Välisvaluutas denomineeritud vara ja kohustuste kursikõikumistest tulenevat kasumit või kahjumit kajastatakse selle perioodi tulude koondaruandes, mille jooksul kõikumine toimus. Välistehingutest tulenevad varad ja kohustused arvutatakse esitlusvaluutasse aruandepäeva kursiga. Välisvaluuta erinevused kajastatakse muus koondkasumis.

3.3 Kindlustuslepingud

(a) Kindlustuslepingute liigitamine

Kindlustusandja poolt allkirjastatud kindlustusleping liigitatakse kindlustuslepinguks üksnes juhul, kui see võtab kindlustusvõtjalt olulise kindlustusriski ja annab selle üle kindlustusandjale. Kõik sõlmitud lepingud liigitatakse mitte-elukindlustuslepingute alla. Äriühing ei sõlmi mingisuguseid investeerimislepinguid.

Mitte-elukindlustuslepinguteks loetakse järgmised kindlustuslepingud:

- lepingud, mille alusel kindlustusandja võtab endale teise lepinguasalise (kindlustusvõtja) olulise kindlustusriski ja kohustub hüvitama tema kahjud teatud ettenägematute asjaolude (kindlustusjuhtumi) saabumisel, mis on eelnevalt lepinguasaliste vahel kooskõlastatud ja avaldavad kindlustusvõtjale ebasoodsat mõju. Asjaolud loetakse ettenägematuks, kui lepingu sõlmimise hetkel ei ole teada:
 1. millise tõenäosusega kindlustusjuhtum saabub;
 2. kindlustusjuhtumi saabumise aeg;
 3. kindlustusjuhtumi põhjustatav kahjuse summa;
- lepingud, millega kindlustusfirma kohustub hüvitama lepingu kehtivusajal ilmnenud kahjud, mille on põhjustanud enne kindlustuslepingu sõlmimist toimunud kindlustusjuhtum;
- lepingud, millega kindlustusfirma kohustub hüvitama lepingu kehtivusajal ilmnenud kahjud, mille põhjustab pärast kindlustuslepingu kehtivusaja lõppemist toimuv kindlustusjuhtum;
- lepingud, mis laienevad saabuvatele kindlustusjuhtumitele, mille finantstagajärgi ei ole hetkel teada. Sellise lepingu näiteks on edasikindlustuslepingud, mis kaitsevad vahetut kindlustusandjat kord juba kindlustusvõtja poolt esitatud kindlustushüvitise nõuete ebasoovitava kordamise eest;
- lepingud, mis näevad ette või võimaldavad tasumist toodanguga, st varastatud esemete otsest asendamist nende väljamaksmise asemel;
- lepingud, mille alusel kindlustatud isikule osutatakse teenuseid kindla kokkulepitud tasu eest. Teenuste maht sõltub kindlustusjuhtumi liigist ja määratakse kindlaks seadme tulevaste rikete prognoosi alusel, ehkki konkreetse seadme rikki minekut ei ole võimalik ette näha;
- lepingud, mille alusel üks kindlustusandja (edasikindlustusfirma) hüvitab ühe või mitme kindlustuslepingu alusel teiste kindlustusandjate kahjumi.

Kindlustuslepingute kajastamine ja hindamine

Lepingut kajastatakse kindlustuslepinguna seni, kuni selles nimetatud õiguste ja kohustuste eest tasutakse või kuni selle kehtivus lõpeb. Lepingut ei saa lugeda muud liiki lepingute hulka, kui selle vorm ja sisu vastavad kindlustuslepingu omale.

Raamatupidamislikel eesmärkidel võetakse kindlustuslepingute liigitamise aluseks kindlustusriski olemus ja võimaliku riski üldised tunnused, mille alusel on kindlustuslepinguid võimalik liigitada järgmiselt: Näiteks:

- õnnetusjuhtumikindlustus;
- reisikindlustus;
- vara kindlustamine kahjustuste ja varguste eest;
- maismaasõidukite kindlustus;
- maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine.

Kõiki neid kategooriaid saab jaotada alagruppideks vastavalt kindlustusriskide olemusele.

(b) Kindlustusmaksed ja maksetulud

Finantsaruandluse lisad

Arvestatud kindlustusmaksed sisaldavad summasid, mis kuuluvad aruandeaasta jooksul sõlmitud või jõustunud kindlustuslepingute eest tasumisele, hoolimata sellest, kas need maksed saadi kätte või mitte. Arvestatud kindlustusmaksete maht väheneb aruandeperioodil tühistatud või katkestatud maksete võrra. Maksed sisaldavad vahendajatele makstavat neto-vahendustasu, samuti makse ja lõive.

Maksete väljateenitud osa kantakse tuludesse. Makseid arvestatakse alates riski võtmise päevast kogu kahjude hüvitamise perioodi eest alltoodud riskimudeli põhjal ning loetakse väljateenitud makseteks.

Maksete väljateenimata osa kantakse kindlustustehnilisse reservi.

Väljamakstud edasikindlustusmaksed kantakse kuludesse vastavalt saadud edasikindlustusteenuse tüübile; tulevastesse perioodidesse kuuluv edasikindlustuskulude osa arvatakse edasikindlustuse osana väljateenimata maksete reservi.

(c) Lisatasud

Lisatasud tähendavad kindlustusmakse osa, mis makstakse poliisiomanikule välja juhul, kui ta ei ole kindlustuslepingu kehtivusajal esitanud kindlustusnõuet.

(d) Väljateenimata kindlustusmaksete reservid ja ettenägematu riski reserv

Väljateenimata kindlustusmaksete reservid (UPR)

Väljateenimata kindlustusmaksete reservid kajastavad arvestatud kindlustusmaksete seda osa, mis teenitakse välja järgmisel aastal või järgmistel aastatel. Reservid arvestatakse igale kindlustuspoliisile 365-päevase proportsionaalse ajaarvestuse meetodil (Pro Rata Temporis), lähtudes iga konkreetse poliisi kehtivusperioodist.

Ettenägematu riski reserv (URR)

Ettenägematu riski reserv (URR) luuakse riskide jaoks, mis ei ole veel möödunud ja tulenevad üldistest kindlustuslepingutest, kus oodatav kindlustushüvitisnõuete ja kehtivate poliiside lõppemata perioodide kulutuste summa aruandeperioodi lõpukuupäeva seisuga ületab selliste poliiside väljateenimata kindlustusmaksete reservi.

Igaks aruandekuupäevaks valmistab äriühing ette kindlustuskohustuste piisavuse testi, hinnates aruandeaastal kehtivate poliiside alusel tunnustatud kindlustuskohustuste adekvaatsust loodud kindlustusreservide võrdlemise teel olemasolevatest kindlustuspoliisidest tekkivate eeldatavate tulevaste rahavoogude jooksva väärtusega.

Kui test näitab, et kohustuste arvestuslik summa on ebapiisav, kantakse vahe aruandeperioodi kahjumisse ja moodustatakse ettenägematu riski tehnilised lisareservid. Test viiakse läbi kogu kindlustusportfelli alusel ja seda rakendatakse kogu reservi üldsummale, st edasikindlustusefekti arvesse ei võeta.

(e) Võetud hüvitamiskohustused

Kindlustustegevuse käigus võetud hüvitamiskohustused on aruandeperioodil kehtivad kohustused, mis koosnevad finantsaastal väljamakstud kohustustest, kulutustest kindlustushüvitiste reguleerimisele ja muudatustest edasilükatud kindlustushüvitiste nõuete reservides. Väljamakstud hüvitiste maht väheneb kahjusumma võrra, mis on hüvitatud nõudeõiguse loovutamise, terveks jäänud vara müügi või suborgatsiooni arvel. Hüvitatud kahjud võetakse arvele kassameetodil pärast nende hüvitamist.

Edasikindlustuslepingute alusel hüvitatavaid kohustuste summasid hinnatakse igal aruandekuupäeval. Nende varade väärtus väheneb, kui esmasele kajastamisele järgnenud juhtumi tõttu on objektiivseid tõendeid, et äriühing ei suuda kogu summat hüvitada ning kui juhtumil on mõistlik ja mõõdetav mõju summadele, mille äriühing peaks saama edasikindlustajalt.

(f) Kindlustushüvitiste edasilükkunud nõuete tehnilised reservid

Edasilükatud kindlustushüvitisnõuete tehniline reserv sisaldab reserve, mille alusel äriühing saab hinnata kõigi kantud, kuid aruandeperioodi või mingi muu perioodi lõpuks tasumata kahjude reguleerimise lõppväärtust, samuti kahjude reguleerimisega seotud sisemisi või väliseid kulutusi. Tasumata mitte-elukindlustuskahjude reserve ei diskonteerita, välja arvatud kindlustusrendisummad, mis võivad tekkida tsiviilvastutuse kindlustamisest kolmandate isikute ees.

Esitatud, kuid väljamaksmata nõuete reservid (RBNS)

Äriühing arvutab RBNSi esitatud, kuid veel väljamaksmata kindlustushüvitisnõuete alusel, hinnates eraldi iga juhtumit (sealhulgas kulutusi kahju korrigeerimisele) aruandekuupäeva seisuga.

Finantsaruandluse lisad

Toimunud, kuid veel teatamata kahjude reservid (IBNR)

IBNR arvutatakse välja kindlustusnõuete alusel, mille kindlustusjuhtumid on toimunud enne aruandeaasta lõppu, ent nõuded ei ole veel esitatud.

IBNRi reservid arvutatakse välja statistiliste meetodite alusel (kolme nurga meetod, kordajate meetod või nende modifikatsioonid) järgmistele kindlustusliikidele:

- maismaasõidukite kindlustus;
- vara kindlustamine tulekahjude ja loodusõnnetuste põhjustatud kahjustuste vastu;
- vara kindlustamine muude kahjude vastu;
- õnnetusjuhtumikindlustus;
- reisikindlustus;
- tagatiskindlustus;
- üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine;
- veosekindlustus;
- kindlustamine mitmesuguste finantskahjude vastu;
- tervisekindlustus;
- maismaasõidukite omanike kohustusliku tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine (kohustuslik liikluskindlustus).

Kolme nurga ja kahjumikordaja meetodeid kasutati IBNRi reservi kindlaksmääramisel maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamisel.

Kui olemasolevaid statistilisi näitajaid ei ole piisavalt, näiteks puuduvad varasemad andmed, arvutatakse IBNRi reserv välja protsendina (tavaliselt 5-10%) eelmise 12 kuu jooksul järgmistest ärisuundadest saadud kindlustusmaksetelt:

- laevade kindlustamine;
- maismaasõidukite omanike üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine;
- laevaomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine;
- õigusabikindlustus;
- raudteetranspordi kindlustamine;
- õhusõidukite kindlustamine;
- õhusõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine;
- krediidiriskide kindlustamine.

(g) Ennetusmeetmete reservid

Tulevaste kulude reserv luuakse selleks, et konkreetse kindlustusliigi korral, mille puhul kahjumi suhe erineb tulevaste kindlustushüvitiste maksekohustuse tõttu aastate lõikes oluliselt, võrdsustada kahjumi suhet ja vastavalt ka korrigeeritud kasumi ja kahjumi arvestuse tehnilist tulemust. Tulevaste kulude reservi ei kanta kohustuste hulka, ent üksikud summad liigitatakse äriühingu kapitali komponentideks.

(h) Edasikindlustamine

Vastuvõetud edasikindlustamine

Vastuvõetud edasikindlustusleping on kindlustuslepingu eriliik, millega üks kindlustusandja võtab kindlustusriski teiselt kindlustusandjalt üle. Järelikult kehtivad kõik viited kindlustuslepingule ka vastuvõetud edasikindlustuse suhtes.

Üleantud edasikindlustus

Et riskide hajutamise teel piirata kahjusaamise võimalusi, loovutab äriühing oma äritegevuse raames edasikindlustuse teistele kindlustusfirmadele. Edasikindlustuslepingute alusel tekkivat vara, kohustusi, tulusid ja kulusid kajastatakse nendega seotud kindlustuslepingutest tulenevast varast, kohustustest, tuludest ja kuludest eraldi, sest edasikindlustamise mehhanismid ei vabasta äriühingut otsestest kohustustest oma poliisiomanike ees.

Edasikindlustusvara sisaldab edasikindlustusfirmade hüvitisi väljamakstud pretensioonide eest ja edasikindlustaja osa tehnilistes kindlustusreservides.

Juba toimunud kindlustusjuhtumite korral, mille eest ei ole veel nõudeid esitatud, ei kajastata edasikindlustuse tehnilise reservi osa ebaproportsionaalsete või proportsionaalsete fakultatiivsete kindlustuslepingute korral, sest sellistel juhtudel ei saa edasikindlustusvara usaldusväärselt hinnata.

Finantsaruandluse lisad

Edasikindlustuse komisjonitasu ja kasumiosalus sisaldavad edasikindlustusfirmadelt edasikindlustuslepingute alusel saadud või saadaolevaid komisjonitasusid ja kasumiosalusi. Mitte-elukindlustuse edasikindlustuse komisjonitasud lükatakse edasi sarnaselt mitte-elukindlustuse korral tehtavate soetamiskulutuste edasilükkamisega.

(i) Kulutused klientide kaasamisele

Kulutused klientide kaasamisele koosnevad vahendajatele makstavatest teenustasudest ja teistest kindlustuslepingute sõlmimisega seotud kuludest.

Edasilükatud kulutused klientide kaasamisele, sh vahendajate teenustasud lükatakse edasi sellistes piirides, et need saaksid hüvitatud tulevases kasumist, ja kantakse kindlustuspoliiside kehtivusaja jooksul kuludesse.

(j) Halduskulude jaotamine kulukeskuste ja kindlustusliikide kaupa

Halduskulude jaotamine esitatud nõuetest tulenevateks kuludeks, klientide kaasamise kuludeks ja investeerimiskuludeks põhineb erinevates kulukeskustes tehtud kulutustel.

Halduskulud, mis ei ole seotud ühegi konkreetse kindlustusliigiga, on jaotatud kindlustusliikide kaupa kooskõlas arvestatud kindlustusmaksete mahuga.

(k) Kohustuste piisavuse test

Iga aasta lõpul hindab juhtkond võetud kindlustuskohustuste piisavust, juhindudes kindlustuslepingutest tulenevate tulevaste rahavoogude hinnangust, ja võrdleb prognoositavate rahavoogude arvestusi võetud kohustuste arvestusliku väärtusega, millest on lahutatud kulutused klientide kaasamisele.

Kui test näitab, et kohustuste arvestuslik summa on ebapiisav, kantakse vahe aruandeperioodi kahjumisse ja moodustatakse ettenägematu riski tehnilised lisareservid.

Kohustuste piisavuse testi rakendatakse tegevusalade kaupa reservide üldsummale, st edasikindlustuse mõju arvesse ei võeta.

Prognoositav inflatsioon ja diskontomäärad on kõige olulisemad hinnatavad näitajad. Äriühingu hinnangul on kindlustustehniliste eraldiste maht seisuga 31. detsembri 2013. a. on piisav. Analüüsinud tundlikkust inflatsiooni 1%-lise tõusu suhtes ning diskontomäära 1%-lise languse suhtes, leidis äriühing, et kindlustustehniliste eraldiste maht on piisav.

(l) Debitoorne ja kreditoorne kindlustusvõlgnevus

Poliisiomanike, agentide ja edasikindlustajate summad on finantsinstrumendid ning need lülitatakse debitoorsesse ja kreditoorsesse kindlustusvõlgnevusse, mitte aga kindlustuslepingutesse ega edasikindlustusvarasse.

3.4 Finantsinstrumendid

(a) Liigitamine

Kõik finantsinstrumendid näidatakse esialgselt ära ühes järgmistest kategooriatest.

Finantsinstrumendid, mida hinnatakse nende õiglase väärtuse alusel läbi kahjumi või kasumi, on finantsvara ja kohustused, mis on soetatud lähimal ajal müümiseks või väljaostmiseks, või mis on teatud ühiselt juhitava finantsinstrumentide portfelli osaks ja mille hiljutine lühiajaline kasumlik realiseerimine turul on tõendatud, või mis kujutavad endast tuletisinstrumente (välja arvatud tuletisinstrumentid, mis on tõhusaks maandamisinstrumentiks), või mille väärtuse on ettevõtte pärast esialgset tunnustamist määranud õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi arvestuse. Siia kuuluvad finantsvararühmad, mis on määratud õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi, mida juhitakse ja hinnatakse kooskõlas äriühingu investeerimispoliitikaga nende õiglase väärtuse alusel ja mille kohta edastatakse teavet kõrgemale juhtkonnale.

Müügiks mõeldud olemasolev vara – finantsvara, mis on esialgselt liigitatud müügiks mõeldud olemasoleva vara hulka või vara hulka, mis ei ole liigitatud kauplemise eesmärgil mingi tähtajani säilitamiseks mõeldud vara hulka, samuti laenu ja debitoorne võlgnevus. Müügiks mõeldud olemasolevad instrumendid sisaldavad lühiajalisi investeringuid, teatud võlakohustusi ja kapitaliväärtpabereid. Selles kategoorias kajastab äriühing tavaliselt mingi aja jooksul alleshoitavat finantsvara, mille võib maha müüa seoses likviidsuse vähenemisega, samuti intressimäärade, valuutakursside või aktsiahindade kõikumisel.

Laenu ja debitoorne võlgnevus kujutavad endast mittederiivset finantsvara fikseeritud või kindlate maksetega, mida varaturul ei noteerita. Laenu ja debitoorne võlgnevus sisaldavad krediite, tähtajalisi hoiuseid pankades ja muid võlgnikke finantsolukorra aruandes. Selles kategoorias arvestatakse kindlustustehingute võlgnikke.

Finantsaruandluse lisad

Amortiseeritud soetusmaksumuse põhjal hinnatavad finantskohustused sisaldavad äriühingu finantskohustusi, välja arvatud finantsinstrumente, mida hinnatakse õiglase väärtuse põhjal läbi kasumi ja kahjumi arvestuse. Sellesse kategooriasse kuuluvad ka arveldused võlausaldajatega.

Tuletisfinantsinstrumentid

Tuletisfinantsinstrumente kajastatakse esialgselt finantsseisundi aruandes nende õiglase väärtuse alusel. Õiglase väärtus määratakse kindlaks turuhinna või diskonteeritud rahavoogude mudelite põhjal. Kui tuletisfinantsinstrumentide õiglase väärtus on positiivne, siis kuuluvad nad vara hulka, kui negatiivne, siis kohustuste hulka.

Tuletisfinantsinstrumentide õiglase väärtuse muudatusi arvestatakse nende finantsinstrumentide puhaskasumi või kahjumi hulgas, mida arvestatakse õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi.

2012. aasta ja 2013. aasta 31. detsembri seisuga ei ole äriühingu kindlustuslepingutes sisseehitatud tuletisfinantsinstrumente.

(b) Kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsinstrument võetakse arvele hetkel, mil sõlmitakse kokkulepe vara ülemineku kohta äriühingu omandisse. Finantsvara, mis on soetatud süstemaatiliste ostu- või müügitehingute tulemusena, võetakse arvele finantsseisundi aruandes vastavalt tehingu kuupäevale, st finantsvara vastuvõtmisel. Kokkuleppe sõlmimise kuupäeva ja tehingu kuupäeva vahelisel perioodil vastutab äriühing vastuvõetud või üleantud vara õiglase väärtuse muutumise arvestuse eest. Äriühing peab järgima samu raamatupidamisarvestuse põhimõtteid, mida kasutatakse teiste soetatud sama kategooria varade suhtes.

Finantsvara kajastamine lõpeb koos õiguste lõppemisega vastavalt finantsvaralt rahavoogude saamisele või kõigi finantsvaraga seotud riskide ja kasude üleandmisega äriühingu poolt. Finantskohustuste kajastamine lõpeb nende kustutamisel, näiteks väljamaksmisel, tühistamisel või kohustuste tähtaja lõppemisel.

(c) Esialgne ja järgnev hinnang

Algselt hinnatakse finantsinstrumente nende õiglase väärtuse alusel ja lülitatakse sellesse väärtusse ka tehingu sõlmimisega seotud kulud, välja arvatud finantsinstrumentide puhul, mida kajastatakse õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi.

Pärast esialgsel arvelevõtmisel hinnatakse kõiki õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi arvestatud finantsvarasid või kohustusi, samuti igasugust müügiks mõeldud finantsvara õiglase väärtuse alusel, välja arvatud sellised instrumentid, mille õiglase väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks määrata. Neid instrumente arvestatakse omaväärtuse alusel, millest on maha võetud tehingu sõlmimise kulud ja kahjum väärtuse vähenemisest.

Kõiki finantskohustusi (välja arvatud läbi kasumi või kahjumi arvestatavad finantskohustused), laene ja debitoorset võlgnevust hinnatakse amortiseerimisväärtuse alusel, kasutades tegeliku intressimäära meetodit.

Tegelik intressimäär on selline intressimäär, mis diskonteerib oodatavad tulevased rahalised väljamaksed ja laekumised finantsvara või -kohustuse oodatava tähtaja jooksul. Tegelik intressimäär arvutamisel hindab äriühing tulevase rahavooge, arvestades finantsinstrumentide kõiki lepingulisi tingimusi, mitte aga tulevase laenukahjusid.

Kõik finantsinstrumentid hinnatakse ümber, arvestades nende väärtuse vähenemist nende hinna vähenemise tagajärjel.

Kasumit või kahjumit, mis tekib nende finantsinstrumentide õiglase väärtuse muutumise tagajärjel, mida arvestatakse läbi kasumi või kahjumi, kajastatakse tulude koondaruandes. Vahet, mis tekib seoses olemasolevate müügiks mõeldud finantsinstrumentide õiglase väärtuse muutumisega, kajastatakse läbi muu kogutulu, välja arvatud väärtuse vähenemine, mida kajastatakse tulude koondaruandes. Amortiseeritud soetusmaksumuse põhjal hinnatud finantsvara ja kohustuste kasum või kahjum kajastatakse tulude koondaruandes, kui finantsvara või -kohustuse kajastamine lõpetatakse.

3.5 Õiglase väärtuse määramine

Õiglase väärtus on hind, mis oleks saadud vara müügist või mis oleks tulnud maksta kohustuse üleminekul turuosaliste vahelises tavapärase tehingus määramise kuupäeval, kui tehing oleks toimunud äriühingu põhiturul või selle puudumisel soodsaimal turul, millel äriühingul oleks sel kuupäeval saanud tehinguid teha. Kohustuse õiglase väärtus kajastab selle mittetäitmise riski.

Finantsaruandluse lisad

Terve hulk äriühingu arvestuspõhimõtteid ja avalikustatavat teavet nõuab õiglase väärtuse määramist, nii finants- ja mitte-finantsvarade kui ka –kohustuste osas.

Äriühing on kehtestanud õiglase väärtuse määramise kontrollraamistiku. See hõlmab hindamisrühma, kes on üldvastutav kõigi oluliste õiglase väärtuse määramise jälgimise eest, sh 3. taseme õiglase väärtuste määramise eest, ja kes annab aru otse finantsdirektorile. Erikontrollimine hõlmab järgmist:

- jälgitava hinnakujunduse kontrollimine;
- hindamismeetodite regulaarne uuendamine;
- uute meetodite läbivaatamine ja kinnitamine, arvestades turutehinguid;
- oluliste igapäevaste hinnakõikumiste analüüsimine ja uurimine;
- oluliste mittejälgitavate sisendite läbivaatamine, hinnangute korrigeerimine ja 3. taseme instrumentide õiglase väärtuse määramise olulised muudatused võrreldes eelmise kuuga.

Õiglase väärtuse määramisel on kasutatud allpool kirjeldatud meetodeid.

Parimaks tõendiks finantsinstrumendi õiglase väärtuse kohta selle esialgsel kajastamisel on tehingu hind, st antud või saadud tasu õiglase väärtus, välja arvatud juhul, kui selle instrumendi õiglast väärtust on võimalik tõendada võrdluses sama instrumendiga tehtud teiste jälgitavate turutehingutega (st muutmata või ümber struktureerimata kujul) või hindamistehnika alusel, mille muutujateks on vaid jälgitavate turgude andmed. Kui tehinguhind tagab parima tõendi õiglase väärtuse kohta esialgsel kajastamisel, mõõdetakse finantsinstrumenti esmalt tehinguhinnas ning selle hinna ja hindamismeetodi rakendamisel algselt saadud väärtuse erinevused kajastatakse hiljem tulude koondaruandes sõltuvalt üksikutest sündmustest ja tehingu asjaoludest, kuid mitte hiljem kui ajal, mil hindamist tõendavad täielikult jälgitavad turuandmed, või ei saa tehingut arvestada.

Vajaduse korral kasutab äriühing instrumendi õiglase väärtuse määramiseks selle instrumendi noteeritud hinda aktiivsel turul. Turgu peetakse aktiivseks, kui vara või kohustuse tehingud toimuvad piisavalt sageli ja piisavas mahus, et tagada jooksva hinnateabe kättesaadavus. Hindamismeetodid hõlmavad hiljutisi turutingimustel tehtud tehinguid huvitatud osapoolte vahel (kui need on olemas), viidates muude instrumentide jooksvale õiglasele väärtusele, mis on sisuliselt samad, diskonteeritud rahavoogude analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid. Valitud hindamismeetodis kasutatakse maksimaalselt ära turusisendeid, see tugineb võimalikult vähe äriühingu enese hinnangutele, sisaldab kõiki tegureid, mida turuosalisel võtaksid arvesse hinna määramisel, ning on kooskõlas finantsinstrumentide hinnakujunduse üldtunnustatud majandusmetodoloogiatega. Hindamismeetodite sisendid esindavad mõistlikult turuootusi ja finantsinstrumentidega seotud riski-tulu tegureid. Äriühing kalibreerib hindamismeetodeid ja katsetab nende sobivust, võttes aluseks sama instrumendi hinna jälgitavates turutehingutes või muu kättesaadava turuteabe. Kolmanda isiku andmete nagu maaklerite hinnapakumiste või hinnakujunduse teenuste arvestamisel õiglase väärtuse määramisel hindab ja dokumenteerib äriühing kolmandatelt isikutelt saadud tõendeid, mis toetavad järeldust, et sellised hindamised vastavad ELs kohaldatava standardi IFRS nõuetele. See sisaldab järgmist:

- Kontrollitakse äriühingu heakskiidu olemasolu aktsiamaakleri või hindamisteenuse kasutamiseks asjakohast tüüpi finantsinstrumendi hinnakujundusel;
- Tehakse selgeks, kuidas määrati õiglase väärtus ja mil määral see esindab tegelikke turutehinguid;
- Kui õiglase väärtuse määramiseks kasutatakse sarnaste instrumentide hindu, kuidas neid hindu on korrigeeritud määratava instrumendi omaduste kajastamiseks;

Õiglase väärtuse määramise põhimõtte täpsemat analüüsi vt Märkus nr 26 (krundid, hooned ja investeerimisvara) ja 49 (finantsinstrumentide õiglase väärtus)). Õiglase väärtuse määramise põhimõtteid mittefinantsvara kohta on kirjeldatud lisades 3.7 ja 3.9.

Vara või kohustuse õiglase väärtuse määramiseks kasutab äriühing turul vaadeldavaid andmeid nii palju kui võimalik. Õiglased väärtused liigitatakse kasutatud hindamismeetodite sisenditel põhineva õiglase väärtuse hierarhia eri tasemetele järgmiselt:

1. tase: identsete varade või kohustuste noteeritud hinnad (korrigeerimata) aktiivsel turul.
2. tase: muud sisendid kui 1. taseme noteeritud hinnad, milles vara või kohustuse väärtus on jälgitav kas otse (st hinnad) või kaudselt (st on tuletatud hindadest).

Finantsaruandluse lisad

3. tase: vara või kohustuse sisendid, mis ei põhine jälgitaval turuteabel (mittejälgitavad sisendid). Kui vara või kohustuse õiglase väärtuse määramiseks kasutatud sisendid võib liigitada õiglase väärtuse hierarhia erinevatele tasemetele, liigitatakse õiglase väärtuse määramine tervikuna õiglase väärtuse hierarhia samale tasemele, millel on madalaima taseme sisend, mida määramisel tuleb arvestada olulise sisendina.

Äriühing kajastab õiglase väärtuse hierarhia tasemete muutusi selle aruandeperioodi lõpu seisuga, mille jooksul muudatus on toimunud.

3.6 Väärtuse vähenemine

(a) Finantsvara

Iga aruandeperioodi lõpul hindab äriühing, kas on olemas objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara, mida ei ole hinnatud õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi, on oma väärtuse kaotanud. Finantsvara väärtus väheneb ainult juhul, kui on olemas objektiivsed tõendid, et pärast vara esialgset arvelevõtmist on toimunud kahjujuhtum, mis avaldab negatiivset mõju vara tulevastele rahavoogudele, tingimusel, et kahjusid on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Äriühing hindab nii eraldiseisva vara kui ka terve varagrupi väärtuse vähenemist kinnitavaid tõendeid. Kõigi oluliste eraldiseisvate finantsvarade väärtuse vähenemist käsitletakse individuaalselt. Kui väärtuse vähenemist ei tuvastata, ühendatakse varad rühmadesse, et avastada väärtuse vähenemist, mis võib olla juba toimunud, kuid bilansi koostamise kuupäevaks veel avastamata.

Poliisi kehtivus tühistatakse juhul, kui poliisi omanik ei ole selle eest õigeaegselt tasunud, ja vastav summa arvatakse äriühingu tuludest välja. Debitoorse võlgnevuse jaoks ei looda varusid, kui maksetähtaeg ei ole veel käes või kindlustusmakse vastavad osad ei ole välja teenitud ja tuludesse kantud. Debitoorse võlgnevuse kajastamisel lahutatakse summast väärtuse vähenemise reserv. Allahindluste reserv on brutoväärtuse ja kaetava väärtuse vahe.

Muud võlgnikud on ära toodud vastavalt eeldatavatele saadaolevatele summadele. Allahindluste reserv kajastatakse ebatöenäoliselt laekuvate nõuetena.

(b) Mittefinantsvara

Mittefinantsvara, välja arvatud edasilükatud maksud ja edasilükatud kulutused soetamisele, hinnatakse igal aruandepäeval, et tuvastada ükskõik missuguseid väärtuse vähenemise tundemärke. Selliste tundemärkide avastamisel hindab äriühing vara hüvitatava väärtuse. Mittefinantsvara hüvitatav väärtus on selle suurim õiglane väärtus, millest on lahutatud müügikulud ja tarbimisväärtus. Tarbimisväärtuse hindamisel diskonteeritakse oodatavad tulevased rahaliste vahendite vood nende jooksva väärtuseni, kasutades maksustamiseelset diskontomäära, mis kajastab raha ja varale iseloomulike riskide ajutise väärtuse jooksvat turuhinnangut. Kui vara ei genereeri rahaliste vahendite laekumist ega sõltu teiste varade rahavoogudest, määratakse hüvitatav summa ühe rahavooge genereeriva ühiku kohta, mille juurde nimetatud vara kuulub. Väärtuse vähenemisest tulenev kahju võetakse arvele, kui vara või selle rahavooge genereeriva ühiku jooksev väärtus ületab hüvitatava väärtuse.

Kõiki mittefinantsvara väärtuse vähenemisega seotud kahjusid kajastatakse tulude koondaruandes ja need taastatakse üksnes juhul, kui hüvitatava summa määramiseks kasutatud hinnangutes on toimunud muudatused. Ükskõik missugune väärtuse vähenemise tagajärjel tekkinud kahjum taastatakse ainult juhul, kui vara jooksev väärtus ei ületa vara jooksvat väärtust ilma väärtuse vähenemisest tingitud kahjumit (välja arvatud amortisatsioon) arvestamata.

3.7 Põhivahendid

Põhivahendeid kajastatakse omaväärtuse alusel, millest on maha lahutatud kogunenud kulum ja väärtuse vähenemisest tingitud kahjum. Kulumi arvestamine toimub lineaarmetodil kogu vara kasutamisaaja jooksul. Pärast kasutusaaja lõppemist kantakse vara maha kuni selle jääkväärtuseni. Kulumi arvestamisel lähtutakse järgmistest määradest:

Kontoriseadmed	20%	aastas
Arvutid, elektriseadmed	35%	aastas
Sõidukid	20%	aastas
Hooned ja ehitised oma tegevuse tagamiseks	5%	aastas

Äriühingu tegevuseks kasutatavad krundid ja hooned võetakse algselt arvele nende omaväärtuse alusel. Hiljem kajastatakse oma kasutamiseks vajalikke hooneid ümberhindamisväärtuse alusel, mis on ümberhindamiskuupäeva seisuga vara õiglane väärtus, millest lahutatakse maha kõik järgmised kogunenud kulumid ja väärtuse vähenemisest tingitud kahjumid. Krundid ei amortiseeru ja neid kajastatakse ümberhindamisväärtuse alusel, mis on ümberhindamiskuupäeva seisuga vara õiglane väärtus, millest lahutatakse maha kõik järgmised väärtuse vähenemisest tingitud kahjumid. Vara väärtuse tõusu ümberhindamise tulemusena kajastatakse jaotuses „Ümberhindamise reserv” muu kogutulu hulgas. Hindamise viivad läbi sõltumatud hindajad regulaarselt, vähemalt üks kord 3 aasta jooksul. Kui

Finantsaruandluse lisad

aruandeperioodi lõpukuupäeva seisuga on jooksvaks tegevuseks kasutatavate kruntide ja hoonete õiglase väärtus nende bilansilisest väärtusest väiksem, hinnatakse krundid ja hooned ümber nende väikseima väärtuse alusel. Väärtuse vähenemist ümberhindamise tagajärjel kasutatakse esmalt „Ümberhindamise reservis” kajastatud vara ümberhindamise reservi tühistamiseks; reservi ületamisel aga kajastub väärtuse vähenemine ümberhindamise tagajärjel tulude koondaruandes.

Õiglase väärtus põhineb turuväärtusel, mis kujutab endast väljaarvutatud summat, millega nimetatud vara võiks hindamise päeva seisuga müüjalt ostjale üle minna, kui turutingimustel tehtav tehing toimuks huvitatud osapoolte vahel pärast nõuetekohast turundusprotseduuri. Et täpselt kajastada bilansipäeval valitsevaid turutingimusi, hindab igasugust investeerimisvara sõltumatu välisekspert, kellel on vastav kvalifikatsioon ja kogemused.

Põhivahendite tehnohooldusele või remondile tehtud kulutusi kajastatakse tulude koondaruandes vastavalt nende tegemisele. Põhivahendite kapitaalremondile tehtud kulutused (renditud vara parendamine) lisatakse vastava vara väärtusele ja kantakse vara kasutamise ajal maha. Kulutused renditud põhivahendite kapitaalremondile kantakse maha lineaarmetodil nende kõige lühema kasutamisaaja või rendilepingu kehtivuse kõige lühema aja jooksul.

Kasum ja kahjum põhivahendite mahakandmisest arvutatakse välja vara arvestusliku väärtuse ja selle müügist saadud tulu vahena ning seda kajastatakse kasumina või kahjumina tulude koondaruandes vastavalt selle tekkimisele.

Ümberhinnatud põhivara mahakandmisel kantakse seonduv ümberhindamise reserv eelmistest aastatest üle kantud jaotamata kasumisse.

Põhivara kulumi arvestamise meetodid, kasutusajad ja jääkväärtus vaadatakse igal aastal üle.

3.8 Immateriaalne vara

Arvutitentsid

Arvutiprogrammid kapitaliseeritakse. Neid kajastatakse omaväärtuse alusel, mis sisaldab soetusmaksumust ja paigaldamise hinda, millest on maha lahutatud kogunenud kulum ja väärtuse vähenemise tagajärjel tekkinud kahjum. Immateriaalsete varade kulumit arvestatakse lineaarmetodil. Pärast kasutusaaja lõppemist kantakse vara maha kuni selle jääkväärtuseni. Kulumit arvestatakse amortisatsioonimääraga 20% aastas.

3.9 Investeerimisvara

Maa ja hooned, mida säilitatakse renditulu teenimise või kapitalimahutuse väärtuse suurendamise eesmärgil või mõlemal nimetatud eesmärgil korraga, liigitatakse investeerimisvara hulka ja hinnatakse nende õiglase väärtuse alusel, kajastades ükskõik missuguseid muudatusi nende väärtuses tulude koondaruandes kasumi või kahjumina.

Investeerimisvara hulka või sealt välja kandmine toimub siis, kui vara kasutuseesmärk muutub.

Kui põhivara ühik lülitatakse pärast selle kasutusotstarbe muutumist investeerimisvara hulka, kajastatakse igasuguseid ülekandmise päeva seisuga tekkinud erinevusi vahetult enne varaühiku ülekandmist fikseeritud arvestusliku väärtuse ja ühiku õiglase väärtuse vahel muu kogutulu hulgas (kui tegemist on kasumiga).

Kui investeerimisvara muutub mitterendivaraks, siis liigitatakse see ümber põhivahendiks ja selle õiglase väärtus ümberliigitamise kuupäeva seisuga saab vara järgnevas arvestuslikuks väärtuseks.

3.10 Taastatud omandiõigustega vara

Äriühingu majandustegevuse raames satub mõnikord äriühingu valdusesse laenu tagatiseks olnud vara. Kui äriühing omandab vara, st saab sellele täieliku õiguse, toimub vara liigitamine vastavalt otstarbele, milleks äriühing kavatseb seda kasutada. Kui äriühing ei ole oma kavatsustes kindel, liigitatakse selline vara investeerimisvara (kinnisvara puhul) või muu vara hulka.

Taastatud omandiõigustega vara hinnatakse algselt õiglase väärtuse alusel.

3.11 Rent

Vara ja seadmete rent liigitatakse kapitalirendi alla, kui kõik olulised vara valdamise riskid ja kasud on rentnikule üle antud. Õigused varale ei pea olema üle antud. Kõik ülejäänud rendiliigid klassifitseeritakse kasutusrendiks. 2013. ja 2012. aastal on äriühingul ainult kasutusrendilepingud.

• Äriühing kui rendileandja

Kasutusrendile antud investeerimisvaralt saadud renditulu kajastatakse lineaarmetodil iga rendilepingu kehtivusaaja jooksul.

Finantsaruandluse lisad

• Äriühing kui rentnik

Kasutusrendi makseid kajastatakse kogu rendiperioodi jooksul lineaarmetodil tulude koondaruandes. Saadud soodustusi kajastatakse tulude koondaruandes rendikulude üldmahu olulise osana.

3.12 Ettevõtte tulumaks

Tulumaks sisaldab jooksvaid ja edasilükatud makse. Tulumaks kajastub tulude koondaruandes, välja arvatud juhul, kui jutt on tehingutest, mida kajastatakse vahetult muu kogutulu hulgas – sellisel juhul kajastatakse ka tulumaksu muu kogutulu hulgas.

Jooksvaks maksuks loetakse oodatavat maksu, mis kuulub tasumisele maksustatavalt aastakasumilt vastavalt aruandepäeval kehtivatele maksumääradele, ning igasuguseid eelmiste aastate tulumaksu korrigeerimisi.

Edasilükatud maksu kajastatakse bilansimeetodil, mis näeb ette ajutised erinevused vara ja kohustuste bilansilise väärtuse ja summade vahel, mida kasutatakse maksustamise eesmärgil. Nimetatud erinevused tekivad põhiliselt maksu- ja finantsarvestuses kasutatavate põhivahendite erinevate amortisatsioonimäärade ning moodustatud varude ja kulude tõttu, mida on võimalik kasutada.

Edasilükatud maksu arvestatakse kooskõlas aruandekuupäeval kehtinud õigusaktidega ning maksumäärade alusel, mida eeldatavasti hakatakse rakendama ajutistele erinevustele. Edasilükatud maksuvara ja -kohustustega saab teha tasaarvestust, kui jooksvate maksukohustuste ja -varade tasaarvestus on juriidiliselt lubatud ning maksukohustused ja -varad kuuluvad ühe ja sama maksuasutuse poolt ühelt ja samalt maksumaksjalt väljamõistetavate maksude hulka või on tegemist erinevate maksumaksjatega, kes soovivad reguleerida jooksvaid maksukohustusi ja -varasid netopõhimõttel või nende maksuvarad ja -kohustused realiseeritakse üheaegselt.

Edasilükatud maksuvara kajastatakse üksnes juhul, kui on olemas suur tõenäosus saada tulevikus maksustatavat tulu, mis võimaldab kasutada ajutisi erinevusi. Igal aruandepäeval vaadatakse edasilükatud maksuvara üle ja vähendatakse seda, kui vastavate maksusoodustuste realiseerimist ei ole enam oodata.

Edasilükatud maksuvara ja -kohustusi ei diskonteerita.

3.13 Raha ja selle ekvivalendid

Rahavoogude aruandes kajastatakse kassas olevaid rahalisi vahendeid ja nende ekvivalente, nõudmiseni hoiuseid, ühepäevaseid hoiuseid ja tähtajalisi hoiuseid, mille kustutamistähtaeg ei ületa kolme kuud. Rahavoogude aruanne on koostatud otsesel meetodil.

3.14 Dividendid

Dividende kajastatakse jaotamata tulude jaotamisena sel perioodil, mil need välja kuulutati.

3.15 Personalikulud

Töötajate lühiajalisi tasusid, sealhulgas töötasu ja sotsiaalkindlustusmakseid, preemiaid ja puhkuserahasid kajastatakse põhikuludes kogumispõhimõttel vastavalt teenuste osutamisele. Vastavalt kohalikule seadusele teeb äriühing iga töötaja eest kindla suurusega makseid riiklikku sotsiaalkindlustusfondi kogu töötaja tööaja jooksul. Äriühingul ei ole kohustusi pensionidega seotud edasiste sissemaksete osas.

3.16 Reservid

Reserv võetakse arvele, kui äriühingul on seoses toimunud sündmusega juriidilised või võimalikud kohustused, mida on võimalik tõepäraselt hinnata, ning on tõenäoline, et kohustuste reguleerimiseks on vajalik majanduslike hüvede äravool.

3.17 Seotud osapooled

Seotud osapooled on nii juriidilised isikud kui ka eraisikud, kes on äriühinguga seotud vastavalt allpool esitatud eeskirjadele.

- a) Isik või selle isiku lähedased pereliikmed on seotud aruandva (majandus) üksusega, kui see isik:
 - i) omab aruandva (majandus) üksuse üle kontrolli või ühist kontrolli;
 - ii) omab märkimisväärset mõju aruandva (majandus) üksuse üle või
 - iii) on aruandva (majandus) üksuse või aruandva (majandus) üksuse emaettevõtte juhtkonna üks võtmeisik.
- b) (Majandus) üksus on seotud aruandva (majandus) üksusega, kui kehtib üks järgmistest tingimustest:

Finantsaruandluse lisad

- i) (majandus) üksus ja aruandev majandusüksus on sama kontserni liikmed (mis tähendab, et iga emaettevõtte, tütarettevõtte ja sõsarettevõtte on seotud teistega);
- ii) üks (majandus) üksus on teise (majandus) üksuse sidusettevõtte või ühisettevõtmine (või sellise kontserni liikme sidusettevõtte või ühisettevõtmine, mille liige on teine (majandus) üksus);
- iii) mõlemad (majandus) üksused on sama kolmanda osapoole ühisettevõtmised;
- iv) üks (majandus) üksus on kolmanda (majandus) üksuse ühisettevõtmine ja teine (majandus) üksus on kolmanda (majandus) üksuse sidusettevõtte;
- v) (majandus) üksus on töösuhtejärgsete hüvitiste skeem aruandva (majandus) üksuse või sellega seotud (majandus) üksuse töötajate kasuks. Kui aruandev (majandus) üksus on ise selline skeem, on skeemi sissemakseid tegevad tööandjad samuti seotud aruandva (majandus) üksusega;
- vi) (majandus) üksuse üle omab kontrolli või ühist kontrolli punktis a määratletud isik;
- vii) Punkti a alapunktis i määratletud isik omab märkimisväärset mõju (majandus) üksuse üle või on (majandus) üksuse (või (majandus) üksuse emaettevõtte) juhtkonna üks võtmeisik.

Seotud osapoolte vaheline tehing on ressursside, teenuste või kohustuste üleandmine aruandva (majandus) üksuse ja seotud osapoolte vahel sõltumata sellest, kas see toimub tasu eest või tasuta.

Kasutatava arvestuspoliitika olulised arvestuslikud hinnangud ja järeldused

Finantsaruandluse koostamine kooskõlas Euroopa Liidus kehtivate rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditega (IFRS) nõuab juhtkonnalt otsuseid, hinnanguid ja oletusi, mis mõjutavad strateegiate kasutamist, vara ja kohustuste kajastatud summasid, kasumit ja kahjumit. Ehkki need hinnangud põhinevad juhtkonna teadlikkusel viimastest sündmustest, võivad tegelikud tulemused lõppkokkuvõttes neist hinnangutest erineda. Hinnanguid ja oletusi analüüsitakse pidevalt. Muudatusi raamatupidamishinnangutes kajastatakse sel perioodil, mil hinnang muutus, kui nimetatud muudatus mõjutab ainult seda perioodi, või analüüsi läbiviimise perioodil ja järgmistel perioodidel, kui muudatus mõjutab mitte ainult käesolevat perioodi, vaid ka järgmisi.

Hinnangu ebamäärasuse põhilised allikad:

Tehnilised kindlustusreservid

Äri spetsiifikast tulenevalt on ükskõik missuguse nõude kulgu ja esitatud nõuete lõppväärtust keeruline ennustada. Igat esitatud nõuet hinnatakse igal konkreetsel juhul eraldi, võttes arvesse nõude esitamise asjaolusid, kahjuhindajatele kättesaadavat teavet ning ajaloolisi fakte analoogsete nõuete suuruse kohta. Hinnanguid analüüsitakse ja uuendatakse uue informatsiooni ilmumise korral regulaarselt. Reservid põhinevad käesolevaks hetkeks olemasoleval tabelil. Ent lõplikud kohustused võivad järgnevate sündmuste käigus muutuda. Reservide hindamise keerulisus erineb kindlustusliikide kaupa ning on seotud nõuete keerulisuse, mahu ja individuaalse tähtsusega, mis omakorda määrab nõude tekkimise kuupäeva ja viivitused nõuete esitamisel.

Kõige olulisem on hinnata reserve, mis on mõeldud juba toimunud juhtumitele, mille eest ei ole veel nõudeid esitatud (IBNR). Tehniliste kindlustusreservide piisavust kontrollitakse regulaarselt, analüüsides nõuete reservi ammendumist ja viies igas tegevusvaldkonnas läbi kohustuste piisavuse testi.

Finantsinstrumentide hindamine

Kui finantsvaral ja -kohustustel ei ole turuväärtust, tuleb nende õiglase väärtuse kindlaksmääramiseks kasutada eespool kirjeldatud meetodikat. Finantsinstrumentidel, millega kaubeldakse harva ja mille hinna läbipaistvus on väike, on õiglane väärtus vähem objektiivne ning selle määramine nõuab paindlikku otsustamist sõltuvalt instrumentide likviidsusest ja kontsentratsioonist, turufaktorite ebamäärasusest, hinnaoletustest ja muudest instrumenti mõjutavatest riskidest. Seoses sellega hindab äriühing selliseid instrumente omaväärtuse alusel, millest on maha arvestatud väärtuse vähenemine.

Finantsvara väärtuse vähenemine

Väärtuse vähenemise tunnuste kindlaksmääramine põhineb finantsvara bilansilise ja õiglase väärtuse võrdlemisel. Seoses langustega finants/ ja kapitaliturgudel ei ole turuhind alati kõige usaldusväärsem väärtuse vähenemise näitaja. Äriühing kasutab hindamismeetodeid, mis põhinevad sarnastele toodetele määratud turuhindadel. Väärtuse vähenemisest tingitud kahjude määramiseks hindab äriühingu juhtkond igasuguseid oodatavaid finantsinstrumendiga seotud tulevaste rahavoogude muudatusi, analüüsides selleks finantsinstrumendi emitendi finantsseisundit.

Investeeringisvara ja oma kasutamiseks mõeldud kruntide ja hoonete hindamine

Investeeringisvara kajastatakse selle õiglase väärtuse alusel koos kõigi õiglase väärtuse muudatustega, mida on kajastatud tulude koondaruandes.

Finantsaruandluse lisad

Äriühingu tegevuseks kasutatavaid hooneid kajastatakse ümberhindamisväärtuse alusel, mis on ümberhindamiskuupäeva seisuga vara õiglase väärtus, millest lahutatakse maha kõik järgmised kogunenud kulumid ja väärtuse vähenemisest tingitud kahjumid. Ümberhindamise reservi kajastatakse muu kogutulu hulgas, välja arvatud juhul, kui kajastatakse ka väärtuse vähenemist.

Investeeringisvara ja oma vajadusteks kasutatavate hoonete õiglase väärtuse kindlaksmääramisel lähtub juhtkond välistest hinnangutest ja hindab selliste hinnangute usaldusväärsust hetke turuolukorrast lähtuvalt.

Krediitide ja debitoorse võlgnevuse väärtuse vähenemine

Krediite ja debitoorset võlgnevust või möödunud maksetähtajaga maksete summasid või väärtuse vähenemise tunnustega summasid hinnatakse väärtuse vähenemise objektiivsete tunnuste leidmiseks individuaalselt. Äriühing hindab võlgniku kohustuste täitmise tõenäosust ja kohustuste täitmise aega, et hinnata hüvitamisele kuuluva vara väärtust.

Krediite ja debitoorset võlgnevust, mida väärtuse vähenemise suhtes individuaalselt ei kontrollita, hinnatakse kollektiivselt, kasutades makseviivituste tõenäosuse, taastamistähtaegade ja kantud kahjusummade ajalooliste tendentside statistilist modelleerimist. Seejärel langetab juhatus otsuse selle kohta, kas tegelikud kahjud saavad olema suuremad või väiksemad kui ajaloolise modelleerimise meetodil saadud kahjud. *Makseviivituse määrasid* ja kahjude suurusi ning tulevaste hüvitiste oodatavaid tähtaegu võrreldakse pidevalt tegelike tulemustega, et need säilitaksid oma aktuaalsuse. Siiski sisaldavad need alati ebamäärasuse momente ja võivad muutuda sõltuvalt klientide finantsseisundist ning üldisest majanduskeskkonnast.

Edasilükatud maksuvara kajastamine

Edasilükatud maksuvara kajastatakse sel määral, mil määral on tõenäoline maksustatava kasumi olemasolu, mille suhtes võib kasutada väljaarvutatavaid ajutisi erinevusi ja maksukahjusid. *Õiglase väärtuse määramine*

Terve hulk äriühingu arvestuspõhimõtteid ja avalikustatavat teavet nõuab õiglase väärtuse määramist, nii finants- ja mitte-finantsvarade kui ka –kohustuste osas.

Äriühing on kehtestanud õiglase väärtuse määramise kontrollraamistiku. See hõlmab hindamisrühma, kes on üldvastutav kõigi oluliste õiglase väärtuse määramise jälgimise eest, sh 3. taseme õiglase väärtuste määramise eest, ja kes annab aru otse finantsdirektorile. Erikontrollimised hõlmavad järgmist:

- jälgitava hinnakujunduse kontrollimine;
- hindamise meetodite regulaarne uuendamine;
- uute meetodite läbivaatamine ja kinnitamine, arvestades turutehinguid;
- oluliste igapäevaste hinnakõikumiste analüüsimine ja uurimine;
- oluliste mittejälgitavate sisendite läbivaatamine, hinnangute korrigeerimine ja 3. taseme instrumentide õiglase väärtuse määramise olulised muudatused võrreldes eelmise kuuga.

Kolmanda isiku andmete nagu maaklerite hinnapakumiste või hinnakujunduse teenuste arvestamisel õiglase väärtuse määramisel hindab ja dokumenteerib APERSON kolmandatelt isikutelt saadud tõendeid, mis toetavad järeldust, et sellised hindamised vastavad standardi IFRS nõuetele. See sisaldab järgmist:

- Kontrollitakse äriühingu heakskiidu olemasolu aktsiamaakleri või hindamisteenuse kasutamiseks asjakohast tüüpi finantsinstrumendi hinnakujundusel;
- Tehakse selgeks, kuidas määrati õiglase väärtus ja mil määral see esindab tegelikke turutehinguid;
- Kui õiglase väärtuse määramiseks kasutatakse sarnaste instrumentide hindu, kuidas neid hindu on korrigeeritud määratava instrumendi omaduste kajastamiseks;

Vara või kohustuse õiglase väärtuse määramiseks kasutab äriühing turul vaadeldavaid andmeid nii palju kui võimalik. Õiglased väärtused liigitatakse kasutatud hindamise meetodite sisenditel põhineva õiglase väärtuse hierarhia eri tasemetele järgmiselt:

1. tase: identsete varade või kohustuste noteeritud hinnad (korrigeerimata) aktiivsel turul.
2. tase: muud sisendid kui 1. taseme noteeritud hinnad, milles vara või kohustuse väärtus on jälgitav kas otse (st hinnad) või kaudselt (st on tuletatud hindadest).
3. tase: vara või kohustuse sisendid, mis ei põhine jälgitaval turuteabel (mittejälgitavad sisendid).

Finantsaruandluse lisad

Kui vara või kohustuse õiglase väärtuse määramiseks kasutatud sisendid võib liigitada õiglase väärtuse hierarhia erinevatele tasemetele, liigitatakse õiglase väärtuse määramine tervikuna õiglase väärtuse hierarhia samale tasemele, millel on madalaima taseme sisend, mida määramisel tuleb arvestada olulise sisendina.

Äriühing kajastab õiglase väärtuse hierarhia tasemete muutusi selle aruandeperioodi lõpu seisuga, mille jooksul muudatus on toimunud.

Lisateavet õiglase väärtuse määramise eelduste kohta vt järgmistest märkustest: Märkus nr 26 (krundid, hooned ja investeerimisvara) ja 50 (finantsinstrumentide õiglane väärtus)).

(4) Risk ja riskijuhtimine

4.1 Risk ja riskijuhtimine

Kindlustustegevus eeldab riski üleandmist poliisiomanikult kindlustusandjale ja riski järgnevat juhtimist viimase poolt. Suurimad kindlustusalased riskid on seotud kindlustusriskide võtmise ja hindamisega, vastutuse mahu valikuga edasikindlustamisel ja sõlmitud kindlustuslepingutest tulenevate kohustuste täitmisega. Peale selle on kindlustusandja allutatud investeerimisriskidele, mis on seotud vajadusega katta tehnilisi reserve mitmesugustesse finantsinstrumentidesse paigutatud varaga, samuti tururiskile, krediidiriskile, likviidsusriskile ja tehinguriskile.

Äriühingu juhtkond on need riskid kindlaks määranud ja töötanud välja protseduurid nende juhtimiseks. Riskijuhtimine toimub äriühingu juhatuse otsuste alusel.

Äriühingu juhtkond eristab järgmisi põhilisi riskide kategooriaid:

- kindlustusriskid
- finantsriskid
- tehinguriskid

Iga ülalnimetatud kategooria jaguneb alagruppideks, millesse kuuluvad riskid, mis võivad mõjutada äriühingu tegevussuundi. Iga riski jaoks on välja töötatud oma juhtimisplaan, mida äriühing kohustub järgima riski tekke võimaluse minimeerimiseks ja ennetamiseks.

4.2 Kindlustusriskid ja riskijuhtimine

Kindlustusriskid on kõige levinumad riskid, millega äriühing igapäevaselt kokku puutub.

(a) Riskide võtmise strateegia

Äriühingu riskide võtmise strateegia aluseks on riskide hajutamine, mis tagab tasakaalustatud riskiportfelli olemasolu ja põhineb mitme aasta jooksul koostatud suurel sarnaste riskide portfellil.

Eeldatakse, et sel moel väheneb erinevate kulgede arv. Riskide võtmise strateegia on lülitatud aasta äriplaani, milles kirjeldatakse kindlustusliike, millelt arvestatakse kindlustusmakseid. Siin on kirjeldatud ka valdkondi, milles äriühing on valmis riske võtma. Seda strateegiat rakendatakse individuaalsete riskiarvestajate suhtes, kellele seatakse riskipiirangud vastavalt äri suurusele, klassile ja valdkonnale, et luua kindlustusportfelliile vastav riskiprofiil. Mitte-elukindlustuslepinguid võib sõlmida kuni kolmeks aastaks, ent tavaliselt sõlmitakse need üheks aastaks. Riski kindlustaval kindlustusandjal on õigus kindlustuslepingut mitte pikendada, samuti muuta lepingu pikendamisel lepingu tähtaegu ja tingimusi.

Kindlustustoodete tariifide ja hindade arvestus kajastab olemasolevaid turutingimusi ja katab kõige tõenäolisemad oletused, mis on vajalikud tulevaste tulemuste korrigeerimiseks, et oluliselt vähendada finantsriske.

Juhtkond kontrollib kindlustusvolituste järgimist pidevalt. Tehingud, mille tegemiseks on vajalik eriluba, on äriühingu direktorite nõukogu erilise tähelepanu all.

(b) Põhitoodete kirjeldus

Allpool on ära toodud kindlustuslepingute tingimused, mis oluliselt mõjutavad kindlustuslepingutest tulenevate tulevaste rahavoogude summat, aega ja ebamäärasust. Lisaks sellele annab järgnev kirjeldus hinnangu äriühingu põhitoodetele ja meetoditele, mille abil äriühing oma riske juhib.

KASKO

Tootekirjeldus

See kindlustusliik hüvitab kahjud, mis on tekkinud sõiduki vigastamisel, hävimisel või kadumisel. Sõidukikindlustusega seoses on võimalik soetada mitut erinevat liiki kindlustuskaitset. Kõige suuremad kahjud tekivad sõiduki varguse või selle täieliku hävimise korral.

Finantsaruandluse lisad

Riskijuhtimine

Selle tootega seotud põhilised riskid on garantiirisk ja kindlustushüvitise väljamaksmispraktika risk.

Kindlustusmäär määratakse kindlaks bonus-malus-süsteemi abil, vastavalt millele on kindlustusmaksed madalamad, kui kindlustusjuhtumeid ei toimu, ja kõrgemad, kui kindlustusjuhtumid aset leiavad. Üksikjuhtudel ületavad kindlustussummad 50 tuhandet latti. Kindlustusmaksed määratakse kooskõlas rakendatava kindlustusstrateegiaga. Sõidukid jaotatakse nelja rühma, millel on erinevad kindlustusmaksed. Sõidukite kindlustamine sisaldab reeglina ka poliisiomaniku riskielementi.

Maismaasõidukite omanike üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine (kohustuslik liikluskindlustus)

Tootekirjeldus

See on kohustuslik kindlustusliik, mille tingimused ja väljamaksed on reguleeritud seadusega „Maismaasõidukite omanike üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine”. Kohustuslik liikluskindlustus katab kahjud, mis on tekitatud inimese varale või tervisele Lätis, samuti kahjud, mida kindlustatud autojuhid kannavad väljapool Läti piire nn roheline kaardi süsteemi raames (Green Card). Kohustuslik liikluskindlustus hüvitab varale või inimese tervisele tekitatud kahju (põhiliselt ravikulud ja ajutise töövõimetusega seotud kulud). Võimalikud on ka pikaajalised väljamaksed, näiteks pensionid ja toetused pikaajalise töövõimetuse korral, mis makstakse välja pikema aja jooksul.

Ehkki eelnevate statistiliste andmete põhjal esitati nõuded selle kindlustusliigi osas küllaltki kiiresti ja nende reguleerimine sujus viivitusteta, võib olukord muutuda; seepärast liigitatakse maismaasõidukite omanike üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustusest tulenevad nõuded pikaajaliste nõuete alla, kus lõpliku kahjusumma kindlaksmääramine nõuab palju aega.

Riskijuhtimine

Selle tootega seotud põhilised riskid on garantiirisk ja kindlustushüvitise väljamaksmispraktika risk. Äriühing kontrollib oma töökeskkonnaks oleva üldise majandus- ja äriolukorra muutusi ja reageerib neile. Kindlustusmäär määratakse kindlaks bonus-malus-süsteemi abil, vastavalt millele on kindlustusmaksed madalamad, kui kindlustusjuhtumeid ei toimu, ja kõrgemad, kui kindlustusjuhtumid aset leiavad.

Tervisekindlustus

Tootekirjeldus

Tervisekindlustust pakutakse ettevõtetele, mis omandavad selle oma töötajate jaoks. Kindlustuspoliis katab tervisekontrolli, haiglakulud ja ravimite ostmise.

Riskijuhtimine

Äriühing kontrollib raviteenuste muutumist ja reageerib neile muutustele, kontrollib nõudmiste koefitsiente ja korrigeerib neid lepingute iga-aastase ülevaatamise ajal.

Varakindlustus

Tootekirjeldus

Varakindlustus hüvitab kahjumi, mille põhjuseks on varale tekitatud materiaalne kahju ja äritegevuse lõpetamine, arvestades kõiki ettenähtud piiranguid või mahaarvestisi. Varakindlustus hüvitab järgmised riskid: tulekahju, veelekked, plahvatused, vargused, röövimised ja ilmastikuriskid. Lisaks varakindlustusele võib soetada tsiviilvastutuskindlustuse.

Äritegevuse lõppemise kindlustus hüvitab saamata jäänud kasumi ja kinnitatud kulud, kui kahjumi põhjustas kindlustuspoliisi alusel kindlustatud risk. Seda kindlustusliiki müües on olulisel kohal usaldus kliendi vastu ja tema finantsaruannete tõesus.

Erakinnisvara kindlustamisel on kõige sagedasemad riskid tulekahjurisk ja veelekked. Kõige suuremaid kahjusid tekitavad tulekahjud.

Tavaliselt teatatakse kindlustusnõuetest viivitamatult ning neid on võimalik kiiresti reguleerida. Seepärast klassifitseeritakse varajuhtumid lühiajaliste hulka, eristades neid pikaajalistest, kus lõpliku kahju väljaselgitamine nõuab rohkem aega.

Riskijuhtimine

Selle tootega seotud põhilised riskid on garantiirisk ja kindlustushüvitise väljamaksmispraktika risk.

Finantsaruandluse lisad

Kindlustusmaksete kindlaksmääramiseks hinnatakse erinevate varaobjektide iseloomulikke omadusi. Isikliku vara kindlustamise osas eeldatakse, et on olemas suur kogus ühesuguste riskiprofiilidega vara. Ent äritegevuses võivad asjad olla teisiti. Paljud kommertsvara kindlustusettepanekud koosnevad asukoha, äritüübi ja tehniliste ohutusmeetmete ühtsest kombinatsioonist. Nende poliiside osas on riskipõhine kindlustusmaksearvestus subjektiivne ja seepärast ohtlik.

Varaklasside osas seisneb risk selles, et kindlustusvõtja esitab ebaõigeid ja ebaseaduslikke nõudeid või näitab kahjusummat tegelikust suuremana. See selgitab oluliselt, miks majandustingimused on varakindlustuse tulususega nii tihedalt seotud. Kindlustusrisiki juhtimiseks kasutatakse hinda, vara sõltumatut hindamist kooskõlas rahvusvaheliste standardite, tootedisaini, riskivaliku ja edasikindlustusega. Äriühing kontrollib oma töökeskkonnaks oleva üldise majandus- ja äriolukorra muutusi ja reageerib neile.

(c) Kindlustusrisiki kontsentreerumine

Kindlustusprotsessi käigus võib tekkida riski kontsentreerumine, kus konkreetne sündmus või sündmusteahel võib mõjutada äriühingu kohustusi. Sellised kontsentreerumised võivad tekkida ühest kindlustuslepingust või mitmest omavahel seotud kindlustuslepingust ja olla seotud asjaoludega, mis võivad tekitada olulisi kohustusi.

Kindlustusrisiki kontsentreerumine tekib mitmete kokkulangevuste ja korduvate sündmuste tagajärjel ning esineb põhiliselt eraisikute kindlustamisel. Näiteks võib õnnetusjuhtumikindlustuse korral aset leida kindlustusjuhtum korraga mitme äriühinguga kindlustuslepingu sõlminud isikuga. Varakindlustuse korral võib tihedasti asustatud piirkond olla ühe ja sama välisteguri meelevaldas, näiteks võib tulekahju levida kergesti ühelt objektilt teisele ning seda on võimatu takistada.

Juhtkond arvestab asjaolu, et riski kontsentreerumine organisatsioonis või majandustsoonis on võimalik hulgiriskide kindlustamise tagajärjel. Hulgiriskide kindlustamise kohustuslikuks tingimuseks on organisatsiooni finantsseisundi ja tootlikkuse analüüs, olemasolevate ja prognoositavate finantsobjektide hindamine, samuti muude kohustuste hindamine, mida ettevõtte on suuteline katma. Finantsriskide hindamisel vaadeldakse majanduskasvu suundi ja majanduspiirkonna arengut mõjutavaid tegureid.

Riski kontsentreerumisest tingitud kahjumi minimeerimiseks osaleb äriühing proportsionaalses ja mitteproportsionaalses edasikindlustuses. Edasikindlustustehingutes määratakse äriühingu riskiosa nii konkreetse objekti kui ka konkreetse juhtumi jaoks, mille korral võivad kahjusid tekitada üheaegselt mitu objekti. Nimetatud riskide edasikindlustamine toimub praktiliselt kõigis kindlustusliikides. Käesolev edasikindlustamispoliitika, millel põhineb äriühingu tegevus, on kinnitatud äriühingu juhtkonna poolt.

Äriühingu võtmemeetodid selliste riskide juhtimiseks on kahesugused. Esiteks juhitakse riski vastava kindlustuse kaudu. Kindlustusandjal on keelatud võtta riske, kui oodatav kasum ei vasta eeldatavale riskile. Teiseks juhitakse riske edasikindlustuse kasutamise kaudu. Äriühing omandab edasikindlustuskatte oma mitmesugustesse klassidesse kuuluvatele kohustustele ja varakindlustustegevusele. Äriühing hindab edasikindlustusprogrammiga seotud kulusid ja kasumit järjepidevuse põhimõttel.

Äriühing kehtestab üldise riskivastuvõtlikkuse, milleks ta on riski kontsentreerumise korral valmis. Äriühing kontrollib seda riskivastuvõtlikkust riski võtmisel, samuti igakuiselt, analüüsides aruandeid, mis kajastavad äriühingut ähvardavaid riske. Äriühing kasutab riskikogumi kontrollimiseks ka tervet rida modelleerimisinstrumente, et hinnata edasikindlustusprogrammide efektiivsust ja puhast riskivastuvõtlikkust, millele äriühing on allutatud.

Riskide geograafiline kontsentreerumine

Ettevõtjate kontsentreerumise risk on kindlustustegevuses tõsine probleem. Seda arvestades ja riski kontsentreerumise vähendamiseks on BTA Insurance Company SE alustanud tegevust mitmes Euroopa riigis. Selle tulemusena toimus 2013. aastal kogu äritegevusest Baltimaades 69,4% ja teistes Euroopa riikides 30,6%. Arendades oma tegevust väljaspool Läti Vabariiki vähendab äriühing riskide kontsentreerumist looduskatastroofide korral nagu maavärin, torm, rahe, üleujutus ja maalihe.

Finantsaruandluse lisad

Vastuvõtlikkus riskidele erinevates tegevussuundades ja kehtestatud võtmekontsentratsioonid on kajastatud järgmiselt:

2013	Kindlustus- s-summa Tuhat LVL	Edasi- kindlustus -summa Tuhat LVL	Puhas jääk (pärast edasikindl us-tamist) Tuhat LVL	Kehtivate lepingute hulk	Keskmine kindlustus -summa tuhat LVL
Kindlustusliik					
Maismaasõidukite kindlustus	1 412 304	580 804	831 500	66 176	13
Kohustuslik liikluskindlustus teistes					
Euroopa Liidu maades	—	—	—	280 458	—
Tervisekindlustus*	385 325	—	385 325	44 872	9
Varakindlustus*	21 981 367	7 580 153	14 401 214	127 198	113
Kindlustamine mitmesuguste finantskahjude vastu	146 324	87 794	58 530	992	59
Veosekindlustus*	260 332	143 024	117 308	261	449
Üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	2 269 073	732 879	1 536 194	20 578	75
Õnnetusjuhtumikindlustus*	1 505 601	260 859	1 244 742	143 197	9
Reisikindlustus	2 010 119	508 453	1 501 666	85 619	17
Laevade kindlustamine	51 122	27 583	23 539	211	112
Laevaomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	46 004	34 962	11 042	42	263
Raudteetranspordi kindlustamine*	295 962	70 002	225 960	114	1 982
Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustamine Lätis (kohustuslik liikluskindlustus)**	—	—	—	145 492	—
Õhusõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	913 650	258 442	655 208	183	3 580
Õhusõidukite kindlustamine	18 511	8 243	10 268	54	190
Krediitide kindlustamine	16 032	9 164	6 868	92	75
Käenduste kindlustamine	169 371	75 682	93 689	11 165	8
Õigusriskid	31 811	—	31 811	5 685	6
Kokku	31 512 908	10 378 044	21 134 864	932 389	—
			Puhas jääk (pärast edasikindl us-tamist) Tuhat LVL		
2012	Kindlustus- s-summa Tuhat LVL	Edasi- kindlustus -summa Tuhat LVL		Kehtivate lepingute hulk	Keskmine kindlustus- summa tuhat LVL
Kindlustusliik					
Maismaasõidukite kindlustus	676 601	755	675 846	56 187	12
Kohustuslik liikluskindlustus teistes					
Euroopa Liidu maades	—	—	—	454 566	—
Tervisekindlustus*	198 503	—	198 503	44 295	4
Varakindlustus*	23 870 268	13 323 996	10 546 272	141 151	75
Kindlustamine mitmesuguste finantskahjude vastu	150 962	92 310	58 652	2 075	28
Veosekindlustus*	176 990	50 778	126 212	168	751
Üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	1 799 965	500 854	1 299 111	16 051	81
Õnnetusjuhtumikindlustus*	1 492 795	189 295	1 303 500	125 502	10
Reisikindlustus	1 472 538	315 201	1 157 337	77 516	15
Laevade kindlustamine	50 255	26 839	23 416	136	172
Laevaomanike tsiviilõigusliku vastutuse	29 974	14 071	15 903	44	361

Finantsaruandluse lisad

kindlustamine					
Raudteetranspordi kindlustamine*	514 927	240 304	274 623	94	2 922
Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustamine Lätis (kohustuslik liikluskindlustus)**	–	–	–	126 099	–
Õhusõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	1 277 813	1 173 256	104 557	128	817
Õhusõidukite kindlustamine	13 311	5 560	7 751	53	146
Krediitide kindlustamine	6 649	3 394	3 255	27	121
Käenduste kindlustamine	143 225	51 806	91 419	11 426	8
Õigusriskid	99 530	–	99 530	9 953	10
Kokku	31 974 306	15 989 419	15 985 887	1 065 471	31 974 306

* Ühe lepinguga saab katta mitu objekti/subjekti.

** Kogu kindlustusrisk on piiramatu. 800 000 eurot (2011: 600 000) ületavad kahjud katab edasikindlustus.

(d) Katastroofid

Äriühingu juhtkond mõnab katastroofidest tulenevate riskide võimalikkust. Äriühingu geograafilist asendit arvestades on need riskid seotud põhiliselt selliste ilmastikunähtustega nagu tormid, üleujutused ja loodusõnnetused (rahe, lumi, jäätumine jne). Laiaulatuslikud tulekahjud ja maavärinad on võimalikud, ent vähetõenäolised. Kõige tõenäolisemateks katastroofideks peetakse üleujutusi ja torme. Katastroofidest tingitud kahjumi minimeerimiseks osaleb äriühing proportsionaalses ja mitteproportsionaalses edasikindlustuses. Lisaks sellele kasutab äriühing enamiku objektide jaoks ka fakultatiivset edasikindlustamist. Äriühingus on välja töötatud riski talitsemisastme hindamismetoodika, mis arvestab rohkearvulisi tegureid ja võtab arvesse ka eelmiste aastate statistilist informatsiooni iga kindlustusliigi osas. Juhtkonna arvates vähendavad võetud meetmed piisavalt katastroofidega seotud riskide mõju äriühingu tegevusele.

(e) Kindlustusriskide juhtimine

Äriühing on välja töötanud erinevad mehhanismid kindlustusriski vähendamiseks. Kõigile kindlustusliikidele töötatakse välja tingimused, mis kehtivad nii äriühingule kui ka klientidele. Et kindlaks määrata üldist riski ja äriühingu poolt võetud lubatavat riskimahtu, tuleb järgida kindlat metodoloogiat, mis on välja töötatud iga kindlustusliigi jaoks eraldi. Äriühingus on olemas riskiarvestuse osakond, mille töötajad vastutavad kindla kindlustusliigi arengu, kindlustustingimuste ning riskihindamise meetodite eest. Lisaks sellele on olemas limit, mille piires töötaja saab langetada riskide võtmise otsuseid. Nende piiride seadmisel juhendatakse töötaja ametikohast. Mida kõrgem ametikoht, seda suuremat riski on töötajal õigus võtta.

Vaatamata üldnimetatud meetmetele ja juurutatud riskijuhtimise mehhanismidele saab äriühing aru ohust, et kindlustusriski hinnang võib osutuda mittepiisavalt kvaliteetseks ja vastuvõetud otsused ebaõigeks. On olemas ka oht, et kindlustuse väljamaksed ei vasta tekitatud kahjudele või nõuete administreerimiseks kuluv aeg osutub liiga pikaks.

Et selliseid ohte vähendada, on äriühing välja töötanud ja kasutab kvaliteedijuhtimise süsteemi, mis kirjeldab kõiki äriühingus kindlustuse kahjunõude haldamise ja reguleerimise ajal toimuvaid protsesse. Kvaliteedijuhtimise süsteemis on selgelt kirjas, kus ja millistel asjaoludel tuleb milliseid protseduure järgida. Kvaliteedi mõistet saab kasutada iga protsessi iseloomustamiseks ning määrata selle alusel kindlaks, kas nimetatud protsess vastab äriühingu huvidele ja ettenähtud protseduuridele. Protsessi hindamise eest vastutab kvaliteedijuhtimise osakond, kes edastab informatsiooni juhtimisprotsessi kohta äriühingu juhtkonnale. Sellest hinnangust lähtuvalt võib juhtkond langetada otsuse vastavate kindlustusprotsessidega seotud riski alandamise kohta. Hindamistulemuste põhjal võib juhtkond otsustada võtta piisavad meetmed kindlustustoimingutega seotud ohtude vähendamiseks.

(f) Kohustuste piisavuse test

Äriühing viib igal aastal läbi kindlustuskohustuste hindamise, kasutades selleks kindlustuskohustuste piisavuse testi („LAT”).

Kindlustusfirma on kohustatud viima kindlustuslepingutesse lülitatud kohustuste piisavuse testi läbi igal aruandekuupäeval. Arvestades kooskõlas kehtivate kindlustuslepingutega tulevaste rahavoogude prognoosi, määrab äriühing kindlaks, kas võetud kindlustuskohustuste suurus on piisav või mitte. Nende testide

Finantsaruandluse lisad

tegemisel arvestatakse kõigi kindlustuslepingutest tulenevate tulevaste rahavoogude parimaid jooksvaid hinnanguid (ilma riskimarginaalita). Kui analüüs näitab, et kindlustuskohustuste arvestuslik väärtus osutub tulevaste rahavoogude prognoosimisel ebapiisavaks, kajastatakse vahet tulude koondaruandes. Nõuete ja kuludega seotud oodatavaid rahavoogusid hinnatakse viitega kogemusele, mida on korrigeeritud oluliste individuaalsete kahjudega, mis ilmselt enam ei kordu.

Kindlustuskohustuste piisavuse test viiakse läbi sarnaste riskinäitajatega kindlustustoodete kategooriate kaupa.

Äriühingus saadud LAT-testi tulemused põhinevad kogumipõhimõttel (st kehtivad kogu portfelli suhtes). URR seevastu on loodud kohustuste piisavuse testimiseks individuaalse tegevusala jaoks. Seepärast tehakse URR isegi juhul, kui LAT-testi koondtulemus näitab ülejääki. Üksikasjalikuma teabe saamiseks vt märkust 7.

Kindlustushüvitisnõuete uuendamine

Teave kindlustushüvitisnõuete uuendamise kohta on esitatud äriühingut mõjutava kindlustusrisi illustreerimiseks. Järgnevates tabelites on ära toodud võrdlevad andmed aasta jooksul välja makstud kindlustusnõuete ja nende katteks moodustatud tehniliste reservide kaupa.

Iga veeru ülejääki või puudujääki hinnatakse teistest veergudest eraldi, sest eelmiste aastate korrigeerimised võib lülitada ka viimase aasta korrigeerimiste hulka.

Uuesti väljaarvutatud tehnilised reservid, samuti lisas ära toodud kogunenud ülejäägid või puudujäägid võivad muutuda mitmesuguste tegurite mõjul.

Hoolimata sellest, et tabeli andmete ettevalmistamisel on tuginetud eelmiste aastate väljamaksmata kindlustusnõuete hindamisele, ei tohiks finantsaruande kasutajad kasutada eelmise ülejäägi või puudujäägi andmeid käesoleva perioodi tasumata nõuete bilansi arvutamiseks.

Kindlustushüvitisnõuete uuendamise analüüs (tuhat LVL)

	Kindlustusjuhtumi saabumise aasta							Kokku
	2007 ja varem	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Nõuete arvestus kindlustusaasta lõpu seisuga	46 369	39 723	33 563	32 021	51 883*	55 627*	60 850*	60 845
1 aasta hiljem	43 432	39 051	31 883	38 794*	50 545*	55 039*		55 039
2 aastat hiljem	46 195	39 750	34 916*	38 130*	50 827*			50 827
3 aastat hiljem	45 720	41 253*	35 103*	38 785*				38 785
4 aastat hiljem	49 210*	40 650*	35 289*					35 289
5 aastat hiljem	48 500*	40 825*						40 825
6 aastat hiljem	47 174*							47 174
Kogutud maksed	43 090	38 699	32 498	34 182	44 252	44 226	36 547	273 494
Tasumata nõuete reservis								
31.12.2012. a seisuga	4 084	2 126	2 791	4 603	6 575	10 813	24 303	55 295

* 2011., 2012. ja 2013. aasta koondväljamaksete reservid kindlustushüvitisnõuete ja edasilükatud kindlustushüvitisnõuete katmiseks 31. detsembri 2013. a seisuga; tütarettevõtetelt UAB BTA Draudimas ülevõetud kindlustuskohustused selle ühinemisel äriühinguga reorganiseerimise tulemusena.

(h) Tundlikkuse ja oletuste analüüs üldise äritegevuse seisukohast

Protsess, mida rakendatakse kasutatavate oletuste tundlikkuse analüüsimiseks, võimaldab kõige tõenäolisemat või oodatavat tulemust neutraalselt hinnata. Oletuste tegemisel kasutatakse andmetena igal aastal läbiviidavaid üksikasjalikke sise-uuringuid. Oletusi kontrollitakse, et veenduda nende vastavuses turuhindadele või muule avaldatud informatsioonile. Suurt tähelepanu pööratakse olemasolevatele tendentsidele; seal, kus möödunud aastatel ei olnud nõude arengu täpseks hindamiseks piisavalt teavet, kasutatakse mõistlikke oletusi.

IBNRi hinnatavat summat võivad mõjutada inflatsioon, oluliste nõuete hilinemisega esitamise risk, aruandes kajastatavate nõuete sesoonsus ja muud riskid.

31. detsembri 2013. aasta seisuga koosnes IBNRist 83% (31. detsembri 2012. aasta seisuga – 83%) järgmistest kindlustusliikidest: maismaasõidukite omanike tsiviilõiguspärase vastutuse kohustuslik

Finantsaruandluse lisad

kindlustamine, tagatised ja varakindlustus (tulekahjud ja katastroofid). Valitsevat turuolukorda arvestades usub äriühing, et kahjusummade ja keskmiste kindlustussummade kõrval on kõige muutuvamaks oletuseks inflatsioon. Alljärgnevas tabelis on ära toodud IBNRi muutumine 31. detsembri 2013. aasta seisuga, kui IBNRi hindamisel kasutatud inflatsiooninäitaja muutub 3%.

2013

Tuhat LVL

	IBNR seisuga 31.12.2013	IBNR, kui planeeritud aastainflatsioon tõuseb 3%	IBNR ilma aastainflatsioonita
Tegevusala			
Sõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustamine	9 300	9 734	9 191
Varakindlustus (tulekahjud ja katastroofid)	1 473	1 535	1 458

2012

Tuhat LVL

	IBNR seisuga 31.12.2012	IBNR, kui planeeritud aastainflatsioon tõuseb 3%	IBNR ilma aastainflatsioonita
Tegevusala			
Sõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustamine	8 643	8 944	8 433
Varakindlustus (tulekahjud ja katastroofid)	990	1 009	977

Põhiliseks tehniliste reservide arvestamisel kasutatavaks oletuseks on stabiilsete nõuete statistika. Juhtkond ootab, et nõuete areng toimuks ka edaspidi nii, nagu see seni on toimunud. Reserve ei diskonteerita.

Äri spetsiifikast tulenevalt on ükskõik missuguse nõude kulgu ja esitatud nõuete lõppväärtust keeruline ennustada. Iga esitatud nõuet hinnatakse igal konkreetsel juhul eraldi, võttes arvesse nõude esitamise asjaolusid, kahjuhindajatele kättesaadavat teavet ning ajaloolisi fakte analoogsete nõuete suuruse kohta. Hinnanguid analüüsitakse ja uuendatakse uue informatsiooni ilmumise korral regulaarselt. Reservid põhinevad käesolevaks hetkeks olemasoleval teabel. Ent lõplikud kohustused võivad järgnevate sündmuste käigus või katastroofide toimel muutuda. Paljude kahju lõppsummat mõjutavate tegurite toimet on keeruline hinnata. Reservide hindamise keerulisus erineb äriklasside kaupa ning on seotud kindlustuslepingute erinevustega, samuti nõuete keerulisuse, mahu ja individuaalse rangusega, mis omakorda määrab nõude tekkimise kuupäeva ja viivitused aruandlusega.

Enamiku riskide osas hinnatakse IBNRi tasumata reservide kulusid sellise statistilise meetodi abil nagu ahelredeli meetod (Chain Ladder). Sellised meetodid ekstrapoleerivad tasutud ja hüvitatud nõuete arengut, iga nõude keskmist väärtust ja nõuete lõplikku kogust igal kahjumiaastal, võttes aluseks eelmistel aastatel toimunud arengud ja oodatava kahjumikoefitsiendi.

Kasutatavad võtmemeetodid, mida ei ole viimastel aastatel muudetud, on järgmised:

- ahelredeli meetodid, mis kasutavad kahjunõuete alusel kindlaks kuupäevaks väljamakstud ja hüvitatud kulude hindamiseks ajaloolisi andmeid;
- arengutegurite meetodid väljaselgitamata kindlustusjuhtumite arvu hindamiseks igal konkreetsel ajahetkel;
- oodatava kahjukoeffitsiendi meetodid, mis kasutavad äriühingu ootusi äriklasside kahjumikoefitsiendi suhtes.

Faktiline meetod ehk kasutatavate meetodite kombinatsioon muutub sõltuvalt tegevusalast ja nõuete jälgitavast ajaloolisest arengust.

Arvestades asjaolu, et nimetatud meetodid kasutavad teavet nõuete ajaloolise arengu kohta, eeldavad need meetodi sarnase arenguskeemi kordumist tulevikus. Ent on olemas olukordi, mil antud skeem ei pruugi korduda. Selliseid olukordi iseloomustavad järgmised näitajad:

Finantsaruandluse lisad

- väljamakstud ja hüvitatud nõuete arengut/arvestust mõjutavate protsesside muutumine (näiteks kindlustushüvitiste väljamaksmisreservi protseduuri muutumine);
- majanduslikud, õiguslikud, poliitilised ja sotsiaalsed tendentsid (inflatsioonitase erineb eeldatavast);
- muudatused ärivaldkonnas;
- ükskõik missugused kõikumised, sealhulgas suurte kahjumite mõjul.

Varakindlustuse nõuete reservide hindamiseks kasutatava meetodika muutumine

2012. ja 2013. aastal esitati Prantsusmaal suuremahulisi nõudeid, mis äriühingu kogemust arvestades tõenäoliselt ei kordu. 2013.a. IBNR reservide arvestamisel arvutati seetõttu kindlustushüvitisnõuete uuendamise koefitsiendid tavapärasel viisil üldkasutatava kolmnurga põhjal, kuid kolmnurgast eemaldati Prantsusmaa 2013. aasta RBNS reservid. IBNR kahjureserv arvutati eraldi ja liideti kogu Prantsusmaa IBNR-summale. 2013. aastal muutis äriühing oma peamiste varaliste nõuete reservi arvutamiseks kasutatavaid oletusi. Meetodi muutmine tõstab arvutuste usaldusväärsust. Oletuste muutmise mõju ei ole märkimisväärne.

Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse (kohustusliku liikluskindlustuse) kindlustusnõuete reservide hindamiseks kasutatavate oletuste muutumine

Kohustusliku liikluskindlustuse nõuete IBNR hinnang antakse suure enamuse tekkinud nõuete kohta, va pensionid. Pensionide kohta toimub eraldi arvestus. Kindlustushüvitisnõuete (välja arvatud pensionid) uuendamise tegurid arvutati Baltimaade kolmnurgas tekkivatele nõuetele eraldi. Muude riikide jaoks arvutati kindlustushüvitisnõuete uuendamise tegurid liikluskindlustuse kolmnurga järgi, mis tagab stabiilsema ja ühtsema statistika. 2013. aastal muutis äriühing kindlustushüvitisnõuete uuendamise tegurite arvutamiseks kasutatavaid oletusi põhiosale liikluskindlustuse lepingutele (va pensionid). Meetodi muutmine tõstab arvutuste usaldusväärsust. Selle tulemusena väheneb liikluskindlustuse reservi IBNR (kahjukäsitluskulude eraldis) muude tegurite võrdsuse korral 7,7 %.

Pensionikindlustusnõuete uuendamise tegurid arvutati ühendatud kolmnurga järgi ning kohaldatai igale riigile..

Moraalsete kahjude IBNR kahjureserv arvutati 2013.a. eraldi ja liideti Läti liikluskindlustuse IBNR kogusummale. Seda tehti prognoositava moraalse kahju piirmormide muudatuste tõttu tulenevalt Euroopa Liidu Kohtu otsusest C-277/12.

Kasko kindlustusnõuete reservide hindamiseks kasutatavate oletuste muutumine

Kindlustushüvitisnõuete uuendamise tegurid arvutati Läti kolmnurgas tekkivatele nõuetele eraldi, kuid muude riikide kindlustushüvitisnõuete uuendamise tegurid arvutati Kasko-lepingute kogusumma kolmnurga järgi. 2013. aastal muutis äriühing Kasko-lepingute kindlustushüvitisnõuete uuendamise tegurite arvutamiseks kasutatavaid oletusi. Meetodi muutmine tõstab arvutuste usaldusväärsust. Selle tulemusena väheneb Kasko-reservi IBNR (kahjukäsitluskulude eraldis) muude tegurite võrdsuse korral 13,2%.

Üldvastutuse kindlustusnõuete reservide hindamiseks kasutatava meetodika muutumine

2013. aastal esitati Leedus suuremahulisi nõudeid, millest enamuse aluseks olid kohtuotsused, mis äriühingu kogemust arvestades tõenäoliselt ei kordu. Seetõttu eraldati Leedu RBNS kolmnurga kindlustushüvitisnõuete uuendamise tegurite arvutamine kogu üldvastutuse kolmnurgast.

Neid kindlustushüvitisnõuete uuendamise tegureid kasutati kõigis kogu Leedu kolmnurgas sisalduvate Leedu-RBNS kolmnurkades eraldi.

2013. aastal muutis äriühing oma peamiste üldvastutuse lepingute nõuete reservi arvutamiseks kasutatavaid oletusi. Meetodi muutmine tõstab arvutuste usaldusväärsust. Oletuste muutmise mõju ei ole märkimisväärne.

4.3 Finantsriskid ja riskijuhtimine

Äriühing on avatud finantsriskidele, mis tulenevad tehingutest finantsinstrumentidega. Finantsriskid sisaldavad tururiski, mis koosneb hinnast, intressimäärast, valuutariskist, krediidiriskist ja likviidsusriskist. Allpool on esitatud iga riski kirjeldus ja äriühingus nende juhtimiseks kasutatavate meetodite lühikirjeldus. Riskidele avatust esineb äriühingu igapäevase tegevuse käigus.

Äriühingu finantsvarad ja -kohustused, sealhulgas investeeringud, pangahoiused, laenud, kindlustusvõlgnikud ja edasikindlustusvara on avatud järgmistele finantsriskidele:

Finantsaruandluse lisad

- Tururisk: muutused turul võivad oluliselt mõjutada kindlustusandja vara või kohustusi, investeringute väärtus või vara tulusus võib väheneda. Tururisk sisaldab intressimäära riski, kapitali hinnariski ja valuutariski;
- Krediidirisk: finantskohustuste täitmatajätmise korral võib äriühing kanda kahjumit;
- Likviidsusrisk: teatud ebasoodsatel tingimustel võib kindlustusandja olla sunnitud müüma oma vara selle õiglasest väärtusest odavamalt.

(a) Tururiskid

Kõik finantsinstrumendid ja positsioonid on avatud tururiskile, st riskile, et tulevased turutingimused võivad suurendada või vähendada instrumendi väärtust. Äriühing on avatud potentsiaalsetele investeerimisriskidele, kandes intressimäärade, valuutakursside ja omakapitaliinstrumentide muutumise tagajärjel finantsvaraga, finantskohustustega, edasikindlustusega ja lepinguliste kindlustuskohustustega seotud kahjusid. Investeerimisriskide piiramiseks on tehtud investeringuid mitmesugustesse finantsinstrumentidesse. Finantsinstrumentide valikul arvestatakse kindlustusseltsi ja kindlustusseltsi järelevalvet käsitlevate õigusaktide nõudeid.

Investeerimistegevuse elluviimisel juhenduvad finantsosakonna töötajad kinnitatud investeerimisprotseduurist, mis reguleerib rohkearvulisi investeerimisriskide kontrollimise ja minimeerimisega seotud küsimusi.

Investeerimisriskide minimeerimine toimub kahel moel: esiteks, läbi investeerimisportfelli hajutamise; teiseks, analüüsides vara enne selle ostmist ja otsides selle kohta rohkem teavet.

Äriühing juhib tururiske, paigutades suurema osa investeringuid kõrgete reitingutega investeerimisturgudes. Hoiused paigutatakse põhiliselt Läti, Leedu ja Eesti kommertsbankadesse, mis on välisbankade filiaalid ning millel ei ole eraldi reitinguid.

Investeerimisanalüüs reitingute kaupa

2013	Reiting	Aktsiad ja teised reguleeritud turul osalevad omakapitali-instrumendid	Hüpoteeg iobligatsioonid	Investeeri - misfondid	Börsil noteeritavad võlakirjad	Riiklikud obligatsioonid	Olemasolevad investeringud müügiks	Kokku
Agentuur		Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Fitch	A	—	—	—	359	—	—	359
	A-	—	—	—	220	—	—	220
	AA	—	—	—	526	—	—	526
	AA-	—	—	—	339	—	—	339
	AAA	—	—	—	—	3 598	—	3 598
	BBB	—	—	—	424	254	—	678
	BBB-	—	—	—	210	—	—	210
Moody's	BBB+	—	—	—	557	909	—	1 466
	A2	—	—	—	332	—	—	332
	A3	162	—	—	—	—	—	162
	Baa1	—	—	—	109	—	—	109
	Aa1	—	722	—	—	—	—	722
	Aa3	—	—	—	516	—	—	516
	Ba1	—	—	—	250	—	—	250
S&P	Baa3	—	—	—	—	155	—	155
	A	—	—	—	—	16 305	—	16 305
	A-	170	—	—	—	1 655	—	1 825
	A+	—	—	—	252	—	—	252
	AA	—	—	—	197	—	—	197
	AA-	73	—	—	727	—	—	800
	AA+	—	—	—	367	—	—	367
	AAA	—	—	—	364	8 567	—	8 931
	BB	—	—	—	344	—	—	344
	BB-	—	—	—	185	—	—	158
	BB+	—	—	—	143	750	—	893
	BBB	—	—	—	221	28 154	—	28 375
	BBB+	—	—	—	369	9 725	—	10 094
Reiting puudub		701	—	2 464	1 603	—	1 149	5 917
Kokku		1106	722	2 464	8 614	70 072	1 149	84 127

Finantsaruandluse lisad

2012	Reiting	Aksiad ja teised reguleeritud turul osalevad omakapitali-instrumendid	Hüpoteegi-obligatsioonid	Investeeri misfondid	Börsil noteeritavad võlakirjad	Riiklikud obligatsioonid	Olemasolevad investeringud müügiks	Kokku
Agentuur		Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Fitch	A	–	–	–	353	–	–	353
	A–	–	–	–	228	–	–	228
	AA	–	–	–	1 191	–	–	1 191
	AA–	–	–	–	209	–	–	209
	AAA	–	–	–	–	3 617	–	3 617
	BBB	–	–	–	439	257	–	696
	BBB–	–	–	–	208	864	–	1 072
	BBB+	–	–	–	582	4 904	–	5 486
Mood y's	A2	–	–	–	340	–	–	340
	A3	–	–	–	235	–	–	235
	Baa1	–	–	–	298	–	–	298
	Baa2	–	–	–	258	–	–	258
	Aa1	–	730	–	–	–	–	730
	Aa3	–	–	–	537	–	–	537
	Ba3	–	–	–	214	–	–	214
	Baa3	–	–	–	–	155	–	155
S&P	A	–	–	–	169	12 618	–	12 787
	A–	–	–	–	361	1 302	–	1 663
	A+	–	–	–	630	145	–	775
	AA	–	–	–	495	–	–	495
	AA–	305	–	–	923	–	–	1 228
	AA+	–	–	–	383	–	–	383
	AAA	–	–	–	370	9 072	–	9 442
	BB	–	–	–	116	144	–	260
	BB–	–	–	–	188	–	–	188
	BB+	–	–	–	113	–	–	113
	BBB	–	–	–	239	17 690	–	17 929
	BBB–	–	–	–	491	–	–	491
	BBB+	–	–	–	385	182	–	567
Reiting puudub		505	–	4 330	232	–	1 149	6 216
Kokku		810	730	4 330	10 187	50 950	1 149	68 156

i) Valuutarisk

Valuutarisk: äriühingu kahjumi põhjuseks võib olla valuutakursside muutumine ebasoodsas suunas.

Mõned kindlustuskohustused on denomineeritud välisvaluutas. Äriühingu poliitika piirab välisvaluutaga tehtud ja tehtavate tehingutega seotud valuutariski. Valuutariski juhtimine põhineb investeringutel teatud valuutasse. Äriühingu tegevusturul (Lätis ja Leedus) on kohalikud valuutad seotud euroga, mis vähendab valuutariski. See seotus võib makromajandusliku poliitika tagajärjel muutuda. Äriühing ei osale spekulatiivsetes tehingutes valuutaturul, sest sellised tehingud võivad suurendada valuutariski.

Äriühingu puhastulu tundlikkuse analüüs väärtpaberite väärtuse muutumise suhtes 31. detsembri 2012. aasta ja 31. detsembri 2013.a. seisuga eksisteerinud positsioonide alusel, samuti Poola zloti (PLN) ja Läti lati (LVL) vahetuskursi 10% muutumise lihtsustatud stsenaariumi analüüs on esitatud järgmiselt:

	2013 Puhastulu	2012 Puhastulu
Tuhat LVL		
10% PLN odavnemine LVL suhtes	(721)	(516)
10% PLN kallinemine LVL suhtes	721	516

Finantsaruandluse lisad

Äriühing ei ole allutatud olulisele valuutariskile, sest latid ja litid on seotud euroga ja nende näitajate muutumist on oodata üksnes riigi poliitika muutumise korral. Muude valuutade avatud positsioonide mõju ei ole märkimisväärne. Finantsvara ja -kohustuste ning tehniliste reservide jagunemine valuutade kaupa eelmise aastalõpu seisuga oli järgmine.

31. detsember 2013

Finantsvara	LVL Tuhat LVL	EUR Tuhat LVL	USD Tuhat LVL	LTL Tuhat LVL	NOK Tuhat LVL	PLN Tuhat LVL	Muu Tuhat LVL	Kokku Tuhat LVL
Aktsiad ja muud fikseerimata tulususega väärtpaberid	–	2 921	140	–	–	509	–	3 570
Võlakirjad ja muud fikseeritud tulususega väärtpaberid	10 437	27 604	913	23 721	91	16 642	–	79 408
Olemasolev finantsvara müügiks	953	196	–	–	–	–	–	1 149
Pangahoiused	113	2 705	3	1 460	–	1 122	–	5 403
Hüpoteegilaenud	2 283	1 818	19	–	–	–	–	4 120
Muud krediidid	502	2 929	–	87	–	–	–	3 518
Debitoorne võlgnevus	4 610	6 254	533	4 302	–	1 341	–	17 040
Raha ja selle ekvivalendid	647	5 034	1 647	836	10	12	268	8 454
Finantsvara kokku	19 545	49 461	3 255	30 406	101	19 626	268	122 662
Tehniline reserv, neto								
Väljateenimata kindlustusmaksete ja ettenägematute riskide tehnilised reservid, neto	9304	13 160	409	12631	–	7 155	1	42 660
Edasilükatud väljamaksete tehnilised reservid, neto	5149	31 027	216	8 740	113	5 222	1 349	51 816
Tehnilised reservid kokku, neto	14 453	44 187	625	21 371	113	12 377	1 350	94 476
Finantskohustused	101	4 457	47	1668	–	39	–	6 312
Tehnilised reservid, neto, ja finantskohustused	14 554	48 644	672	23 039	113	12 416	1 350	100 788
Avatud valuutapositsioon	4 991	817	2 583	7 367	(12)	7 210	(1 082)	21 874

Finantsaruandluse lisad

31. detsember 2012

Finantsvara	LVL Tuhat LVL	EUR Tuhat LVL	USD Tuhat LVL	LTL Tuhat LVL	NOK Tuhat LVL	PLN Tuhat LVL	Muu Tuhat LVL	Kokku Tuhat LVL
Aktsiad ja muud fikseerimata tulususega väärtpaberid	–	4 850	290	–	–	–	–	5 140
Võlakirjad ja muud fikseeritud tulususega väärtpaberid	5 036	28 757	979	14 358	104	12 633	–	61 867
Olemasolev finantsvara müügiks	953	196	–	–	–	–	–	1 149
Pangahoiused	609	13 735	816	1 043	4	1 064	85	17 356
Hüpoteegilaenu	2 513	1 507	41	–	–	–	–	4 061
Muud krediitid	637	2 523	191	97	–	–	–	3 448
Debitoorne võlgnevus	2 032	2 692	688	4 569	–	2 227	529	12 737
Raha ja selle ekvivalendid	420	1 220	426	1 111	–	28	149	3 354
Finantsvara kokku	12 280	55 480	3 431	21 178	108	15 952	763	109 112
Tehniline reserv, neto								
Väljateenimata kindlustusmaksete ja ettenägematute riskide tehnilised reservid, neto	10 113	9 372	164	10 630	–	7 162	2	37 443
Edasilükatud väljamaksete tehnilised reservid, neto	11 118	20 773	164	6 583	195	3 433	1 009	43 275
Tehnilised reservid kokku, neto	21 231	30 145	328	17 213	195	10 595	1 011	80 718
Finantskohustused	1 000	372	1 136	5 195	–	200	268	8 171
Tehnilised reservid, neto, ja finantskohustused	22 231	30 517	1 464	22 408	195	10 795	1 279	88 889
Avatud valuutapositsioon	(10 031)	24 963	1 967	(1 230)	(87)	5 157	(516)	20 223

ii) Hinnarisk

Hinnariski all mõeldakse riski, et finantsinstrumendi väärtus kõigub turuhindade muutuste mõjul. Need muudatused võivad olla tingitud kas teguritest, mis iseloomustavad üksikut instrumenti, või muudatustest, mis mõjutavad kõiki turuinstrumente. Hinnarisk tekib siis, kui äriühing võtab finantsinstrumendis pika või lühikese positsiooni.

Äriühingu kasumi või kahjumi tundlikkuse analüüs väärtpaberite väärtuse muutumise suhtes 31. detsembri 2013. aasta seisuga eksisteerinud positsioonide alusel, samuti kõigi väärtpaberite 5% muutumise lihtsustatud stsenaariumi analüüs on esitatud järgmiselt:

	2013 Tuhat LVL	2012 Tuhat LVL
Väärtpaberite väärtuse 5% suurenemine	4 206	3 408
Väärtpaberite väärtuse 5% vähenemine	(4 206)	(3 408)

iii) Intressimäära risk

Intressimäära risk on väärtuse vähenemine, mis tuleneb intressimäärade muutustest ning mida käsitletakse nii ainult vara perspektiivist kui ka seoses kohustuste tundlikkusega intressimäära suhtes.

Äriühing võtab meetmeid intressimäära riski juhtimiseks, juhindudes intressiriski mõju hinnangust äriühingu finantsnäitajatele. Äriühing ei ole avatud intressimäärade kõikumisest tulenevale olulisele riskile, mis tekib seoses ajaliste erinevustega intressitulu toovate varade ja kohustuste väljamaksmise vahel, sest äriühingul ei

Finantsaruandluse lisad

ole olulisi tasumisele kuuluvaid kohustusi ning intressid ja oluline osa intressitulu toovast varast on tagatud fikseeritud intressimääraga. Õiglase väärtuse muutused, mis põhjustavad fikseeritud intressimääraga finantsvarade intressimäära muutumist, kajastuvad hinnariski tundlikkuse analüüsis.

Alljärgnevates tabelites on ära toodud äriühingu finantsvarad, mida on analüüsitud järelejäänud tähtaja alusel, mis on valitud kahe tähtaja hulgast – lepingu järelejäänud kehtivusaeg ja lepingu ümberhindamisaeg, sõltuvalt sellest, kumb tähtaeg on lühem. Äriühingu vara analüüs aruandeperioodi lõpu seisuga on järgmine.

31. detsember 2013

	Kuni 6 kuud	6–12 kuud	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Ilma intressi- tuluta	Kokku	Fikseeritu d määr
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Finantsvara								
Investeeringud								
hinnatuna õiglase	8 036	6 422	12 439	41 022	11 562	3 497	82 978	78 686
väärtuse alusel läbi								
kasumi ja kahjumi								
Olemasolev	–	–	–	–	–	1 149	1 149	–
finantsvara müügiks								
Pangahoiused	1 802	1 439	1 203	959	–	–	5 403	5 403
Väljastatud laenud	1 874	798	1 952	2 004	1 010	–	7 638	7 638
Debitoorne	–	–	–	–	–	17 040	17 040	–
võlgnevus								
Raha ja selle	8 414	–	–	–	–	40	8 454	8 414
ekvivalendid								
Finantsvara kokku	20 126	8 659	15 594	43 985	12 572	21 726	122 662	100 141

31. detsember 2012

	Kuni 6 kuud	6–12 kuud	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Ilma intressi- tuluta	Kokku	Fikseeritu d määr
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Finantsvara								
Investeeringud								
hinnatuna õiglase	5 562	9 520	10 898	29 112	6 775	5 140	67 007	61 867
väärtuse alusel läbi								
kasumi ja kahjumi								
Olemasolev	–	–	–	–	–	1 149	1 149	–
finantsvara müügiks								
Pangahoiused	11 804	2 535	1 776	1 241	–	–	17 356	17 356
Väljastatud laenud	2 018	2 398	1 974	682	437	–	7 509	7 509
Debitoorne	–	–	–	–	–	12 737	12 737	–
võlgnevus								
Raha ja selle	3 328	–	–	–	–	26	3 354	3 328
ekvivalendid								
Finantsvara kokku	22 712	14 453	14 648	31 035	7 212	19 052	109 112	90 060

(b) Likviidsusrisk

Kooskõlas investeerimisprotseduuri kinnitatud metoodikaga peavad finantsosakonna töötajad hoolitsema selle eest, et vähemalt 30% varast, mis on mõeldud tehniliste reservide katmiseks, kujutaks endast kõrge likviidsustasemega investeeringuid.

Kõrge likviidsustasemega investeeringuks loetakse järgmist vara:

- 1) nõudmiseni hoiused krediitiasutustes;

Finantsaruandluse lisad

- 2) maksevõimelistes krediidasutustes asuvad muud hoiused (tähtajalised hoiused jms) kustutamistähtajaga mitte üle 30 päeva ja muu kustutamistähtajaga hoiused, kui leping krediidasutusega näeb ette rahaliste vahendite ennetähtaegse väljavõtmise võimaluse (arvestades maha leppetrahvi hoiuse ennetähtaegse väljavõtmise eest, kui selline on lepingusse lülitatud);
- 3) investeringud väärtpaberitesse, mille järele on stabiilne ja piiramatu nõudmine, st sellised väärtpaberid, mida on võimalik müüa ilma oluliste kahjudeta lühikese aja jooksul või kasutada tagatisena laenu võtmisel.

Alljärgnevates tabelites on ära toodud äriühingu vara ja kohustuste jagunemine gruppide kaupa vastavalt kustutamistähtaegadele, mis on nimetatud vastavalt ajale, mis jääb aruandeperioodi lõppkuupäeva ja kustutamise- või eeldatava reguleerimiskuupäeva vahele. Tabelis esitatud likviidsusrisk põhineb sõlmitud lepingutest tulenevatel kustutamistähtaegadel. Investeringud, mis on liigitatud õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi kajastatavaks finantsvaraks, loetakse väga likviidseks, sest juhtkond võib need maha müüa enne nende kustutamistähtaaja saabumist, tagades seega vajaduse korral likviidsusnõude.

31. detsember 2013	Kuni 12 kuud LVL	1–5 aastat LVL	Üle 5 aasta LVL	Tähtajatud LVL	Kokku LVL
Finantsvara					
Investeeringud hinnatuna õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi	14 458	53 461	11 562	3 497	82 978
Olemasolev finantsvara müügiks	–	–	–	1 149	1 149
Pangahoiused	3 241	1 203	959	–	5 403
Väljastatud laenud	2 672	3 956	1 010	–	7 638
Otsekindlustustehingute võlgnikud	15 997	–	–	–	15 997
Edasikindlustustehingute võlgnikud	166	–	–	–	166
Muud võlgnikud	877	–	–	–	877
Raha ja selle ekvivalendid	8 454	–	–	–	8 454
Kogu finantsvara kustutamistähtaegade alusel	45 865	58 620	13 531	4 646	122 662
Kogu finantsvara likviidsuse alusel	114 385	5 159	1 969	1 149	122 662
Tehnilised reservid ja finantskohustused					
Tehnilised reservid, neto	85 246	5 635	3 595	–	94 476
Finantskohustused	6 312	–	–	–	6 312
Tehnilised reservid ja finantskohustused kokku	91 558	5 635	3 595	–	100 788
Kustutamistähtaegade vahe	(45 693)	52 985	9 936	4 646	21 874
Kustutamistähtaegade vahe likviidsust arvestades	22 827	(476)	(1 626)	1 149	21 874

Finantsaruandluse lisad

31. detsember 2012	Kuni 12 kuud LVL	1–5 aastat LVL	Üle 5 aasta LVL	Tähtajatud LVL	Kokku LVL
Finantsvara					
Investeeringud hinnatuna õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi	15 313	40 084	6 775	4 835	67 007
Olemasolev finantsvara müügiks	–	–	–	1 149	1 149
Pangahoiused	14 285	3 071	–	–	17 356
Väljastatud laenud	4 415	2 657	437	–	7 509
Otsekindlustustehingute võlgnikud	11 951	–	–	–	11 951
Edasikindlustustehingute võlgnikud	170	–	–	–	170
Muud võlgnikud	616	–	–	–	616
Raha ja selle ekvivalendid	3 354	–	–	–	3 354
Kogu finantsvara kustutamistähtaegade alusel	50 104	45 812	7 212	5 984	109 112
Kogu finantsvara likviidsuse alusel	101 798	5 728	437	1 149	109 112
Tehnilised reservid ja finantskohustused					
Tehnilised reservid, neto	73 470	4 684	2 564	–	80 718
Finantskohustused	8 171	–	–	–	8 171
Tehnilised reservid ja finantskohustused kokku	81 641	4 684	2 564	–	88 889
Kustutamistähtaegade vahe	(31 537)	41 128	4 648	5 984	20 223
Kustutamistähtaegade vahe likviidsust arvestades	20 157	1 044	(2 127)	1 149	20 223

(c) Krediidirisk

Ärihing on avatud riskile, mis väljendub selles, et koostööpartner ei ole võimeline täies mahus ja õigeaegselt oma kohustusi täitma. Äriühing jaotab krediidiriski mitmeks tasemeks, määrates riski piirmäära kas ühe emitendi, võlgniku, laenuvõtja või üldnimetatud isikute rühma suhtes. Neid riske kontrollitakse regulaarselt.

Krediidikriisi ja passiivse kinnisvaraturu mõju

Äriühing on hinnanud väljaantud laenude tagatise väärtuse võimalikku vähenemist, võttes arvesse turul valitsevat olukorda, ning loonud tagatise summat ületava laenusumma katmiseks reservid.

Laenuriskide juhtimiseks analüüsitakse emitendi, laenuvõtja ja potentsiaalse laenuvõtja võimekust intresside ja laenu põhiosa tasumiseks, määrates sel viisil kindlaks laenu võimaliku suuruse.

Tagatise jooksvat turuväärtust hinnatakse regulaarselt sõltumatute hindamisfirmade või äriühingu spetsialistide poolt.

Maksimaalne krediidirisk

	2013		2012	
	Tuhat LVL		Tuhat LVL	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Riiklikud obligatsioonid	70 072	70 072	50 950	50 950
Korporatiivsed obligatsioonid	8 614	8 614	10 187	10 187
Hüpoteegiobligatsioonid	722	722	730	730
Pangahoiused	5 403	5 403	17 356	17 356
Investeeringud investeerimisfondidesse	2 464	2 464	4 330	4 330
Laenud	7 638	3 518	7 509	3 448
Poliisiomanikud	12 645	12 645	8 893	8 893
Vahendajad	3 352	3 352	3 058	3 058
Edasikindlustustehingute võlgnikud	166	166	170	170
Muud võlgnikud	1 185	877	992	616
Rahalised vahendid	8 454	8 454	3 354	3 354
Kokku	120 715	116 287	107 529	103 092

Finantsaruandluse lisad

Krediidirisk kuulub otsekindlustuse ja edasikindlustuse debitoorse võlgnevuse alla, kui vastaspool ei täida oma kohustusi teatud summa väljamaksmise osas.

Kindlustusvõlgnikud

Juhtkond kontrollib regulaarselt debitoorset võlgnevust otsekindlustustehingutes. Kindlustuspoliis tühistatakse, kui kindlustusvõtja ei tasu nõutavat summat pärast vastavasisulist meeldetuletust.

Edasikindlustamine

Äriühing kindlustab osa endale võetud riskidest edasi, et kontrollida oma vastuvõtlikkust kahjumile ja kaitsta kapitaliallikaid. Äriühing ostab fakultatiivseid, kvootpõhimõttel edasikindlustusi ja edasikindlustusi, mis põhinevad kahjumi ületamisel (*Excess-of-Loss* – „XL”), et vähendada otsest avatust riskidele ja mitte ületada tegelikku maksevõimepiiri. Äriühing ostab ka oma põhiliste tegevusliikide edasikindlustuslepinguid, mis kaitsevad äriühingut ükskõik missuguste kogunenud kahjude eest, mis võivad tekkida seoses ühe ja sama sündmuse või juhtumi tagajärjel saabuvate hulginõuetega.

2008. aastal tegi emaeettevõtte edasikindlustamispoliitikasse muudatusi, muutes selle konservatiivsemaks, st nüüd kaasatakse edasikindlustajaid mitte ainult suurte riskide kindlustamisse, vaid täiendav kindlustuskate soetatakse ka üldiste ja isegi küllalt väikeste ebatüüpiliste riskikogumite jaoks. Teatud tegevusliikides (KASKO, raudtee, veos, seadmed) tuleb XL-lepingud asendada prioriteetse XL-komplekslepinguga.

Üleantud edasikindlustus sisaldab krediidiriski ja sellise edasikindlustuse väljamõistetud vahendid lülitatakse finantsaruandluse pärast väärtuse vähenemise reservi loomist teatud maksevõimetute või lootusetute artiklite jaoks. Äriühing kontrollib edasikindlustajate finantsseisundit järjepidevuse põhimõttel ja analüüsib perioodiliselt edasikindlustuse alaseid meetmeid.

Edasikindlustamine toimub tuntud edasikindlustusfirmades, millel on hea reputatsioon.

Edasikindlustaja finantsjärjepidevuse reiting ei tohi olla alla „BBB–” agentuuri Standard & Poor’s reitingu põhjal (või analoogilise reitingu põhjal, mille on andnud muu rahvusvaheline krediidiriski hindamise agentuur). Praktiselt kõik edasikindlustajad, kellega äriühing on edasikindlustuslepingu sõlminud, on saanud agentuurilt Standard & Poor’s finantsjärjepidevuse reitingu „A”.

Edasikindlustajad täidavad oma kohustused 30 päeva jooksul. Edasikindlustuslepingu tingimustes saab ette näha ka kindlustushüvitise viivitamatu väljamaksmise nõude, kui selle suurus ületab teatud summat.

2013. aastal ei olnud ühtegi juhtumit, kus edasikindlustaja oleks jätnud äriühingu ees oma kohustused täitmata.

Reiting	Edasikindlustustehin- gute võlgnikud	2013	
		Edasikindlustaja osa arvestatud kindlustusmaksetes	Edasikindlustaja osa väljamakstud nõuetes
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
AA–, AA, AA+	66	2 701	693
A–, A, A+	21	2 352	275
BBB–, BBB, BBB+	–	113	–
Ilma reitinguta	79	213	14
KOKKU	166	5 379	982

Reiting	Edasikindlustuste- hingute võlgnikud	2012	
		Edasikindlustaja osa arvestatud kindlustusmaksetes	Edasikindlustaja osa väljamakstud nõuetes
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
AA–, AA, AA+	38	3 454	1 395
A–, A, A+	–	2 103	408
BBB–, BBB, BBB+	–	382	37
Ilma reitinguta	133	270	179
KOKKU	171	6 209	2 019

Finantsaruandluse lisad

Edasikindlustusmeetmete efekt seisneb selles, et äriühingul on kõigis kindlustusliikides iga kindlustusriski osas oma isiklikud varud.

	2013	2012
	Tuhat EUR	Tuhat EUR
	Edasi kindlustatakse limiiti ületav kogukahju	Edasi kindlustatakse limiiti ületav kogukahju
Maismaasõidukite kindlustus		
Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustus	1 100	800
Tervisekindlustus	Ilma edasikindlustuseta	Ilma edasikindlustuseta
Varakindlustus	1 823	800
Reisikindlustus	50	50
Üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	1 945	300
Kindlustamine mitmesuguste finantskahjude vastu	2 000	1 200
Käenduste kindlustamine	2 000	1 200
Krediitide kindlustamine	800	800
Veosekindlustus	1 823	800
Õnnetusjuhtumikindlustus	50	50
Õhusõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	5 000	3 750
Laevade kindlustamine	700	700
Õhusõidukite kindlustamine	300	225
Raudteetranspordi kindlustamine	1 823	800
Laevaomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	700	700
Õiguskulude kindlustamine	Ilma edasikindlustuseta	Ilma edasikindlustuseta

4.4 Tegevusriskid ja nende juhtimine

Äriühingu ülesandeks on oma klientidele kvaliteetse teeninduse pakkumine. Kõige olulisemaks riskiks, mis seab ohtu kõrgema klassi teeninduse, on kvalifitseeritud ja pädeva personali puudumine. Kvalifitseeritud kesk- ja kõrgema taseme töötajate kaasamiseks ja säilitamiseks on äriühing juurutanud motivatsioonisüsteemi ja maksab oma töötajatele konkurentsivõimelist palka, tänu millele on saavutanud töötajate väikese voolavuse.

Äriühingul on oma õppekeskus, mis tegeleb töötajate täiendkoolitusega. Töötajatele osutatakse ka igapäevast infotuge.

Juhtkonna arvates on risk, et töötaja võib õigustamatult madalaid hindu kehtestades või õigustamatult suuri soodustusi tehes tahtlikult või tahtmatult mõjutada kindlustustootete tehnilist tulemust, viidud miinimumini. Töötajad peavad rangelt järgima äriühingu kindlustustoodete hinnaarvestuse metodoloogiat. Kõrvalekaldumised metodoloogiast on vajalikud, kui olukord kindlustusturul seda nõuab. Kõrvalekaldumised tuleb kindlasti koostööstada äriühingu kõrgema juhtkonnaga.

Oluliseks vahendiks äriühingu tegevuse tagamisel on infosüsteemid. Äriühingu juhtkond pöörab suurt tähelepanu infosüsteemide õigele funktsioneerimisele, samuti nende vastavusele tänapäevastele nõuetele. Äriühingus tegutseb infotehnoloogia osakond, mis vastutab infosüsteemide stabiilse ja turvalise töö eest. Osakonna tegevust reguleerivad turvaeeskirjad, mis on välja töötatud koostöös õigusaktide nõuetega. Infosüsteemid peavad toimima stabiilselt ning vastama töötajate ja klientide nõuetele.

4.5 Kapitali piisavuse nõuded ja kapitali juhtimine

Koostöös Läti Vabariigi seadusega „Kindlustusseltsid ja nende järelevalve” peavad äriühingu käsutuses pidevalt olema omavahendid, mis on seaduses sätestatud maksevõimelisuse normiga võrdsed või sellest suuremad. Maksevõimelisuse norm määratakse kui suurim summa, mis on välja arvatud arvelevõetud kindlustusmaksete koguse ja tasutud nõuete põhjal, ning see ei saa olla väiksem kui eelmise aasta korrigeeritud maksevõimelisuse norm või Läti finants- ja kapitaliturgude komisjoni kehtestatud tagatise fondi minimaalne maht (2013. aastal oli selleks 3 700 tuhat eurot (2012: 3 200 tuhat EUR)).

Finantsaruandluse lisad

Kapitalile ja maksevõimelisusele esitatavate nõuete järgimine

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kapitali piisavus (omavahendid)	24 506	23 033
Maksevõimelisuse norm	18 906	16 235
Kapitali piisavuse ülejääk	5 600	6 798

Omavahendid, mis on vajalikud maksevõimelisuse katkematuks tagamiseks, kehtestatakse ilma viiteta aruandeaasta auditeeritud puhaskasumile, mis on 4 250 tuhat LVL (2012: 4 654 tuhat LVL). Jooksva aasta sisselülitatud kasumi mõju:

	31.12.2013 LVL	31.12.2011 LVL
Kapitali piisavus, sealhulgas aasta auditeeritud kasum	28 717	27 687
Maksevõimelisuse norm	18 906	16 235
	9 811	11 452

	2013 Tuhat LVL	Katmine omavahenditest	2012 Tuhat LVL	Katmine omavahenditest
Omavahendid	24 506	–	23 033	–
Võetud hüvitamiskohustused, neto	61 903	40%	53 238	43%
Väljateenitud kindlustusmaksed, neto	101 643	24%	88 528	26%
Tehnilised reservid kokku, neto	94 476	26%	80 718	29%
Investeeringud	89 530	27%	85 512	27%

(5) Arvestatud Äriühing

	2013 Tuhat LVL			2012 Tuhat LVL		
	Arvestatud kindlustusma ksed, bruto	Edasikindlus taja osa	Arvestatud kindlustusma ksed, neto	Arvestatud kindlustusma ksed, bruto	Edasikindlus taja osa	Arvestatud kindlustusma ksed, neto
KASKO	19 240	(30)	19 210	15 831	(57)	15 774
Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustus Lätis*	6 681	(84)	6 597	4 956	(117)	4 839
Tervisekindlustus	6 903	–	6 903	7 732	–	7 732
Varakindlustus	15 750	(1 838)	13 912	13 261	(1 879)	11 382
Reisikindlustus	3 792	(52)	3 740	3 402	(41)	3 361
Üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	4 400	(690)	3 710	3 903	(742)	3 161
Kindlustamine mitmesuguste finantskahjude vastu	58	4	62	336	(204)	132
Käenduste kindlustamine	3 066	(876)	2 190	3 119	(1 201)	1 918
Õiguskulude kindlustamine	14	–	14	42	–	42
Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustamine ELi	48 110	(824)	47 286	43 731	(905)	42 826

Finantsaruandluse lisad

riikides, v.a. Läti**

Krediitide

kindlustamine	281	(114)	167	207	(116)	91
Veosekindlustus	698	(228)	470	626	(207)	419
Õnnetusjuhtumikindlustus	2 285	(19)	2 266	1 844	(11)	1 833
Õhusõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse						
kindlustamine	258	(212)	46	313	(271)	42
Laevade						
kindlustamine	237	(211)	26	256	(210)	46
Õhusõidukite						
kindlustamine	176	(148)	28	166	(121)	45
Raudteetranspordi						
kindlustamine	239	(20)	219	226	(22)	204
Laevaomanike tsiviilõigusliku vastutuse						
kindlustamine	51	(37)	14	142	(105)	37
	112 239	(5 379)	106 860	100 093	(6 209)	93 884

* Äriühing teeb kohustuslikke eraldisi kooskõlas seadusega „Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustamine” ja Ministrite Kabineti vastavate eeskirjadega. Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustusliku kindlustuse arvestatud kindlustusmaksed kokku on ära toodud ilma kohustuslike eraldisteta summas 197 784 (2012: 165 892 LVL).

** Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustus ELi riikides, v.a. Läti, (Poola, Leedu, Eesti, Saksamaa, Prantsusmaa ja Hispaania) sisaldab välismaal saadud kohustusliku liikluskindlustuse makseid, mida Läti kohustusliku liikluskindlustuse paragrahv ei kajasta, ja kujutab endast summat, millest on maha arvestatud kohustuslikud eraldised summas 1 712 928 LVL (2012: 1 093 921 LVL).

Arvestatud brutokindlustusmaksed sisaldavad endale võetud edasikindlustust summas 88 tuhat LVL (2012: 48 tuhat LVL)).

Kooskõlas seadusega „Maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustuslik kindlustamine” ja sellega seotud Läti Vabariigi Ministrite Kabineti vastavate normidega teeb äriühing brutokindlustusmaksetelt järgmisi kohustuslikke nimetatud kindlustusliigile ette nähtud eraldisi.

Läti Liikluskindlustusbüroo tegevuse ühine rahastamine: 0,15 LVL lepingu eest + 2 000 LVL kuus

Tagatisfondile ja Kindlustusvõtjate huvide kaitse fondile: kooskõlas valemiga, mis arvestab kindlustuslepingu kehtivusaega ja kindlustatud maismaasõiduki tüüpi

Liiklusohutusfondile: 2% arvestatud kindlustusmaksetest

Alljärgnevalt on otsekindlustuse ja oodatava edasikindlustuse brutomaksed ära toodud riikide kaupa:

	2013	2012
Riik	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Läti, Leedu, Eesti	78 808	69 584
Teised Euroopa Liidu riigid	33 431	30 509
Kokku	112 239	100 093

Finantsaruandluse lisad

(6)	(Väljateenitud	kindlustusmaksed,					neto)	
		2013			2012			
		Tuhat LVL			Tuhat LVL			
	Väljateeni- tud kindlustus- maksed, bruto	Edasi- kindlustaja osa	Väljateenitud kindlustus- maksed, neto	Väljateeni- tud kindlustus- maksed, bruto	Edasi- kindlustaja osa	Väljateeni- tud kindlustus- maksed, neto		
KASKO	17 265	(30)	17 235	15 550	(58)	15 492		
Kohustuslik								
liikluskindlustus Lätis	5 821	(85)	5 736	5 010	(117)	4 893		
Tervisekindlustus	7 437	–	7 437	6 609	–	6 609		
Varakindlustus	14 822	(1 870)	12 952	11 735	(1 820)	9 915		
Üldise tsiviilõigusliku								
vastutuse								
kindlustamine	4 036	(604)	3 432	3 725	(691)	3 034		
Reisikindlustus	3 681	(52)	3 629	3 301	(41)	3 260		
Kindlustamine								
mitmesuguste								
finantskahjude vastu	254	(143)	111	761	(429)	332		
Veosekindlustus	638	(211)	427	630	(207)	423		
Õnnetusjuhtumikindlu								
stus	2 076	(20)	2 056	1 660	(11)	1 649		
Laevade								
kindlustamine	242	(215)	27	251	(214)	37		
Laevaomanike								
tsiviilõigusliku								
vastutuse								
kindlustamine	80	(59)	21	127	(98)	29		
Raudteetranspordi								
kindlustamine	222	(20)	202	198	(22)	176		
Kohustuslik								
liikluskindlustus ELis,								
v.a Läti	47 132	(824)	46 308	41 666	(905)	40 761		
Õhusõidukiomanike								
tsiviilõigusliku								
vastutuse								
kindlustamine	283	(255)	48	283	(255)	28		
Õhusõidukite								
kindlustamine	179	(132)	47	151	(119)	32		
Õiguskulude								
kindlustamine	38	–	38	14	–	14		
Krediitide								
kindlustamine	278	(119)	159	279	(159)	120		
Käenduste								
kindlustamine	2 625	(847)	1 778	2 695	(971)	1 724		
	107 109	(5 466)	101 643	94 645	(6 117)	88 528		

Finantsaruandluse lisad**(7) Saamata jäänud kindlustusmaksete ja ettenägematu riski tehnilised reservid**

	Bruto Tuhat LVL	Edasikindlustaja osa Tuhat LVL	Neto Tuhat LVL
Jääk 31. detsembri 2011. aasta seisuga	33 430	(1 343)	32 087
Arvestatud kindlustusmaksed	100 093	(6 209)	93 884
Väljateenitud kindlustusmaksed	(94 645)	6 117	(88 528)
Muutused aasta jooksul	5 448	(92)	5 356
Jääk 31. detsembri 2012. aasta seisuga	38 878	(1 435)	37 443
Arvestatud kindlustusmaksed	112 239	(5379)	106 860
Väljateenitud kindlustusmaksed	(107 109)	5 466	(101 643)
Muutused aasta jooksul	5 130	(87)	5 217
Jääk 31. detsembri 2013. aasta seisuga	44 008	(1 348)	42 660

	31.12.2013 Tuhat LVL		31.12.2012 Tuhat LVL	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Väljateenimata kindlustusmaksete reservid	43 792	42 444	38 662	37 227
Ettenägematu riski reserv	216	216	216	216
	44 008	42 660	38 878	37 443

(8) Muud tehnilised tulud**Äriühing**

	2013 Tuhat LVL	2012 Tuhat LVL
Tasu poliisi muutumise ja tühistamise eest	40	36
Otsekindlustuse ja edasikindlustuse tehingutest tuleneva debitoorse võlgnevuse väärtuse vähenemise reservi vähenemine	6	161
Tasu teiste kindlustusseltside agentidele	-	59
Muud tehnilised tulud	75	-
	121	256

Äriühing tegutseb Lätis ja Leedus agendina, makstes kindlustusnõudeid välja teiste mitteresidentidest kindlustusseltside nimel. Teiste kindlustusseltside nimel väljamakstavate summade eest ei võta äriühing kindlustusriske ning nimetatud summad hüvitatakse talle täielikult. Äriühing saab agenditeenuse osutamise eest tasu.

(9) Väljamakstud hüvitised, bruto

2013 Tuhat LVL		2012 Tuhat LVL	
Väljamakstud hüvitised, bruto	Edasikindlustaja osa	Väljamakstud hüvitised, bruto	Väljamakstud hüvitised, neto

Finantsaruandluse lisad

			neto			
KASKO	(11 298)	–	(11 298)	(9 774)	–	(9 774)
Kohustuslik						
liikluskindlustus Lätis	(3 868)	–	(3 868)	(3 575)	–	(3 575)
Kohustuslik						
liikluskindlustus ELis,						
v.a Läti	(25 679)	395	(25 284)	(22 960)	261	(22 699)
Tervisekindlustus	(5 711)	–	(5 711)	(4 177)	–	(4 177)
Varakindlustus	(4 327)	137	(4 190)	(5 725)	915	(4 810)
Üldise tsiviilõigusliku						
vastutuse kindlustamine	(635)	47	(588)	(924)	630	(294)
Reisikindlustus	(815)	4	(811)	(660)	–	(660)
Kindlustamine						
mitmesuguste						
finantskahjude vastu	(42)	33	(9)	(74)	23	(51)
Veosekindlustus	(299)	–	(299)	(238)	–	(238)
Õnnetusjuhtumikindlust						
us	(642)	–	(642)	(504)	–	(504)
Laevade kindlustamine	(267)	120	(147)	(92)	80	(12)
Laevaomanike						
tsiviilõigusliku vastutuse						
kindlustamine	(10)	9	(1)	(3)	3	–
Raudteetranspordi						
kindlustamine	(90)	–	(90)	(211)	–	(211)
Õhusõidukite						
kindlustamine	(103)	81	(22)	(2)	2	–
Krediitide kindlustamine	(50)	53	3	(33)	39	6
Õhusõidukiomanike						
tsiviilõigusliku vastutuse						
kindlustamine	(7)	6	(1)	–	–	–
Käenduste						
kindlustamine	(499)	97	(402)	(423)	66	(357)
Õigusabi kindlustus	(2)	–	(2)	–	–	–
	(54 344)	982	(53 362)	(49 375)	2 019	(47 356)

Väljamakstud brutonõuetes sisalduvad:

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kindlustushüvitisnõuete väljamaksed	(53 187)	(49 601)
Kulutused kahjude korrigeerimisele	(4 106)	(3 415)
Kahjude hüvitamine	2 949	3 641
	(54 344)	(49 375)

*Kulutused kahjude korrigeerimisele sisaldavad 1 842 tuhat LVL (2012: 1 391 tuhat LVL) nõuete töötlemisega seotud töötasu ja sotsiaalmakseid.

Finantsaruandluse lisad

(10) Kindlustushüvitiste edasilükatud nõuete tehnilised reservid

	Bruto Tuhat LVL	Edasikindlustaja osa Tuhat LVL	Neto Tuhat LVL
Jääk			
31. detsembri 2011. aasta seisuga	46 317	(8 924)	37 393
<i>Perioodil kindlustushüvitiste osas võetud</i>			
<i>kohustused</i>	52 509	729	53 238
<i>Väljamakstud kindlustusnõuded</i>	(49 375)	2 019	(47 356)
Muutused aasta jooksul	3 134	2 748	5 882
Jääk 31. detsembri 2012. aasta seisuga	49 451	(6 176)	43 275
<i>Perioodil kindlustushüvitiste osas võetud</i>			
<i>kohustused</i>	60 188	1 715	61 903
<i>Väljamakstud kindlustusnõuded</i>	(54 344)	982	(53 362)
Muutused aasta jooksul	5 844	2 697	8 541
Jääk 31. detsembri 2013. aasta seisuga	55 295	(3 479)	51 816
	31.12.2013	31.12.2012	
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	
	Bruto	Neto	Bruto
RBNS	42 117	38 638	37 599
IBNR	13 178	13 178	11 852
	55 295	51 816	49 451
			43 275

Finantsaruandluse lisad

(11) Võetud hüvitamiskohustused, neto

	2013			2012		
	Tuhat LVL			Tuhat LVL		
	Võetud kohustused, bruto	Edasikindl ustaja osa	Võetud kohustused, neto	Võetud kohustused, bruto	Edasikindl ustaja osa	Võetud kohustused, neto
Õnnetusjuhtumikin dlustus	(678)	–	(678)	(459)	–	(459)
Tervisekindlustus	(5 625)	–	(5 625)	(4 228)	–	(4 228)
KASKO	(12 372)	–	(12 372)	(10 204)	(48)	(10 252)
Raudteetranspordi kindlustamine	16	–	16	(465)	–	(465)
Õhusõidukite kindlustamine	(73)	68	(5)	(31)	15	(16)
Laevade kindlustamine	(130)	98	(32)	(125)	103	(22)
Veosekindlustus	(39)	1	(38)	(303)	(25)	(328)
Varakindlustus	(7 807)	(87)	(7 894)	(6 891)	(729)	(7 620)
Kohustuslik liikluskindlustus						
ELis, v.a Läti	(28 842)	218	(28 624)	(24 485)	(248)	(24 733)
Õhusõidukiomanik e tsiviilõigusliku vastutuse						
kindlustamine	4	(1)	3	(10)	6	(4)
Laevaomanike tsiviilõigusliku vastutuse						
kindlustamine	6	8	14	(18)	3	(15)
Üldise tsiviilõigusliku vastutuse						
kindlustamine	(1 517)	(193)	(1 710)	(652)	(27)	(679)
Krediitide						
kindlustamine	(131)	99	(32)	3	42	45
Käenduste						
kindlustamine	(184)	(35)	(219)	(979)	118	(861)
finantsriskid	1 850	(1 893)	(43)	(166)	45	(121)
Õiguskulude						
kindlustamine	2	–	2	(4)	–	(4)
Reisikindlustus	(834)	2	(832)	(581)	16	(565)
Kohustuslik liikluskindlustus						
Lätis	(3 834)	–	(3 834)	(2 911)	–	(2 911)
	(60 188)	(1 715)	(61 903)	(52 509)	(729)	(53 238)

Finantsaruandluse lisad

(12) Kulutused klientide kaasamisele

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Vahendajatele makstud komisjonitasud	17 984	17 237
Agentide töötasud	2 072	1 930
	20 056	19 167

(13) Edasilükatud kulutused klientide kaasamisele

	Tuhat LVL
Jääk 31. detsembri 2011. aasta seisuga	5 286
Vahendajatele arvestatud tulevaste perioodide komisjonitasud	116
Arvestatud komisjonitasud	19 167
Edasilükatud komisjonitasud	(18 412)
	755
Jääk 31. detsembri 2012. aasta seisuga	6 157
Vahendajatele arvestatud tulevaste perioodide komisjonitasud	884
Arvestatud komisjonitasud	20 056
Edasilükatud komisjonitasud, mis kajastuvad tulude koondaruandes	(19 348)
	708
Jääk 31. detsembri 2013. aasta seisuga	7 749

Finantsaruandluse lisad**(14) Halduskulud**

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Töötasu ja sotsiaalkindlustusmaksed	8 329	8 350
Riiklik riskilõiv	8	4
Muud personalikulud	510	478
Rent	734	713
Kommunaalkulud (elektrienergia, küte, veevarustus)	384	384
Reklaam	402	452
Õiguskulud	441	170
Oma vara remont ja hooldus	228	197
Renditud vara remont ja hooldus	21	16
Koristuskulud	87	83
Ajakirjanduse, dokumentatsiooni, raamatute tellimine	124	110
Paberi ostmine	25	29
Väheväärtuslikud varad	20	31
Kulutused seadmete hooldusele	31	38
Arvutihoidus	89	67
Turvakulutused	29	75
Esinduskulud	191	224
Muud ärikulud	535	475
Põhivahendite jääkväärtuse mahakandmine	23	43
Auditi- ja nõustamisteenused	113	89
Arvutitarkvara rent ja hooldus	492	408
Side	490	498
Trükikojakulud	119	113
Sõidukite hooldus	522	582
Kohustuslikud maksed*	504	484
Trahvid	108	9
	14 619	14 122

*Kooskõlas Läti Vabariigi õigusaktide nõuetega teeb äriühing eraldi finants- ja kapitaliturgude komisjonile 0,20% (2012: 0,20%) ulatuses maismaasõidukite omanike tsiviilõigusliku vastutuse kohustusliku kindlustuse arvestatud brutomaksetest ning 0,371% (2012: 0,50%) ulatuses teiste kindlustusliikide arvestatud brutomaksetest.

Kindlustusvõtjate huvide kaitse fondi kantakse 1% kindlustusvõtja makstud kindlustusmaksetest.

Halduskulude suunamine kindlustushüvitiste reguleerimiskuludeks põhineb äriühingu vastavate osakondade kulutuste mahtudel.

Finantsaruandluse lisad

Halduskulud kindlustusliikide kaupa

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Õnnetusjuhtumikindlustus	268	267
Tervisekindlustus	1 710	1 123
KASKO	2 980	2 040
Raudteetranspordi kindlustamine	33	26
Õhusõidukite kindlustamine	32	22
Laevade kindlustamine	36	33
Veosekindlustus	121	80
Varakindlustus	2 003	1 859
Kohustuslik liikluskindlustus ELis, v.a Läti	4 008	4 549
Õhusõidukiomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	42	42
Laevaomanike tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	9	19
Üldise tsiviilõigusliku vastutuse kindlustamine	601	527
Krediitide kindlustamine	58	32
Käenduste kindlustamine	407	418
finantsriskid	15	52
Reisikindlustus	650	478
Kohustuslik liikluskindlustus Lätis	1 646	2 555
	14 619	14 122

(15) Edasikindlustajate komisjonitulu

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Edasikindlustajate komisjonitasud	617	816
Retrotsessiooni komisjonitasu	(2)	149
	615	965

(16) Edasikindlustuse väljateenimata komisjonitasude muutumine

	Tuhat LVL
Finantsseisundi aruanne 31. detsembri 2011. aasta seisuga	334
Arvestatud komisjonitasud	(965)
Edasilükatud komisjonitasud, mis suunati kasumisse või kahjumisse	986
Muutused aasta jooksul	21
Finantsseisundi aruanne 31. detsembri 2012. aasta seisuga	355
Arvestatud komisjonitasud	(615)
Edasilükatud komisjonitasud, mis suunati kasumisse või kahjumisse	572
Muutused aasta jooksul	(43)
Finantsseisundi aruanne 31. detsembri 2013. aasta seisuga	312

(17) Muud tehnilised kulud

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Otsekindlustuse ja edasikindlustuse debitoorse võlgnevuse väärtuse vähenemise reserv	87	70
Teiste kindlustusseltside poliiside levitamise seotud kulud	275	314
Välismaal makstud eraldised	1 712	1 094
Tasandusfondi reservi muutused	39	–
Muu	48	68
	2 161	1 546

Finantsaruandluse lisad

(18) Kulutused investeeringute haldamisele

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Tehingute komisjonitasud	18	24
Muud kulud	49	65
	67	89

(19) Intressitulu ja dividenditulu, neto

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Intressid finantsvaralt, mis on hinnatud õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi	1 755	1 802
Intressid hoiustelt krediitiasutustes	224	317
Dividendid müügiks mõeldud investeeringutelt	61	15
Laenuintressid	295	313
	2 335	2 447

(20) Kasum/kahjum finantsvaralt ja -kohustustelt, mis on hinnatud nende õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi, neto

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Fikseerimata tuluga väärtpaberid	49	158
Fikseeritud tuluga väärtpaberid	37	1 662
	86	1 820

(21) Kulud väärtuse vähenemisele

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete (v.a kindlustusvõlad) katmiseks mõeldud reservide suurenemine	(631)	(19)
Laenude väärtuse vähenemise katmiseks mõeldud reservide suurenemine	(84)	(484)
	(715)	(503)

(22) Muud kulud, neto

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kingitused töötajatele	(2)	(1)
Annetused	(55)	(52)
Liikmemaksud	–	(1)
Kinnisvaramaks	(37)	(39)
Muud kulud	(238)	(90)
Tulud trahvidelt	-	1
Kinnisvara renditulu	34	34
Muud tulud	88	62
	(210)	(86)

(23) Kulud tulumaksule

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Jooksev maks	597	412
Edasilükatud maks	(271)	477
	326	889

2013 2012

Finantsaruandluse lisad

	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kasum enne maksude tasumist	4 537	5 543
Teoreetiline tulumaks 15% maksumääraga	681	831
Kulud, mis ei kuulu mahaarvamisele maksustamise eesmärgil	(330)	95
Annetused	(25)	(37)
Kulud tulumaksule	326	889

Eesti, Prantsusmaa, Suurbritannia ja Saksamaa filiaalides deklareeritud tulu kuulub maksustamisele Lätis.

Kooskõlas Läti ja Leedu vahel sõlmitud topelt maksustamise vältimise kokkuleppega kuulub Leedu filiaalis deklareeritud tulu maksustamisele Leedus. Vastavalt kokkuleppele kasutab äriühing topelt maksustamise vältimiseks maksudest vabastamise meetodit. Maksustatava kasumi kindlaksmääramisel ei võeta arvesse äriühingu Leedu filiaalis saadud kasumit. Maksustataval perioodil vähenes maksustatav kasum äriühingu Leedu filiaalis saadud tulude võrra ning see kajastub ka äriühingu tulude koondaruandes, maksustatav summa suurenes aga kulutuste summa võrra, mis on seotud ülal nimetatud kasumi saamisega, mis kajastub äriühingu tulude koondaruandes.

(24) Edasikindlustuse tulemus

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Edasikindlustusmaksed	(5 379)	(6 209)
Edasikindlustajate osa muutused väljateenimata kindlustusmaksete reservides	(87)	92
Edasikindlustajate osa väljamakstud hüvitistes	982	2 019
Edasikindlustajate osa muutused edasilükatud kindlustushüvitisnõuete reservides	(2 697)	(2 748)
Komisjonitasud edasikindlustuse ja kasumiosaluse eest	615	965
Edasikindlustuse eest väljateenimata komisjonitasu muutumine	43	(21)
Edasikindlustuse tulemus kokku	(6 523)	(5 902)

Finantsaruandluse lisad**(25) Põhivahendid**

Omväärtus		Sõidukid Tuhat LVL	Muu põhivara Tuhat LVL	Kokku Tuhat LVL
	31.12.2011	1 315	1 553	2 868
Soetatud		789	67	856
Omandatud tütarettevõttega ühinemise tulemusel		—	4	4
Välja langenud		(520)	(17)	(537)
	31.12.2012	1 584	1 607	3 191
Soetatud		196	275	471
Ettemaks põhivahendite eest		—	6	6
Välja langenud		(144)	(104)	(248)
	31.12.2013	1 636	1 784	3 420
Kogunenud kulum				
	31.12.2011	(328)	(790)	(1 118)
Kulum aastas		(251)	(262)	(513)
Väljalangenud vara kulum		119	3	122
	31.12.2012	(460)	(1 049)	(1 509)
Kulum aastas		(314)	(284)	(598)
Väljalangenud vara kulum		80	78	158
	31.12.2013	(694)	(1 255)	(1 949)
Jääk 31.12.2012 seisuga		1 124	558	1 682
Jääk 31.12.2013 seisuga		942	529	1 471

Finantsaruandluse lisad

(26) Krundid, hooned ja investeerimisvara

(a) Krundid ja hooned

	Krundid ja hooned Tuhat LVL
Arvestuslik väärtus 31.12.2011 seisuga	3 440
<i>sh ümberhindamine 31.12.2011</i>	1 729
Soetatud	26
Välja langenud	—
Ümberhindamine, mida on kajastatud muu kogutulu hulgas	231
Kajastatud väärtuse vähenemine	—
Arvestuslik väärtus 31.12.2012 seisuga	3 697
<i>sh ümberhindamine 31.12.2012</i>	1 498
Soetatud	—
Välja langenud	—
Ümberhindamine, mida on kajastatud muu kogutulu hulgas	—
Kajastatud väärtuse vähenemine	—
Arvestuslik väärtus 31.12.2013 seisuga	3 697
Kogunenud kulum	
31.12.2011	(409)
Kulum	(160)
31.12.2012	(569)
Kulum	(173)
31.12.2013	(742)
Finantsseisundi aruanne 31.12.2012 seisuga	3 128
Finantsseisundi aruanne 31.12.2013 seisuga	2 955

Põhivara ümberhindamine

2012.a. detsembris toimus ümberhindamine. Kruntide ja hoonete ümberhindamise teostasid vastava tunnustatud kutsekvalifikatsiooniga välised sõltumatud hindajad, kellel oli hiljutine kogemus samas asukohas ja samasse kategooriasse kuuluva vara hindamisel, st asjakohane hindamispädevus. Hindamise aluseks olid võrreldavad turuhinnad. Seisuga 31. detsember 2013.a. on juhatuse hinnangul kruntide ja hoonete bilansiline väärtus nende õiglane väärtus ja seetõttu ei tellitud 2013. aastal sõltumatult sertifitseeritud väliseksperdilt ümberhindlust.

Kruntidele ja hoonetele määratud õiglane väärtus LVL 2 955 000 on õiglase väärtuse hierarhias liigitatud 3. taseme väärtuseks.

Järgnevas tabelis on esitatud kruntide ja hoonete õiglase väärtuse määramisel kasutatud hindamismeetodid, samuti kasutatud olulised mittejälgitavad sisendid:

Finantsaruandluse lisad

Tüüp	Õiglane väärtus, tuhat LVL	Hindamise meetod	Olulised mittejälgitavad sisendid	Oluliste sisendite ja mittejälgitavate õiglase väärtuse määramise seos
Krundid ja hooned Riias ja Riia ümbruses	2 541	Turuhindade võrdlus ¹	Hind 27,59 kuni 395,99 LVL/m ²	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).
		Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 4,00 kuni 6,00 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Krundid ja hooned Jelgavas	31	Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 3,50 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Krundid ja hooned Tukumsis	55	Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 2,00 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Krundid ja hooned Liepajas	101	Turuhindade võrdlus ¹	Hind 242,70 kuni 250,69 LVL/m ²	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).
Krundid ja hooned Daugavpilsis	89	Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 3,50 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Krundid ja hooned Valmieras	9	Turuhindade võrdlus ¹	m ² hind	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).
Krundid ja hooned Talsis	23	Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 3,00 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Krundid ja hooned Balvis	3	Turuhindade võrdlus ¹	m ² hind	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).
Krundid ja hooned Rēzeknes	11	Turuhindade võrdlus ¹	Hind 222,58 LVL/m ²	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).
Krundid ja hooned Salduses	24	Turuhindade võrdlus ¹	Hind 194,43 LVL/m ²	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).
Krundid ja hooned Engures	68	Turuhindade võrdlus ¹	m ² hind	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).

¹ Õiglase väärtuse aluseks on samalaadsete hoonete võrreldavad müügiandmed.

² Mudeli aluseks on renditulu diskonteeritud rahavood.

Finantsaruandluse lisad**(b) Investeeringimisvara**

	Investeeringimisvara
	Tuhat LVL
Arvestuslik väärtus 31.12.2011 seisuga	2 547
<i>sh ümberhindamine 31.12.2011</i>	
Soetatud	—
Välja langenud	(17)
Ümberhindamine, mida on kajastatud muu kogutulu hulgas	—
Kajastatud väärtuse vähenemine	(223)
Arvestuslik väärtus 31.12.2012 seisuga	2 307
<i>sh ümberhindamine 31.12.2012</i>	—
Soetatud	20
Välja langenud	—
Ümberhindamine, mida on kajastatud muu kogutulu hulgas	—
Kajastatud väärtuse vähenemine	—
Arvestuslik väärtus 31.12.2013 seisuga	2 327
Kogunenud kulum	
31.12.2011	—
Kulum	—
31.12.2012	—
Kulum	—
31.12.2013	—
Finantsseisundi aruanne 31.12.2012 seisuga	2 307
Finantsseisundi aruanne 31.12.2013 seisuga	2 327

2013.a. saadi renditulu 34 000 LVL (2012: 34 000 LVL) ja vastavad hoolduskulud olid LVL 16 620 LVL (2012: 16 250 LVL).

31. detsembril 2013.a. lõppenud aasta renditulu ja tegevuskulud olid järgmised:

	Bilansiline väärtus	Renditulu	Tegevuskulud
	'000 LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Rendile antud investeeringimisvara	1 980	34	15
Rendile mitte antud investeeringimisvara	347	-	2
Kokku	2 327	34	17

Renditulu ja tegevuskulud on aruandes kajastatud kasumi või kahjumina kirjes „Muud netokulud“.

Investeeringimisvara seas on hulk ärikinnisvaraobjekte. 2013. aastal anti üks varadest rendile sidusettevõttele BTA Īpašumi SIA. BTA Īpašumi SIA hooldab hoolduslepingu alusel kogu investeeringimisvara.

2012.a. detsembris toimus ümberhindamine. Investeeringimisvara ümberhindamist teostasid vastava tunnustatud kutsekvalifikatsiooniga välised sõltumatud hindajad, kellel oli hiljutine kogemus samas asukohas ja samasse kategooriasse kuuluva vara hindamisel, st asjakohane hindamispädevus. Hindamise aluseks olid võrreldavad turuhinnad. Seisuga 31. detsember 2013.a. on juhatuse hinnangul investeeringimisvara bilansiline väärtus nende õiglase väärtuse ja seetõttu ei tellitud 2013. aastal sõltumatult sertifitseeritud väliseksperdilt ümberhindlust.

Investeeringimisvarale määratud õiglase väärtus LVL 2 327 000 on õiglase väärtuse hierarhias liigitatud 3. taseme väärtuseks. Järgnevas tabelis on esitatud investeeringimisvara õiglase väärtuse määramisel kasutatud hindamismeetodid, samuti kasutatud olulised mittejälgitavad sisendid:

Finantsaruandluse lisad

Tüüp	Õiglane väärtus, tuhat LVL	Hindamismeetod	Olulised mittejälgitavad sisendid	Oluliste mittejälgitavate õiglase väärtuse määramise seos sisendite ja
Äripinnad Riias	2 093	Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 4,00 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%.	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
	52	Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 2,00 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%.	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Äripinnad Liepajas	153	Turuhindade võrdlus ¹	Price of 250.69 per m ²	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).
Äripinnad Talsis	15	Diskonteeritud rahavoogude analüüs ²	Renditulu 3,00 LVL/m ² Diskontomäär 9,75% kuni 10,75%.	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui renditulu (LVL/m ²) on suurem (väiksem). Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Äripinnad Leedus	14	Turuhindade võrdlus ¹	m ² hind	Õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on kõrgem (madalam).

Finantsaruandluse lisad**(27) Immateriaalne vara**

	Arvutitarkvara LVL
Omaväärtus	
31.12.2011	521
Soetatud	510
Välja langenud	(24)
31.12.2012	1 007
Soetatud	334
Välja langenud	–
31.12.2013	1 341
 Kogunenud amortisatsioon	
31.12.2011	(340)
Amortisatsioon aastas	(120)
Väljalangenud vara amortisatsioon	24
31.12.2012	(436)
Amortisatsioon aastas	(211)
Väljalangenud vara amortisatsioon	–
31.12.2013	(647)
Jääk 31.12.2012 seisuga	571
Jääk 31.12.2013 seisuga	694

Finantsaruandluse lisad**(28) Investeeringud hinnatuna õiglase väärtuse alusel läbi kasumi ja kahjumi**

Fikseerimata tuluga väärtpaberid	31.12.2013		31.12.2012	
	Tuhat LVL		Tuhat LVL	
	Soetusmaks	Õiglase	Soetusmaks	Õiglase
	umus	väärtus	umus	väärtus
Aktsiad ja muud osalust kinnitavad väärtpaberid	1 051	1 106	769	810
Investeeringud investeerimisfondidesse	2 282	2 464	4 250	4 330
	3 333	3 570	5 019	5 140

Fikseeritud tuluga väärtpaberid	31.12.2013		31.12.2012	
	Tuhat LVL		Tuhat LVL	
	Soetusmaks	Õiglase	Soetusmaks	Õiglase
	umus	väärtus	umus	väärtus
Keskvalitsuse või kohaliku võimuorgani poolt väljalastud või tagatud võlakirjad	57 763	70 072	48 544	50 950
Hüpoteegiobligatsioonid	702	722	702	730
Võlakirjad ja muud reguleeritavad turul kaubeldavad fikseeritud tulususega väärtpaberid	8 923	8 614	10 188	10 187
	67 388	79 408	59 434	61 867

Fikseeritud tulususega väärtpaberite investeerimisportfell on esindatud geograafilisel põhimõttel:	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Läti, Leedu	39 988	23 074
Teised ELi liikmesriigid	37 715	37 141
Põhja-Ameerika	284	776
Lõuna-Ameerika	564	583
Muud	857	293
	79 408	61 867

Finantsaruandluse lisad**(29) Olemasolev finantsvara müügiks**

Aktsiad, mis liigitatakse müügiks mõeldud finantsvara hulka, kujutavad endast teiste firmade osasid, mida aktiivsel turul ei noteerita. Neid aktsiaid kajastatakse omaväärtuse alusel, sest nende õiglase väärtuse määramine ei ole praktiliselt vajalik. Järgmiste investeeringute kogusummad (pärast väärtuse vähenemise reservi maha arvestamist) on kõige olulisemad:

Järgnevas tabelis on esitatud laenuportfelli (millest väärtuse vähenemise reserv on maha arvestatud) analüüs tagatise liikide lõikes, seisuga 31. detsember:

	31.12.2013		31.12.2012	
	Tuhat LVL		Tuhat LVL	
	Bruto	Neto pärast väärtuse vähenemise kajastamist	Bruto	Neto pärast väärtuse vähenemise kajastamist
BTA Īpašumi (48,87%)	875	875	875	875
Kroha OOO (19,5%)	196	196	196	196
Muu	85	78	85	78
	1 156	1 149	1 156	1 149

SIA BTA Īpašumi on äriühingu seotud osapool, mis haldab äriühingu kinnisvara.

Kroha OOO tegeleb kinnisvaraprojektide väljatöötamisega.

Bilansijärgne väärtus

31.12.2012	1 149
Suurendatud investeeringud	–
Vähendatud investeeringud	–
31.12.2013	1 149

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Reserv 1. jaanuariks	(7)	(7)
Maha kantud	–	–
Reserv 31. detsembriks	(7)	(7)

(30) Pangahoiused

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Hoiusetähtaegade struktuur:		
Kustutamisaeg mitte üle 3 kuu	781	10 607
Kustutamisaeg 3–6 kuud	507	1 197
Kustutamisaeg 6–12 kuud	–	2 535
Kustutamisaeg 1–5 aastat	4 115	3 017
	5 403	17 356

Investeeringute geograafiline struktuur:

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Läti	2 563	14 345
Leedu	1 461	1 043
Poola	1 122	1 065
Eesti	257	417
Saksamaa	–	486
	5 403	17 356

Finantsaruandluse lisad**(31) Laenud**

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Laenuportfelli struktuur		
Laenusumma bruto	11 972	11 862
Arvestatud intressimaksed	403	300
Väärtuse vähenemise reserv	(4 737)	(4 653)
	7 638	7 509

	Bruto
	Tuhat LVL
Reserv 31. detsembri 2011. aasta seisuga	(4 169)
Aastas arvestatud	(662)
Hüvitised	178
Reserv 31. detsembri 2012. aasta seisuga	(4 653)
Aastas arvestatud	(262)
Hüvitised	178
Reserv 31. detsembri 2013. aasta seisuga	(4 737)

Järgmises tabelis on esitatud laenuportfelli analüüs tagatise tüüpide kaupa 31. detsembri seisuga, maha on arvestatud väärtuse vähenemise reserv:

	31.12.2013		31.12.2012	
	Amortiseeritud väärtus	Õiglane väärtus	Amortiseeritud väärtus	Õiglane väärtus
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Hüpoteegilaenud	4 120	3 990	4 061	3 933
Muud laenud	3 518	3 518	3 448	3 448
Laenud kokku	7 638	7 508	7 509	7 381

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Tähtaegselt tasumata hüpoteegilaenud		
Viivituse aeg üle 12 kuu	3 204	3 204
Viivituse aeg 3–12 kuud	15	–
Viivituse aeg kuni 3 kuud	–	–
Hüpoteegilaenud, mille tasumistähtaeg ei ole saabunud	4 790	4 639
Väärtuse vähenemise reserv	(3 889)	(3 782)
Hüpoteegilaenud	4 120	4 061
Muud tähtaegselt tasumata laenud		
Viivituse aeg üle 12 kuu	551	305
Viivituse aeg 3–12 kuud	23	415
Viivituse aeg kuni 3 kuud	105	23
Muud laenud, mille tasumistähtaeg ei ole saabunud	3 687	3 576
Väärtuse vähenemise reserv	(848)	(871)
Muud laenud	3 518	3 448
Laenud kokku	7 638	7 509

Finantsaruandluse lisad

Hüpoteeklaenud

	31.12.2013	31.12.2012
Hüpoteeklaenud:	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Füüsilistele isikutele	390	288
Mittefinantsasutustele	7 619	7 555
Väärtuse vähenemise reserv	(3 889)	(3 782)
	4 120	4 061

Muud laenud

	31.12.2013	31.12.2012
Muud laenud:	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Füüsilistele isikutele	261	269
Mittefinantsasutustele	4 105	4 050
Väärtuse vähenemise reserv	(848)	(871)
	3 518	3 448

Laenud tähtajaga üle 5 aasta moodustasid 31. detsembri 2013. aasta seisuga 436 tuhat LVL (2012: 436 tuhat LVL).

(32) Otsekindlustustehingute võlgnikud

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kindlustusvõtjate võlg	13 197	9 379
Vahendajate võlg	3 402	3 083
Ebatõenäoliselt laekuvate võlgade väärtuse vähenemise reserv	(602)	(511)
	15 997	11 951

	Kindlustusvõtjate võla väärtuse vähenemise reserv	Vahendaja võla väärtuse vähenemise reserv	Kogu väärtuse vähenemise reserv kindlustusvõlgni- kele
	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Reserv 31. detsembri 2011. aasta seisuga	(640)	(22)	(662)
Storneeritud kahjum väärtuse vähenemisest	160	1	161
Väärtuse vähenemisest tingitud kahjumi arvestamine	(6)	(4)	(10)
Reserv 31. detsembri 2012. aasta seisuga	(486)	(25)	(511)
Storneeritud kahjum väärtuse vähenemisest	45	4	49
Väärtuse vähenemisest tingitud kahjumi arvestamine	(111)	(29)	(140)
Reserv 31. detsembri 2012. aasta seisuga	(552)	(50)	(602)

Finantsaruandluse lisad

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Muud vahendajad	3 402	3 083
Ebatõenäoliselt laekuvate võlgade väärtuse vähenemise reserv	(50)	(25)
Vahendajad	3 352	3 058
Tähtaegselt tasumata debitoorne võlgnevus		
üle 3 kuu	1 936	492
alla 3 kuu	1 860	1 028
Väljamaksmata debitoorne võlgnevus	9 401	7 859
Ebatõenäoliselt laekuvate võlgade väärtuse vähenemise reserv	(552)	(486)
Kindlustusvõtjad	12 645	8 893
Otsekindlustuse võlgnikud kokku:	15 997	11 951

(33) Muud võlgnikud

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Avansimaksed	628	224
Saadaolevad nõuded seoses investeerimistegevusega	533	–
Saadaolevad nõuded seoses lepingust taganemise või lepingu ülesütlemisega	176	310
Saadaolevad kahjukäsitluskulude nõuded	45	100
Sularahavedu	–	13
Muud võlgnikud	431	569
Väärtuse vähenemise reserv	(308)	(376)
	1 505	840

	Bruto
	Tuhat LVL
Reserv 31. detsembri 2011. aasta seisuga	(266)
Reservi vähenemine	(127)
Mahakandmine	17
Reserv 31. detsembri 2012. aasta seisuga	(376)
Reservi vähenemine	(108)
Mahakandmine	176
Reserv 31. detsembri 2013. aasta seisuga	(308)

(34) Raha ja selle ekvivalendid

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Rahalised vahendid kassas	40	26
Arvelduskontod krediidasutustes	8 414	3 328
Rahalised vahendid kassas	8 454	3 354
Deposiidid tähtajaga alla 3 kuu	781	9 718
Raha ja selle ekvivalendid	9 235	13 072

Finantsaruandluse lisad**(35) Kohustuslikud maksed, mis on kajastatud rahavoogude aruandes**

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Läti Liikluskindlustusbüroo	198	166
Muud (välismaised) liikluskindlustusbürood	1 712	1 094
Finants- ja kapitalituru komisjon	320	316
Kindlustusasutuse välisvaatlejad	33	26
Kindlustusvõtjate huvide kaitse fond	151	142
	2 414	1 744

(36) Kapital ja reservid**Aktiivkapital**

Äriühingu lubatud ja emiteeritud aktiivkapital 31. detsembri 2013. aasta seisuga oli 10 000 000 LVL ja koosnes 100 000 täielikult kinnimakstud aktsiast (2012: 10 000 000 LVL). Ühe aktsia nimiväärtus oli 100 LVL (2012: LVL 100).

	31.12.2013		31.12.2012	
	Aktsiate arv	Tuhat LVL	Aktsiate arv	Tuhat LVL
Hääleõiguslikud lihtaktsiad	96 000	9 600	96 000	9 600
Hääleõiguseta privilegeeritud aktsiad	4 000	400	4 000	400
	100 000	10 000	100 000	10 000

Lihtaktsiate omanikel on õigus saada väljakuulutatud dividende, samuti annab iga aktsia ühe hääle äriühingu aktsionäride koosolekul. Ka on neil võrdsed õigused äriühingu jääkvarale. Privilegeeritud aktsiate omanikel on õigus saada dividende, ent puudub hääleõigus. Privilegeeritud aktsiate omanikel on lihtaktsiate omanike ees eelised jääkvara jagamisel.

Õigus privilegeeritud aktsiate soetamiseks antakse aktsionäride koosoleku otsusega äriühingu töötajatele ja juhtkonnale.

Ümberhindamisreserv

Ümberhindamisreserv moodustatakse äriühingu tegevuse tagamiseks vajalike põhivahendite (millest on maha lahutatud edasilükatud maksud) ümberhindamiseks.

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Kruntide ja hoonete ümberhindamisreserv	2 214	2 214
Edasilükatud maksukohustused maksumääraga 15%	(332)	(332)
	1 882	1 882

	Tuhat LVL
Jääk 31. detsembri 2011. aasta seisuga	1 686
Ümberhindamisreservi vähenemine	231
Ümberhindamisreservi muutumise arvel edasi lükatud maksud	(35)
Jääk 31. detsembri 2012. aasta seisuga	1 882
Ümberhindamisreservi vähenemine	—
Ümberhindamisreservi muutumise arvel edasi lükatud maksud	—
Jääk 31. detsembri 2013. aasta seisuga	1 882

Ennetusmeetmete reservid

Äriühing on loonud ennetavate meetmete reservi, et katta kindlustusnõuete kulude ettenägematuid kõrvalekaldeid laenukindlustusnõuete prognoositud suurusest. Kindlustusnõuete suuruse prognoos põhineb eelmiste aastate kogemustel.

Reservkapital ja muud varud

Eelmistel aastatel kanti osa kasumist reservkapitali ja muudesse reservidesse. Need reservid on aktsionäridele kättesaadavad ja mingisuguseid piiranguid nende kasutamisele ei ole.

Dividendid

20132. aastal suunati 3 miljoni LVL suurune osa 2012. aasta kasumist aktsionäride otsusega dividendideks, mis maksti välja sularahas.

Ühe aktsia kohta keskmiselt välja makstud dividendisumma oli 0,30 LVL (2012: 0,14 LVL).

(37) Edasilükkunud maksuvarad/-kohustused

	2013 Tuhat LVL	2012 Tuhat LVL
Edasilükkunud netomaksukohustused 1. jaanuari 2012. aasta seisuga	(652)	(140)
Aruandeaasta edasilükkunud maksud, mis on kantud kasumisse või kahjumisse	271	(477)
Edasilükkunud maksud, mida on kajastatud muu kogutulu hulgas	–	(35)
Edasilükkunud netomaksukohustused 31. detsembri 2012. aasta seisuga	(381)	(652)
Sealhulgas:		
Läti	(475)	(746)
Muud jurisdiktsioonid	94	94
Edasilükkunud netomaksuvarad 31. detsembri 2012 seisuga	(381)	(652)

Edasilükkunud netomaksukohustused sisaldavad järgmisi artikleid:

	2013 Tuhat LVL	2012 Tuhat LVL
	Kohustused	Kohustused
Põhivahendid	–	–
Reservid	277	243
Ümberhindamise ajutised erinevused	25	–
Kajastamata, edasilükatud maksuvara	–	–
Edasilükatud maksukohustused, neto	(51)	(652)

Finantsaruandluse lisad

(38) Sotsiaalkindlustusmaksud ja -maksed

Maksuliik	Jääk 31.12.2012 seisuga Tuhat LVL	Arvestatud 2013. a Tuhat LVL	(Tasutud) 2013. a Tuhat LVL	Jääk 31.12.2013 seisuga Tuhat LVL
Sotsiaalmaks	294	3 603	(3 596)	301
Elanike tulumaks	105	1 753	(1 745)	113
KM	16	311	(307)	20
Kinnisvaramaks	2	37	(37)	2
Riiklik riskilõiv	1	15	(16)	–
Kindlustuslõiv	82	1 766	(1 585)	263
Muud maksud	(7)	423	(369)	47
Juriidiliste isikute tulumaks (SGG) Lätis	(248)	94	(65)	(219)
Juriidiliste isikute tulumaks (SGG) Leedus	117	503	(170)	450
Juriidiliste isikute tulumaks teistes riikides	–	–	(73)	(73)
Kokku	362	8 505	(7 963)	904
Sealhulgas:				
CIT ettemaks	(248)			(292)
Muude maksude ettemaksud	(7)			–
Muud maksukohustused	617			1 196

	31.12.2012 tasumisele kuuluv maks Tuhat LVL	31.12.2012 tagastamisel e kuuluv maks Tuhat LVL	Arvestatud 2013. a Tuhat LVL	(Tasutud) 2013. a Tuhat LVL	31.12.2013 tasumisele kuuluv maks Tuhat LVL	31.12.2013 tagastamisel e kuuluv maks Tuhat LVL
Läti	283	(248)	3 319	(3 298)	275	(219)
Leedu	214	–	2 435	(2 089)	561	(1)
Saksamaa	82	(11)	1 942	(1 843)	271	(101)
Eesti	39	–	343	(342)	40	–
Suurbritannia	3	–	43	(41)	5	–
Itaalia	–	–	21	(24)	–	(3)
Prantsusmaa	–	–	402	(326)	76	–
Kokku	621	(259)	8 505	(7 963)	1 228	(324)

(39) Edasikindlustustehingute võlausaldajad

	31.12.2013 Tuhat LVL	31.12.2012 Tuhat LVL
Edasikindlustusfirmad	609	885
Edasikindlustuse vahendajad	701	857
	1 310	1 742
Edasikindlustustehingute võlausaldajad riikide kaupa	31.12.2013	31.12.2012
Euroopa Liidu liikmesriigid	Tuhat LVL	Tuhat LVL
	1 296	1 577
SRÜ, Kesk-Aasia	–	38
USA	14	127
	1 310	1 742

Finantsaruandluse lisad**(40) Muud võlausaldajad**

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat	Tuhat
	LVL	LVL
Arveldused Liikluskindlustusbürooga	246	228
Arveldused töötajatega (töötasu)	464	336
Arveldused finants- ja kapitalituru komisjoniga	157	124
Arveldused teiste reguleerivate asutustega	263	–
Muud võlausaldajad	513	504
	1 643	1 192

(41) Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on äriühingu aktsionärid, järelevalvenõukogu liikmed ja juhatuse liikmed, nende lähisugulased, samuti ettevõtted, milles neil on oluline mõju või kontroll.

Terve rida äriühingu juhtkonda kuuluvaid isikuid või nendega seotud osapooli valdab teiste ettevõtete osasid, mis võimaldab neil kontrollida ja oluliselt mõjutada nimetatud ettevõtete finants- ja tegevuspoliitikat.

Äriühing on osalenud järgmistes olulistes tehingutes seotud osapooltega:

Seotud osapooltele antud laenud:

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat	Tuhat
	LVL	LVL
Juhatuse ja nõukogu liikmete kontrollitavatele firmadele antud hüpoteeklaenud	4 201	4 132
Väärtuse vähenemise reserv	(1 023)	(1 018)
Juhatuse ja nõukogu liikmete kontrollitavatele firmadele antud hüpoteeklaenud, neto	3 178	3 114
Juhatuse ja nõukogu liikmetele antud laenud	105	113
Väärtuse vähenemise reserv	(31)	(42)
Juhatuse ja nõukogu liikmetele antud muud laenud, neto	74	71
Muud seotud osapooltele antud laenud	1 567	1 103
Väärtuse vähenemise reserv	(145)	(155)
Muudele seotud osapooltele antud muud laenud, neto	1 422	948
Seotud osapooltele antud laenujäägid, neto	4 674	4 133

	31.12.2013	31.12.2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Muud võlgnikud		
Muud võlgnikud	76	32
Ebatõenäoliselt laekuvate laenude reservid	–	–
Muud võlgnikud, neto	76	32

Muud võlausaldajad

- 7

Mõned juhatuse ja nõukogu liikmed kuuluvad võlgnikettevõtete juhatustesse. Laenuriski minimeerimiseks kontrollib äriühing väljastatud laenude kasutamist.

Finantsaruandluse lisad

Juhatuse ja nõukogu liikmete kontrolli all olevatele äriühingutele väljastatud hüpoteeklaene hindas ajavahemikul 2009–2013 sõltumatu hindaja.

Lepingute alusel antud laenude intressimäär kõikus 3,6% ja 4,8% vahel.

Teave seotud osapooltega sooritatud muude tehingute kohta:

Äriühing sõlmis seotud osapoollega varahoolduslepingu. Äriühingu ja seotud osapoolte juhtkonna liikmetel on õigus omandada äriühingu kindlustustooteid. Nende tehingute summa on tühine nii individuaalselt kui ka kokku ning ei ole seetõttu käesolevas finantsaruandes eraldi esitatud.

(42) Reservid

	31.12.2013 Tuhat LVL	31.12.2012 Tuhat LVL
Reservid töötajatele preemiate maksmiseks	53	53
Kasutamata puhkuste reserv	626	699
Kohtuhagide reserv	–	45
Muud reservid	33	36
	711	833
		Bruto Tuhat LVL
Reservid 31. detsembri 2011. aasta seisuga		717
Makstud		(304)
Reservide suurenemine		420
Reservid 31. detsembri 2012. aasta seisuga		833
Makstud		(444)
Reservide suurenemine		322
Reservid 31. detsembri 2013. aasta seisuga		711

(43) Viitvõlad ja ettemakstud tulud

	31.12.2013 Tuhat LVL	31.12.2012 Tuhat LVL
Tulevaste perioodide ettemakstud tulud	3 415	920
Soodustused ettemaksanud kindlustusvõtjatele	(465)	(89)
Muud viitvõlad	12	–
	2 962	831

(44) Töötajate arv ja teave filiaalide kohta

	2013	2012
Töötajad	1 088	1 114
Agendid	210	229
	1 298	1 343

Kindlustusagendid on isikud, kes tegelevad kindlustusalase vahendustegevusega üheainsa kindlustusseltsi nimel ja huvides, kuid ei ole äriühingu töötajad.

Finantsaruandluse lisad

Töötajate arv aasta lõpu seisuga:

	2013	2012
Lätis	576	614
Filiaalid Leedus	426	422
Filiaal Saksamaal	17	17
Filiaal Suurbritannias	7	6
Filiaal Eestis	56	55
Filiaal Prantsusmaal	6	–
	1 088	1 114

Filiaalide ja müügipunktide arv:

	2013	2012
Välisfiliaalid	5	4
Klientide teeninduskeskused välismaal	104	105
Klientide teeninduskeskused Lätis	11	14

	2013	2012
Keskmine töötajate arv	1 083	1 140

(45) Personalikulud

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Töötasu	9 607	9 169
Sotsiaalkindlustusmaksed	2 636	2 502
	12 243	11 671

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Töötajad (lülitatud halduskuludesse)	8 337	8 354
Töötajad (lülitatud kahju korrigeerimise kulutustesse)	1 834	1 387
Agendid (lülitatud klientide kaasamise kuludesse)	2 072	1 930
	12 243	11 671

(46) Teave direktorite nõukogu ja järelevalvenõukogu liikmete tasude kohta

	2013	2012
	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Järelevalvenõukogu	199	328
Direktorite nõukogu	245	329
Sotsiaalkindlustusmaksed	107	158
	551	815

Juhatuse ja nõukogu liikmete tasud sisaldavad ka tasu nende otseste kohustuste täitmise eest.

Finantsaruandluse lisad

(47) Kindlustuskohustuste kustutamise järelejäänud tähtaeg

	2013 Tuhat LVL			2012 Tuhat LVL		
	Kohustused , bruto	Edasi- kindlustus	Kohustused , neto	Kohustused , bruto	Edasi- kindlustus	Kohustused , neto
Saamata jäänud kindlustusmaksete ja ettenägematu riski tehnilised reservid	44 008	(1 348)	42 660	38 878	(1 435)	37 443
Kindlustushüvitiste edasilükkunud nõuete tehnilised reservid	55 295	(3 479)	51 816	49 451	(6 176)	43 275
Kokku	99 303	(4 827)	94 476	88 329	(7 611)	80 718
Kuni 1 aasta	90 073	(4 827)	85 246	81 081	(7 611)	73 470
1–5 aastat	5 635	–	5 635	4 684	–	4 684
Üle 5 aasta	3 595	–	3 595	2 564	–	2 564

(48) Kasutusrent

Kasutusrendi mittetühistatavad maksed makstakse välja järgmiselt:

	31. detsember 2013 Tuhat LVL	31. detsember 2012 Tuhat LVL
1 aasta jooksul	317	307
1–5 aasta jooksul	100	97
Kauem kui 5 aasta jooksul	–	–
Kokku	417	404

(49) Bilansivälised artiklid ja kohustused

Üldised nõuded

Äriühing võtab oma tegevuse käigus poliisiomanikelt vastu kindlustusnõudeid. Juhtkond on neid nõudeid arutanud ja usub, et peale juba loetletud kohustuste ei tekita need mingisuguseid muid olulisi kohustusi.

31. detsembri 2013. aasta seisuga ei ole äriühingu vastu esitatud ühtegi kohtuhagi.

Laenukohustused

31. detsembri 2013. aasta seisuga puuduvad äriühingul laenude osas bilansivälised kohustused.

Kohustused kapitalimahutuste osas

31. detsembri 2013. Aasta seisuga puuduvad äriühingul kohustused kapitalimahutuste osas.

(50) Finantsinstrumentide õiglase väärtus

(a) Finantsinstrumentide õiglase väärtuse määramine

Järgnevas tabelis on finantsinstrumendid, mida kajastatakse aruandeperioodi lõpul õiglasest väärtuses, liigitatud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele (kategoriseeritud).

2013	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Finantsvarad	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL	Tuhat LVL
Finantsinstrumendid, mida kajastatakse õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi	82 644	344	–	82 978
Müügiks mõeldud finantsinstrumendid	–	–	1 149	1 149
	82 644	344	1 149	84 127

2012

Finantsinstrumendid, mida kajastatakse õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi	67 007	–	–	67 007
Müügiks mõeldud finantsinstrumendid	–	–	1 149	1 149
	67 007	10 000	1 149	68 156

Käesoleva aasta jooksul ei olnud enam võimalik kasutada kõnealuste väärtpaberite aktiivsetel turgudel noteeritud hindu, põhjuseks teatud investeringute väärtpaberite turutingimuste muutused. Siiski oli olemas piisav teave nende väärtpaberite õiglase väärtuse määramiseks, mille bilansiline maksumus on 334 000 LVL, mis kanti õiglase väärtuse hierarhia 1.tasemelt 2.tasemele. 2013. aastal ei kantud ega eemaldatud finantsinstrumente 3. tasemele/tasemelt.

Ülaltoodud tabelis esitatud aastane kogukasum või -kahjum on tulude koondaruandes kajastatud järgmiselt:

2013	Finantsinstrumendid	Kokku
Tuhat LVL	õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi	Tuhat LVL

Kasumi või kahjumina kajastatud kogukasum- või kahjum

Õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi kajastatud finantsinstrumentide kasum / (kahjum)	(80)	(80)
Õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi kajastatud finantsinstrumentide puhaskasum / (-kahjum)	166	166

2012	Finantsinstrumen	Kokku
Tuhat LVL	did õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi	Tuhat LVL

Kasumi või kahjumina kajastatud kogukasum- või kahjum

Õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi kajastatud finantsinstrumentide kasum / (kahjum)	1 815	1 815
Õiglase väärtuse alusel läbi kasumi või kahjumi kajastatud finantsinstrumentide puhaskasum / (-kahjum)	12	12

Finantsaruandluse lisad

2013. ja 2013. aastal ei kajastatud müügiks mõeldud finantsinstrumentide kasumit ega kahjumit tulude koondaruandes ega muu kogutulu hulgas:

Järgnevas tabelis on esitatud 3. ja 2. taseme õiglase väärtuse määramisel kasutatud hindamismeetod, samuti kasutatud olulised mittejälgitavad sisendid:

Tüüp	Hindamismeetod	Olulised sisendid	mittejälgitavad	Oluliste sisendite ja õiglase väärtuse määramise seos
Müügiks mõeldud varad	Turuhindade võrdlus. Õiglase väärtus määratakse netovara (sis. krundid ja hooned) õiglase väärtuse järgi.	m ² hind		Õiglase väärtus suureneb (väheneb), kui m ² hind on suurem (väiksem).

Müügiks mõeldud vara kategooriasse kuuluvate kapitaliväärtpaberite õiglast väärtust mõjutaks ühe olulise mittejälgitava sisendi võimalik muutumine bilansipäeva seisuga muude sisendite konstantsel väärtusel, järgmiselt:

Tuhat LVL

31. detsember 2013

Mõju kasumile või kahjumile
Suurenemine (Väheneb)

Mõju muule kogutulule
Suurenemine (Väheneb)

m ² hind (5% kõikumine)	46	(46)	46	(46)
------------------------------------	----	------	----	------

(b) Finantsinstrumendid, millele ei määrata õiglast väärtust

Järgnevas tabelis on finantsinstrumendid, mida ei kajastata aruandeperioodi lõpul õiglases väärtuses, liigitatud õiglase väärtuste hierarhia tasemetele (kategoriseeritud).

	1. tase Tuhat LVL	2. tase Tuhat LVL	3. tase Tuhat LVL	Kokku Tuhat LVL	Bilansiline väärtus kokku Tuhat LVL
--	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-----------------------	--

Finantsvara

Sularaha	—	—	—	8 454	8 454
Hüpoteeklaenud	—	—	—	3 990	4 120
Muud laenud	—	—	—	3 518	3 518
Pangahoiused ³	—	—	—	5 403	5 403
Saadaolevad nõuded otsesest kindlustustegevusest ⁴	—	—	—	15 997	15 997
Saadaolevad nõuded edasikindlustusest ⁴	—	—	—	166	166
Muud nõuded ⁵	—	—	—	1 109	1 109

Finantskohustused

Otsekindlustuse võlad ⁶	—	—	—	3 362	3 362
Edasikindlustuse võlad ⁶	—	—	—	1 310	1 310
Muud võlad ⁷	—	—	—	1 625	1 625

Finantsaruandluse lisad³Hoiused pankades on väga likviidsed varad; seega on nende bilansiline väärtus ligilähedane õiglasele väärtusele.⁴Nõuded otsesest ja edasikindlustustegevusest on lühiajalised finantsvarad, mille bilansiline väärtus on ligilähedane õiglasele väärtusele.⁵Kirjendatakse lühiajalised nõuded, mille bilansiline väärtus on ligilähedane õiglasele väärtusele.⁶Otsese ja edasikindlustustegevuse võlad on lühiajalised finantskohustused, mille bilansiline väärtus on ligilähedane õiglasele väärtusele.⁷Kirjendatakse lühiajalised võlgnevused, mille bilansiline väärtus on ligilähedane õiglasele väärtusele.

Detsember 2012	1. tase Tuhat LVL	2. tase Tuhat LVL	3. tase Tuhat LVL	Kokku Tuhat LVL	Bilansiline väärtus kokku Tuhat LVL
Finantsvara					
Sularaha	—	—	—	3 354	3 354
Hüpoteeklaenud	—	—	—	3 933	4 061
Muud laenud	—	—	—	3 448	3 448
Pangahoiused ³	—	—	—	17 356	17 356
Saadaolevad nõuded otsesest kindlustustegevusest ⁴	—	—	—	11 951	11 951
Saadaolevad nõuded edasikindlustusest ⁴	—	—	—	170	170
Muud nõuded ⁵	—	—	—	713	713
Finantskohustused					
Otsekindlustuse võlad	—	—	—	5 155	5 155
Edasikindlustuse võlad	—	—	—	1 742	1 742
Muud võlad	—	—	—	1 140	1 140

Järgnevas tabelis on esitatud nende finantsinstrumentide õiglase väärtuse määramisel kasutatavad hindamismeetodid, mida ei mõõdetata õiglases väärtuses:

Tüüp	Hindamismeetod	Olulised mittejälgitavad sisendid
Hüpoteeklaenud	Diskonteeritud rahavood. Diskontomäär 2% kuni 6%.	Õiglase väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).
Muud laenud	Diskonteeritud rahavood. Diskontomäär 3% kuni 13%	Õiglase väärtus suureneb (väheneb), kui diskontomäär on madalam (kõrgem).

(51) Bilansipäevajärgsed sündmused

Puuduvad bilansipäevajärgsed sündmused, mis võiksid omada tähtsat mõju äriühingu aruandlusele, selle tegevustulemustele ja rahavoole 2013. aastal ja 31. detsembri 2013. aasta seisuga.

1. jaanuaril 2014.a. liitus Läti Vabariik euroalaga ja Läti lattu asendati euroga.

Selle tulemusena arvestas BTA Insurance Company SE oma raamatupidamise eurole ümber alates 1. jaanuarist 2014.a. ning järgmistel aastatel koostatakse ja esitatakse finantsaruanded eurodes. Edaspidi konverteeritakse võrdlusandmed eurodesse ametliku vahetuskursiga 0,702804 LVL = 1 euro.

Sōltumatu audiitori aruanne

BTA Insurance Company SE aktsionāridele

Aruanne finantsaruannete kohta

Oleme auditeerinud BTA Insurance Company SE (“Āriūhing”) finantsaruandeid, mis sisaldavad finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2013.a., tulude koondaruannet, omakapitali muutuste ja rahavoogude aruannet lõppenud aasta kohta ning lisasid, milles on esitatud ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest ning muid selgitavaid lisasid, mis on esitatud lehekülgedel 14–78.

Juhtkonna kohustused seoses esitatud finantsaruandega

Āriūhingu juhtkond vastutab āriūhingu finantsaruannete koostamise ja esitatud andmete tōesuse eest vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele, samuti juhtkonna poolt valitud sisekontrolli tegevuse eest, olles vastutavad selle eest, et finantsaruanded ei sisaldaks olulisi vāārkajastamisi, mille põhjuseks on pettus vōi eksimused.

Audiitorite vastutus

Meie ūlesandeks on avaldada meie poolt lābi viidud auditi põhjal oma arvamus kāesoleva finantsaruande kohta. Viisime auditi lābi kooskōlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega. Need standardid nōuavad meie vastavust relevantsete eetikanōuetega ning auditi kavandamisel ja lābiviimisel peab meil olema põhjendatud kindlustunne selles, et finantsaruanne ei sisalda olulisi vāārkajastamisi.

Auditi kāigus viiakse lābi toimingud auditi tōendusmaterjali kogumiseks finantsaruandes esitatud summade ja avalikustatud andmete kohta. Valitud toimingud sōltuvad meie otsustustest, sealhulgas riskihinnangust finantsaruannete oluliste vāārkajastamiste kohta, mille põhjuseks vōivad olla pettus vōi eksimused. Riskihinnangu koostamisel arvestame sisekontrolli relevantsust majandusūksuse finantsaruande koostamisel ja andmete ōiglasel esitamisel, et kavandada antud tingimustes asjakohased auditi toimingud, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust majandusūksuse sisekontrolli tōhususe kohta. Audit hōlmab ka hinnangu andmist kasutatud arvestuspõhimōtete kohta ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute kohta, samuti finantsaruannete ūldise esitusviisi hindamist.

Oleme seisukohal, et meie poolt kogutud auditi tōendusmaterjal on arvamuse avaldamiseks piisav ja asjakohane.

Arvamus

Meie hinnangul on käesolevas finantsaruandes BTA Insurance Company SE finantsseisundit seisuga 31. detsember 2013.a. ning lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavooge olulises osas esitatud õigesti ja õiglaselt ning kooskõlas Euroopa Liidus kehtivate rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega.

Aruanne seaduste ja regulatsioonide muude nõuete kohta

Lisaks sellele on meie ülesandeks hinnata, kas juhtkonna aruandes sisalduvad raamatupidamisandmed, mis on esitatud lehekülgedel 4 kuni 6, mille koostamise eest vastutab juhtkond, on kooskõlas finantsaruannetes esitatud andmetega. Meie töö juhtkonna aruande auditeerimisel piirdus eespool mainitud ülesannetega ega sisaldanud muu teabe kui äriühingu finantsaruannetes esitatud teabe kontrollimist. Meie arvates on juhtkonna aruanne finantsaruannetega kooskõlas.

.

/allkiri/

Ondrej Fikrle
KPMG Baltics SIA partner
Tegevusluba nr 55
Riga, Latvia (Läti)

17. aprill 2014.a.

/allkiri/

Armine Movsisjana
vandeaudiitor
Audiitori tunnistus
nr 178

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+371 9634715
E-posti aadress	info@bta-kindlustus.ee